

L

- l**, **L** **1.** чешкият съгласен звук [l] и буквата **l**, която го обозначава **2.** [el] и **el** нескл.ср. название на съгласния звук [l] и на буквата **l**: **malé l**, **velké L** малко l, главно L **3. l** (от **litr**) ськр. l (от литър) **4. L** римска цифра за 50
- la** **l**, **lá**; **lala**, **lalá**; **lalala**, **lalalá** междум. ла; ла-ла-ла; тра-ла-ла (при пеене)
- la** **ll** нескл. ср. муз. ла
- labiál|a**, -y ж. език. устнена, лабиална съгласна; устнен, лабиален консонант
- labializac|e**, -e ж. език. лабиализация
- labializovan|ý**, -á, -é ж. език. лабиализиран, лабиализуван
- labiáln|í**, -í, -í ж. език. лабиален, устнен
- labilit|a**, -y ж. книж. лабилност, неустойчивост, колебливост
- labilně** нар. книж. лабилно, неустойчиво, колебливо
- labiln|í**, -í, -í книж. лабилен, неустойчив, колеблив: ~í **nervová soustava** лабилна нервна система
- labilnost**, -i ж. книж. лабилност, неустойчивост, колебливост
- labiodentál|a**, -y ж. език. лабиодентал, устненозъбен звук
- labiodentáln|í**, -í, -í ж. език. лабиодентален, устненозъбен
- labiovelár|a**, -y ж. език. лабиовеларен, лабиализуван задноезъчен звук
- labiovelárn|í**, -í, -í ж. език. лабиовеларен, лабиализуван задноезъчен звук
- laborant**, -a м. лаборант
- laborantk|a**, -y ж. лаборантка
- laborantsk|ý**, -á, -é лаборантски
- laboratorn|í**, -í, -í лабораторен
- laboratoř**, -e ж. лаборатория: **fotografická** ~ фотолаборатория
- labor|ovat**, -uji/разг. -uju нескв. разг. (s čím; nač, v čem) **1.** боря се с трудности **2.** страдам от нещо: ~ovat se **zdravím** боледувам, болнав съм, закъсал съм със здравето
- labourismus** вж. **labourismus**
- labourist|a** [lejbrista], -y м. полит. лейбърист
- labouristick|ý** [lejbristy-], -á, -é полит. лейбъристски: ~á **strana** лейбъристка партия
- labourizm|us**, **labourism|us** [lejbrizmus], -u м. лейбъризм
- labu|ť**, -tě ж. **1.** зоол. лебед (Cygnus) **2. Labuť** астр. Лебед (съзвездие)
- labutěnk|a**, -y ж. **1.** умал. експр. лебед **2.** пухче за пудрене: **pudřenka s ~ou** пудриера с пухче за пудрене **3. текст.** пух, пухче (за украса на дрехи, обувки и под.)
- labu|ť**, -í, -í лебедов: ~í **šije** лебедова шия и прен.; ~í **zpěv** прен. лебедова песен
- labužnic|e**, -e ж. гастронъмка, чревоугодница
- labužnick|y** нар. гастрономически, чревоугоднически
- labužnick|ý**, -á, -é гастрономически, чревоугоднически
- labužnictv|í**, -í, -í **1.** гастрономия, чревоугодничество **2.** наслаждение, наслада
- labužník**, -a ж. гастронъм, чревоугодник
- labyrint**, -u м. **1.** лабиринт **2. прен.** объркване, лабиринт, хаос **3. в съчет.** **ušní** ~ анат. ушен лабиринт
- labyrintov|ý**, -á, -é **1.** лабиринтен, лабиринтов **2. в съчет.** ~á **ucpávka** техн. лабиринтно уплътнение
- лаборатория** **лаборатория**
поговорка евтиното излиза скъпо
- lacet|a**, **lacetk|a**, -y ж. шив. галонче, тъскава копринена лентичка (за украса на облекло)
- lacině** нар. **1.** евтино **2.** банално, евтино, повърхностно
- lacino** нар. **1.** евтино: **bylo** ~ животът беше евтин **2.** лесно, леко, без труд: **přišel k tomu** ~ той го постигна леко, лесно, без труд
- lacinost**, -i ж. **1.** евтиния: ~ **zboží** евтиния на стоки **2.** баналност, повърхностност: ~ **myšlenek** повърхностност на мисли
- lacl**, **laclík**, -u м. *остар. разг.* **1.** горна част на престилка **2.** детски лигавник
- láčkov|ec**, -ce м. обикн. мн. **láčkov|ci**, -ců зоол. мѐшести животни (Coelenterata)
- lačně** нар. алчно, жадно, лакомо: ~ **polykat sousta** лакомо гълтам зальци; ~ **poslouchat** слушам жадно
- lačn|ět**, -ím, 3. мн. -ějí/-í, **lačn|it**, -ím нескв. **1.** гладен съм; гладувам **2. (po čem)** жадувам (нещо); жаден съм, алчен съм, копнѐя, ламтя (за нещо): ~ět/~it **po krvi** жадувам за кръв; ~ět/~it **po mamonu** алчен съм, ламтя за пари
- lačník**, -u м. анат. празно черво (част на тънкото черво след дванадесетопръстника)

lačnost, -i ж. 1. глад 2. (*čeho; nač; po čem*) жажда, жадност, алчност, лакомот, ламтѣж (*за нецо, по нецо*)

lačný, -á, -é 1. гладен: **na ~ý žaludek** на гладен, празен стомах; на гладно 2. (*čeho; nač; po čem*) лаком, алчен, жаден, ламтѣщ (*за нецо*): **~ý pomstu** жаден за мѣст; **~ý majetku** алчен, ламтѣщ за имѣт

laď *ладе* **лз**
~**u a skladu a**) разбъркано, в безпорядък б) безразборно, хаотично 2. *книж.* обаяние, красота, грациозност, прелест

lada, lad ср. само мн. необработени ниви; угар *лх*

а) (нещо) е оставено на угар; стой необработено, незасято (*за земля*) б) (нещо) се похабява, стой неизползвано (*за талант, способност, възможности, апаратура и др. под.*); **nechat něco ležet ~ експр.** оставя нещо да се похаби, да стои неизползвано

laděný, -í ср. 1. *муз. техн.* настройване, настройка; акордиране: **~í houslí** настройване на цигулка; **~í klavíru** акордиране на пиано; **samočinné ~í** автоматична настройка; **tiché ~í** безшумно настройване, безшумна настройка; **tlačítkové ~í** настройване чрез клавиши 2. *книж.* настройване, нагласяване 3. хармонично съчетаване (*на цветовете*) 4. звучене (*хармонично, приятно*)

laděný, -á, -é техн. настроен, резонансен, акордиран

ladicí, -í, -i муз. техн. настройващ; който служи за настройване, за акордиране: **~í tón** тон за настройване, за акордиране; **~í okruh** настройващ кръг; **~í knoflík** бутон за настройване; **~í kříž (rozhlasového přijímače)** магическо око (на радиоприемник)

ladič, -e м. акордьор (*на пиана*)

ladička, -y ж. 1. акордьорка; жена акордьор (*на пиана*) 2. *муз.* камертон

ladit, -ím нескв. 1. *муз.* настройвам, акордирам: **~it housle** настройвам цигулка; **~it klavír** акордирам, настройвам пиано; **~it na stejnou p o t u n a s t r** **~it jinou** обръщам другия край; започвам да приказвам другояче 2. *техн.* настройвам, нагласявам: **~it rádio** нагласявам, настройвам радиоапарат 3. *книж.* нагласявам, настройвам: **~it tvář do úsměvu** лицето ми се прояснява, светва в усмивка 4. звуча хармонично; в съзвучие съм: **hlasy ne~í** гласовете не звучат хармонично; **v tom manželství cosi ne~í прен.** в този брак нещо не е в ред, нещо не върви,

нещо скърца 5. (*k čemu, s čím*) хармонирам (*с нецо*); отивам, вървя (*на нецо*): **barva kravaty dobře ~í k obleku** цветът на вратовръзката отива, върви на костюма

ladně изящно, грациозно, хармонично: **~ tančit** танцувам изящно, грациозно

ladnost, -i ж. изящност, грациозност, хармоничност: **~ pohybu** изящност, грациозност на движенията

ladný, -á, -é изящен, грациозен, хармоничен: **jednotlivosti splývají v ~ý celek** детайлите се съчетават в едно хармонично цяло; **~é držení těla** изящна стойка

lādovat, -uji разг. -uju 1. (*co čím; co do čeho*) *жарг.* зареждам, пълня (*оръжие*) 2. (*co do koho; koho, co čím*) разг. *експр.* тѣпча, натѣпквам (*някого, нецо с нецо*): **~ovat do sebe knedlíky** тѣпча се с кнедли; **~ovat do někoho vědomosti** наливам на някого знаня в главата; **~ovat do kamen** тѣпча пѣчка (*с възлица, с дърва*)

lady [lejdy] *нескл. ж.* лѣди, лѣйди

lafetja, -y ж. воен. лафѣт

lāgr, -u м. *жарг.* лагѣр: **vojenský ~** военен лагѣр; **koncentrační ~** концентрационен лагѣр; конц-лагѣр

lāgrový, -á, -é жарг. лагѣрен

lagunja [-gú], -y ж. *геогр.* лагуна

láh|ev, lahev, -ve ж. 1. бутылка, шише: **pít z ~ve** пия от шише, от бутылка; **~ev mléka, piva** бутылка, шише мляко, бира; **~ev od piva** бирено шише, бутылка от бира; **~ev na mléko** шише, бутылка за мляко; **dětská sací ~ev** бебешко шише с биберон 2. буркан, стъкленница: **ohřívací ~ev** грѣйка (*с топла вода*); **polní ~ev** махерка; **okurková ~ev** буркан от краставици, за краставици; **leidenská ~ev физ.** лайденска стъкленница; **ocelová ~ev техн.** стоманен цилиндър; **~ev s kyslíkem** бутылка с кислород

lahodja, -y ж. 1. *книж. експр.* сладост, приятност, прелест 2. *по-рядко* лакомотство, деликатѣс

lahodit, -ím нескв. (*коти, čemu*) приятен съм, ò догъвявам удоволствие (*на някого, на нецо*); н

ta barva ~í oku този цвят радва окото; **lenochovi práce ne~í** на мързеливеца работата не му е приятна, не му е по сърце

lahodit si, -ím si нескв. изпитвам удоволствие, доволен съм (*от нецо*), наслаждавам се (*на нецо*), разг. кѣфя се (*на нецо*): **~it si na kávé** кѣфя се на кафѣто

lahodně нар. сладостно, приятно: **~ svěží vzduch** приятно свѣж, чист въздух

- lahodnost**, -i ж. сладост, приятност: ~ **zralého ovoce** приятен вкус на зрели плодове; ~ **barev** приятно съчетание на цветовете
- lahodn|ý**, -á, -é сладостен, приятен: ~ý **hlas** приятен, мелодичен глас; ~ý **nápoj** приятна, освежителна напитка; ~á **vůně růží** приятен, свеж аромат на рози
- lahůdk|a**, -y ж. деликатес, лакомство: **zmrzlina**, **nejoblíbenější ~a dětí** сладоледът, най-любимото лакомство на децата; **rybí ~y** рибни деликатеси
- lahůdkářsk|ý**, -á, -é деликатесен, гастрономически: ~ý **obchod** гастроном; деликатесен магазин
- lahůdkářstv|í**, -í ср. гастроном; деликатесен магазин
- lahůdkov|ý**, -á, -é деликатесен, гастрономически: ~ý **sýr** деликатесно сирене
- lahvičk|a**, -y ж. умал. шишенце, бутилчица, флакон: ~a **voňavky** шишенце парфюм
- lahvov|ý**, **lahvov|ý**, -á, -é който е в бутилки, на бутилки; бутилков; бутилиран: ~é **pivo** бира в бутилки; бутилирана бира
- lachtan**, -a м. зоол. морски лъв, морска котка (Eumetopias, Callorhinus)
- laicky** [la-i-/laj-] нар. 1. светски, мирски, мирянски 2. лайчески, дилетантски
- laick|ý** [la-i-/laj-], -á, -é 1. светски, мирски, мирянски 2. лайчески, дилетантски
- laičnost**, **laickost** [la-i-/laj-], -i ж. 1. светски, мирски характер (на нещо) 2. дилетантство, непосветеност (в нещо)
- laik** [la-i-/laj-], -a м. 1. мирянин 2. лайк, дилетант, профан: **v těchto otázkách je úplný ~** той е пълен профан по тези въпроси
- lajdáckost**, -i ж. пейор. небрежност, нехайство, недобросъвестност
- lajdácky** нар. пейор. небрежно, нехайно, недобросъвестно
- lajdáck|ý**, -á, -é пейор. небрежен, нехайен, недобросъвестен: ~á **práce** небрежна, недобросъвестна, мърлява работа; **vést ~ý život v městě** вода лентяйски живот в града
- lajdáctv|í**, -í ср. пейор. небрежност, нехайство, недобросъвестност
- lajdačn|a**, -y ж. пейор. небрежност, нехайство, недобросъвестност; небрежна, недобросъвестна постъпка
- lajdač|it**, -ím разг. пейор. 1. безделнича, хайлазувам 2. нехая; небрежен, недобросъвестен, нехайен съм
- lajdák**, -a м. пейор. хайлазин, безделник, лентяй; недобросъвестен работник
- lajd|at (se) I**, -ám (se) несл. разг. пейор. хайлазувам, безделнича, шляя се, скитам се: **nechce se mu do práce, jen ~á** не му се работи, само се шляе
- lajd|at se II**, -ám se несл. разг. пейор. 1. влача се, тегря се, мъкна се: ~á **se domů** влачи се, мъкне се, тегри се към къщи 2. (s čím) пипкам се, туткам се (с нещо)
- lajn|a**, -y ж. спорт. жарг. линия: **kurt s bílými ~ami** тенискорт с очертани в бяло линии
- lajsn|a**, **lajsk|a**, -y ж. разг. лётва, дъсчица
- lajst|nout si**, -nu si св. (co) разг. експр. позволя си (нещо): **má dost peněz, může si leccos ~nout** той/тя има (доста) пари, може много нещо да си позволи
- lajtnant**, -a м. остар. воен. жарг. лейтенант
- lak**, -u ж. 1. лак: **rychle schnoucí ~** бързо съхнещ лак; ~ **na nehty** лак за нокти; ~ **na vlasy** лак за коса 2. блажна боя
- lák**, -u ж. пресол, саламура, марината: **okurkový ~** саламура от кисели краставици; **nakládat maso do ~u** поставям месо в марината
- lak|a**, -y ж. спец. гүмилак
- lák|a**, -y ж. остар. стара мярка за течности (70 л)
- lákadl|o**, -a ср. примамка, съблазън
- lák|at**, -ám несл. 1. (koho; koho čím, k čemu, kam) привличам, примамвам, съблазнявам (някого с нещо, за нещо): ~at **někoho na výlet** каня, привличам, примамвам някого за екскурзия; ~á **mě to jet k moři** съблазнява ме мисълта да отида на море 2. (od koho, z koho co) добивам, получавам (от някого нещо) с хитрост, с измама; изнудвам (някого за нещо)
- lákavě** нар. съблазнително, привлекателно, примамливо: **to zní ~** това звучи съблазнително
- lákavost**, -i ж. съблазнителност, примамливост, привлекателност
- lákav|ý**, -á, -é съблазнителен, привлекателен, примамлив: ~á **nabídka** съблазнително предложение; ~é **zboží** примамливи стоки
- lakmus**, -u м. хим. лакмус
- lakmusov|ý**, -á, -é хим. лакмусов: ~ý **papír** лакмусова хартия
- lakomě** нар. скъпернически: ~ **odměřovat jídlo** скъпернически сипвам ядене
- lakom|ec**, -ce м. скъперник; разг. пейор. скръндза, стипца, пинтия, циция
- lakomost**, -i ж. 1. скъперничество 2. по-рядко алчност
- lakomstv|í**, -í ср. 1. скъперничество 2. алчност: **dře se do úpadu jen z ~í** той/тя бържи до изнемога от алчност

lakom|ý, -á, -é 1. скъпёрнически, стѣснат: ~ý **přibuzný** роднина скъпёрник, стѣснат роднина 2. (*čeho*) *по-рядко* алчен, жаден (*за нецо*)

lakonicky [-пу-] *нар.* лаконично, кратко, сбѣто

lakonick|ý [-пу-], -á, -é лаконичен, кратък, сбѣт: ~á **odpověď** лаконичен отговор

lakoničnost [-пу-], -í *ж.* лаконичност, краткост, сбѣтост

lakot|a I, -у ж. скъпёрничество, алчност (*за пари*)

lakot|a II, -у м. и ж. скъпёрник, скъпёрница

lakot|it, -ím *несв.* 1. (*s čím*) скъпёрник съм, стѣснат съм 2. (*ро čet*) *по-рядко* алчен, жаден съм (*за нецо*)

lakotně *нар.* скъпёрнически: ~ **shromažďovat peníze** скъпёрнически трѣпам пари

lakotnost, -i ж. 1. скъпёрничество 2. *по-рядко* алчност

lakotn|ý, -á, -é 1. скъпёрнически, стѣснат: ~í **lidé** скъпёрници 2. (*čeho*) *по-рядко* алчен, жаден (*за нецо*)

lakován|í, -í ср. 1. лакѣране 2. лакировка 3. боядисване с блажна боя 4. блажна боя: ~í **na dveřích se odřelo** блажната боя на вратата се изтърка

lakovan|ý, -á, -é лакѣран: ~ý **nábytek** лакѣрани мебели

lak|ovat, -uji|разг. -uju *несв.* 1. лакѣрам *и прен.*: ~ovat **nábytek** лакѣрам мебели; ~ovat **na růžovo** *прен. експр.* лакѣрам, украсявам действителността 2. боядисвам с блажна боя: ~ovat **dveře** боядисвам врати 3. (*koho - вин.*) *разг. експр.* лъжа, мамя, премятам, мотая, връзвам (*някого*): **ten nás ~uje!** тоя нещо ни мотая, лъже!

lakov|ka, -ку ж., обикн. мн. lakov|ky, -ek *разг.* лачени обувки

lakovn|a, lakýrn|a, -у ж. лакировъчен цех

lakov|ý, -á, -é лаков, лачен: ~ý **nátěr** лакировка; ~é **střevíce** лачени обувки

laktac|e, -e ж. мед. биол. лактация

laktacn|í, -í, -í мед. биол. лактационен: ~í **doba, období** лактационен период

lakýr|ka, -ку ж., обикн. мн. lakýr|ky, -ek лачени обувки

lakýrna *ж.* **lakovna**

lakýrnic|e, -e ж. 1. лакировачка, полировачка 2. *разг. експр.* измамница, лъжкѣня

lakýrnick|ý, -á, -é лакировъчен: ~á **štětka** четка за лакиране, за боядисване (*с блажни бои*)

lakýrnictv|í, -í ср. 1. занаят на лакировач или полировач 2. работилница за лакиране, полиране, боядисване (*с блажни бои*)

lakýrník, -a м. 1. лакировач, полировач 2. *разг. експр.* измамник, лъжѣц

laločnat|ý, -á, -é 1. *бот.* едро нарязан, лопатовиден: ~ý **list dubu** лопатовиден лист на дъб 2. гѣшест: ~ý **pán** господѣн с двѣйна брадѣчка

lalok, -u ж. 1. гѣша, гѣшка (*месеста част под брадата*): ~ **pod bradou** двѣйна брадѣчка 2. *зоол.* увѣснала кожа на шията или под клѣона на живѣтни и птици 3. *анат.* лѣб(ус), дял, част; изрѣстък с овална или езиковидна форма: **pravý plicní** ~ дѣсен лѣб, дял на бял дрѣб

lalůč|ek, -ka м. умал. 1. гѣша, гѣшка; двѣйна брадѣчка 2. *зоол.* увѣснала кожа на шията или под клѣона на живѣтни и птици 3. *анат.* лѣб(ус), дял, част; изрѣстък с овална или езиковидна форма: **ušní ~ek** долна месеста част на ухѣто

lam|a, -у ж. зоол. лама (Lama)

lám|a, -у м. лама (*тибетски свещеник*)

lamač, -e м. 1. трошѣч; човѣк, кѣйто разтрошѣва нещо; работник в каменолѣмна, в каменна кариѣра 2. *печат.* метранпѣж

lamačsk|ý, -á, -é 1. кѣйто се отнася до трошѣч 2. *печат.* кѣйто се отнася до метранпѣж

lámaně *нар.* развалѣно, завалѣно, с грѣшки: **hovořit ~ německy** говѣря на развалѣн нѣмски езѣк; говѣря нѣмски с грѣшки

lámán|í, -í ср. 1. чѣпене, трошѣне, ломѣне: ~í **chleba** разчѣпване на хлѣб; ~í **kamene** ломѣне, трошѣне на камък 2. *сѣбир.* болки, бодѣжи 3. *експр.* биене, чѣпене (*на рекорд*) 4. *физ.* пречѣпване: ~í **paprsků** пречѣпване на лъчи

láman|ý, -á, -é 1. развалѣн, завалѣн, погрѣшен: ~á **němčina** развалѣн нѣмски езѣк 2. начѣпен, пречѣпен

lám|at, -u, рядко -ám *несв.* 1. (*koho, co*) чѣпя, трошѣ, ломѣя, кѣртя, разчѣпвам, натрошѣвам (*някого, нецо*): ~at **chléb** разчѣпвам хлѣб; ~at **chléb do polévky** натрошѣвам хлѣб в супа; ~at **větve** чѣпя, кѣрша клѣни; ~at **kámen v lomu** ломѣя, кѣртя камък в каменолѣмна, в кариѣра; ~at **odsouzenec kolem (ve středověku)** измѣчвам осѣден с колелѣ за мъчѣния (*през средновековно време*)

~at човѣк камък да стѣсне – вода ще пѣсне; много силен човѣк, планина повдѣга; **chce všechno ~at přes koleno** иска да решѣва всѣчко насѣла, със сила; ~at **kopí za něco, na někoho** застѣпвам се за нещо, за някого; хѣбя си барѣта за нещо, за някого; ~at **hůl nad někým** остаѣям някого на произвѣла на съдѣбата; ~at **někomu vaz** унищѣжавам някого 2. *в сѣчет.* ~at **sazbu** *печат.* връзвам набор на страница

3. (co) трошà, чўпя, развàлям (*нещо*): **~at hlavu nad něčím** трошà си, блѣскам си главàта над нєщо; **zbytečně si ~at jazyk, hubu** напрàзно си чєша езика; напрàзно си хабя дўмите **4. (co) експр.** пречўпвам, чўпя, преодолявам, надвївам (*нещо*): **~at staré návyky** преодолявам, изкоренявам старї навїци; **~at opozici** надвївам опозиция; **~at normy** надхвѣрлям нѳрми; **~at rekordy** бїя, чўпя рекѳрди **5. (co) физ.** чўпя, пречўпвам (*нещо*): **~at světlo** пречўпвам светлинà **6. (koho) разг.** причинявам силни бѳлки, бѳдєжи (*на някого*): **pakostnice ho ~e** мѣчи го подàграта; подàгратурни бѳк **kosti ~e** студєно е, голям стўд е; стўд, та кàмък се пўка **7. (co) разг.** говоря развалєно, завалєно (*език*); завàлям (*като говоря*): **~at češtinu, němčinu** говоря на развалєн чєшки, нємски езїк

lám|at se, -u se/рядко -ám se нескв. **1.** чўпя се, трошà се, ломя се, пўкам се, пречўпвам се, прекѣршвам се: **tužka se ~e** мѳливѣт се чўпи, трошї; **větve se ~ou pod tíhou ovoce** клѳните се пречўпват, прекѣршват под тежесттà на плодовєте; **kry se ~ou a)** ледѣт се пропўква **б) прен.** ледѳвєте се топят **2. физ.** пречўпвам се: **světelný paprsek se ~e** светлїнният лѣч се пречўпва **3. в свѣт.** **nohy se mu ~aly v kolenu** кракàта му се подгѣваха в коленєте; **hlas se mu ~e** гласѣт му пресѣква (*от вълнение и под.*); **odpor se ~e** съпротивата отслабва

lámavě нар. **1.** чупливо, трошливо, крєхко **2.** завалєно, развалєно, с грєшки: **mluvit ~ německy** говоря на развалєн нємски езїк

lámavost, -i ж. чупливост, трошливост, крєхкост: **~ oceli техн.** чупливост, трошливост на стомàна

lámav|ý, -á, -é 1. чуплив, трошлив, крєхък **2.** ѳстър, силен, непоносїм (*за болки*): **~á bolest v kříži** силна бѳлка в крѣста **3. физ.** пречўпващ

lamel|a, -у ж. техн. ламєла, пластїнка: **~a spojky** ламєла на сѣдинїтел

lamelov|ý, -á, -é техн. ламєлен; кѳйто їма ламєли, пластїнки: **~á spojka u motoru** ламєлен сѣдинїтел на двигàтел

lamentac|e, -e ж. разг. пейор. оплàкване, нарèжданє, вайканє, ридàнє: **spustit nekonečnou ~i** впўсна се в безкраїни оплàквания

lament|ovat, -uji/разг. -uju нескв. разг. експр. оплàквам се, нарèждам, вайкам се, ридàя, вїя:

~ovat nad mrtvým нарèждам над умрѣл; **~ovala na svého muže** кàраше се на мѣжà си

lame|ta, -ty ж. 1. сѣрма; мєдна, злãтна или срєбърна нїшка за втѣкàване **2. обикн. мн. lame|ty, -t** станиѳлени лєнти, „àнгелски косї“ (*за украса на елха*)

laminát, -u м. техн. слѳеста, ламинїрана плàст-маса

laminátov|ý, -á, -é техн. ламинїран; кѳйто е от слѳеста плàстмаса: **~á střecha** пластмàсов, ламинїран пѳкрив

lamp|a, -у ж. 1. лàмпа, фенєр: **petrolejová ~a** гàзєна лàмпа; **plynová ~a** гàзова лàмпа; **elektrická ~a** електрїческа лàмпа; **oblouková ~a** дѣгова лàмпа; **stolní ~a** настѳлна лàмпа; **stojací ~a** лампїѳн; будѳарна лàмпа; **stropní ~a** тавàнска лàмпа, плафѳонїєра; **visací ~a** полилєй, висяща лàмпа, висящ освєтїтел; **pájecí, letovací ~a** поялна лàмпа; **hornická, důlní ~a** миньѳрска лàмпа, миньѳрски фенєр; рўднична лàмпа, рўдничен фенєр; **věčná ~a (v kostele)** кандїло (в цѣрква) **2. съѳѳц. техн.** лàмпа: **elektronková ~a** електрѳнна лàмпа

lampář, -e м. лàмпаджїя, фенєрджїя

lampář|ka, -ky ж. лàмпаджїйка, фенєрджїйка

lampas, -u м., обикн. мн. lampas|y, -ů лампàзи: **generálské ~y** генєралски лампàзи

lampičk|a, -у ж. умал. лàмпичка, фенєрчє: **noční ~a** нѳщна лàмпа, лàмпичка

lampion [-on/-ón], -u м. лампїѳн

lampion|ek [-on/-ón], -nku м. умал. лампїѳнчє

lampionov|ý [-on/-ón], -á, -é кѳйто се отнàся до лампїѳн: **~ý průvod** шєствїє с лампїѳни

lampov|ý, -á, -é лàмпєн, лàмпѳв: **~é světlo** светлїна на лàмпа; **~á čern** худ. сàждєна чєрна бѳя

lamželez|o, -a м. експр. чѳвєк планинà; чѳвєк кàмък да стїсне, водà ще пўсне; силєн чѳвєк

lán, -u м. 1. остар. àкѣр (*стара мярка за повѣрхност*) **2.** голямà нїва; бѳлок **3. експр.** голямѳ разстѳяние: **je to ~ světa** товà е мнѳго далєчє; товà е на края на свєтà; **ujít ~ cesty** измїна голямѳ разстѳяние, дѣлѣг пѣт

la|ň, -ně ж. 1. кошўта **2.** сàмка на сєверєн елєн, лос и под.

lanař, -e м. спорт. жарг. чѳвєк, кѳйто примàмва игрàчи от дрўги отбѳри

lanař|it, -ím нескв. спорт. жарг. примàмвам игрàчи от дрўги отбѳри

lancet|a, -у ж. мед. ланцєт (*хирургическо ножчє*)

lancknecht, -a м. 1. истор. пєши наємєн войнїк **2. пейор.** продàжник, наємник, мекєрє; продàжєн чѳвєк

lančmít, lunchmeat [lančmít], **-u** м. консервирано мляно месò

langusta, -y ж. зоол. лангуста (Palinurus)

lan|í, -í, -í който се отнася до кошута: **~í krok** прен. стъпка, походка на кошута

laňka, -y ж. умал. **1.** малка кошута; кошутка **2.** (малка) самка на северен елен, лос и под.

lank|o, -a ср. **1.** възенец, канџпче **2.** електр. тънък изолиран проводник, кабел

lankov|ý, -á, -é който се отнася до тънко възè

lankrab|ě, -ěte, lankrab|í, -ího м. истор. ландрграф

lankrabstv|í, -í ср. истор. ландрграфство

lan|o, -a ср. (дебело) възè (обикн. от коноп или метални нишки): **konopné ~o** конопено възè; **ocelové ~o** стоманено възè; **tažné ~o** теглително възè; **nosné ~o** носещо възè; **vlečné ~o** буксирно, теглично възè; **kotevní ~o** кòтвено възè; **šplhat po ~ě** спорт. катèря се по възè

lanolin [-in/-ín], **-u** м. ланолин

lanolinov|ý [-in/-ín], **-á, -é** ланолинов: **~é mýdlo** ланолинов сапун

lanov|í, -í ср. техн. такелаж; възèта на кораб, балон и под.

lanovka, -y ж. техн. лифт, възена линия, въздушна железница; збчата железница; **sedáčková ~a** седџлкова възена линия (с открити седџлки)

lanovkov|ý, -á, -é който се отнася до лифт, до възена линия, въздушна железница, збчата железница: **~ý vozík** кабинка на лифт

lanov|ý, -á, -é възен: **~á dráha** възена линия; **~ý kotouč** техн. шџйба за възèта

lan|ýž, -e м. бот. трюфел (гъба) (Tuber)

lan|ýžov|ý, -á, -é бот. трюфелен

lapac|í, -í, -í който хваща; който служа за хващане; уловителен: **~í pásy ma kmenech stromů** защитни лèнти по дървèта срещу насекоми

lapač, -e м. **1.** одуш. уловител, ловèц **2.** неодуш. техн. уловител: **~ prachu** пра̀шник, прахоотделител, прахоуловител; **~ dehtu** отделител на катран

lapačk|a, -y ж. **1.** одуш. уловителка **2.** неодуш. уловител, отделител, филтър: **~a na mouchy** мухолòвка **3.** експр. улòвка, примџмка, капан: **reklamní ~a** рекла̀ма примџмка

lapák I, -a м. одуш. ловèц (обикн. за животно)

lapák II, -u м. неодуш. **1.** техн. уловител, отделител, филтър **2.** капан за ловèне на бездòмни кучèта **3.** жарг. дра̀нгòлник, затвòр, тъмница

lapálie, -e ж. разг. **1.** празна работа, глупост; дреболия, нèщо незначително **2.** неприятност

lap|at, -ám нескв. **1.** (кого, со; по кот, по чет) хващам, ловя, улавям (някого, нещо); експр. сгра̀бчвам, пипвам, спипвам (някого, нещо): **~at do vody** хващам в водата **~at do ptáček** хващам птички **~at do ptáčka ~ají, pěkně mu zpívají** пословица свџлям на някого звезди от небèто; **v nouzi čert (i) mouchy ~á** пословица на̀учил се пòп на варèн бòб, свџршил се бòб, от̀учил се пòп **2.** в съчет. **~at vzduch/po vzduchu, ~at dech/po dechu** зад̀хвам се; едвџ(м) си по̀емам д̀х **3.** (со) експр. жџдно ловя, жџдно прѝемам (нещо): **~at slova útěchy** жџдно сл̀шам утешителни д̀уми

lapidár|ium, -ia ср. спец. лапидариум (музейна сбирка от древни каменни изделия)

lapidárně нар. лапидарно, кратко, сб̀ито

lapidárn|í, -í, -í **1.** монументален: **~í gotické fresky** монументални гòтически фрèски **2.** лапидарен, кратък, сб̀ит, изразителен: **~í odpověď** кратък, сб̀ит от̀говор

lapidárnost, -i ж. **1.** монументалност **2.** сб̀итост, изразителност

láp|is, -u м. **1.** мед. џдски кам̀ък, ла̀пис **2.** в съчет. **~ lazuli** минер. лазурит, лазурен кам̀ък; ла̀пис-лазу̀л, ла̀пис-лазу̀р

lap|it, -ím св. (кого, со) хва̀на, уловя, сгра̀бча, пипна, спипам (някого, нещо): **~it myš do pasti** хва̀на мишка в капан

lap|it se, -ím se св. (do čeho) хва̀на се, попа̀дна (някъде): **~it se do vlastní pasti** прен. хва̀на се в сòбствения си капан

lapk|a, -y м. истор. кра̀дèц, апџш, разбòйник, хусџр по п̀тищата

lap|nout, -nu св. **1.** (кого, со; по кот, по чет) хва̀на, уловя (някого, нещо); експр. сгра̀бча, пипна, спипам (някого, нещо): **~nout škodnou do tenat** хва̀на врèден дивеч в прим̀ка; **~nout ženicha** експр. пипна жених; **~nout někoho za slovo** прен. хва̀на се за д̀умата на някого **2.** в съчет. **~nout vzduch/po vzduchu, ~ dech/~ po dechu** по̀ема въздух; по̀ема си д̀х

laponsk|ý, -á, -é лапландски

laps|us, -u м. **1.** разг. грèшка, ла̀псус **2.** в съчет. **~us linguae** книж. грèшка на езика

laptop [lap-, ler-], **-u** м. комп. ла̀птоп, преносим компю̀тър

largo I нар. муз. ла̀рго (темно)

largo II, -a ср. муз. ла̀рго (музикално произведение)

larv|a, -y ж. **1.** зоол. личинка, л̀арва: **~a žáby** гòтовџна жа̀ба **~a motýla** гòтовџна моты̀ла **~u s tváře** смџкна ма̀ската от лицèто на някого **3.** експр. гру̀бо сурџт, муц̀уна, лицè, в̀ншност

láryfáry, **láry fáry** *междум.* дрън-дрън ярина; празни приказки; дрън-дрън
laryngál|a, -у *ж. език.* ларингáлен, гърлен звук
laryngáln|í, -í, -í *език.* ларингáлен, гърлен: -í **hláska** ларингáлен, гърлен звук
lascivně [-cí/-cí-] *нар.* неприлично, непристойно, двусмислено
lascivní [-cí/-cí-], -í, -í неприличен, непристойен, двусмислен: ~í **vtip** мръсен виц, анекдот
lascivnost [-cí/-cí-], -í *ж.* неприличие, непристойност, двусмисленост
laser [lejzr], -u *м. физ.* лазер
laserový [lejz-], -á, -é *физ.* лазерен, лазеров: ~ý **paprsek** лазерен лъч
lasic|e, -e *ж. зоол.* невестулка (Mustela)
lasič|í, -í, -í *зоол.* невестулков, невестулкин
lasičk|a, -у *ж.* 1. невестулка: **vyklouznout jako** ~а измъкна се, шмугна се като невестулка 2. *експр.* пьргавелка; пьргавя девойка или жена
lás|ka, -ky *ж.* 1. (*ке кому, к чему*) любов, обич (*към някого, към нещо*): **mateřská ~ka** майчина любов, обич; **vzájemná ~ka** взаимна любов; ~ka **k bližnímu** любов към ближния; ~ka **k vlasti** обич, любов към родина, към отечество; **mít někoho v ~ce** обичам някого; изпитвам обич към някого; **sňatek z ~ky** женитба, брак по любов; **vyznání ~ky** обяснение в любов, любовно обяснение; ~ka **na první pohled** любов от пръв поглед; **prodejná ~ka** продажна любов, проституция; **opičí ~ka** *прен.* сляпа любов; **bud'te té ~ky** *остар.* бъдещата си любов
smu|kaly
ho snědl той много го обича, не може да живее без него; **stará ~ka nerezaví** старá любов ръжда не хваща; ~ka **nehněvaná není milovaná** *поговорка* който се карат, те се обичат 2. (*к чему*) извънреден интерес; склонност, обич, страст, любов (*към нещо*): ~ka **k četbě** любов към четенето; **nemít film v ~ce** не обичам киното 3. любов; любим човек; любимо нещо: **potkal svou první ~ku** той срещна първата си любов; **hudba byla jeho velkou ~kou** музиката беше голямата му любов, страст
lask|at, -ám *несв. (кого, со)* милвам, галья (*някого, нещо*): ~at **psa** милвам, галья куче
lask|at se, -ám *св. (s kým, s čím)* галья се, милвам се (*с някого, с нещо*): ~at **se s dětmi** галья се, милвам се с децата; ~at **se s představou štěstí** мечтая си за щастие; лелеля в душата си представа за щастие
laskavě *нар.* любезно: ~ **souhlasit s něčím** любезно се съглася с нещо; любезно разреша

нещо; **sdělte nám** ~ съобщете ни, моля; бъдете така любезни да ни съобщите; **kdybyste ~ dovolil** ако обичате, моля ви, моля да разрешите

laskavost, -i *ж.* 1. любезност, приветливост: **jsem dojat vaší ~í** трогнат съм от вашата любезност 2. любезна постъпка; любезност, услуга: **děkovat někomu za ~** благодаря на някого за услуга; **prokázat někomu ~** направя на някого услуга

laskav|ý, -á, -é любезен, мил, приветлив, услужлив: **otec ~ý k dětem** мил, ласкав към децата баща; ~é **prominutí** любезно извинение; **říci několik ~ých slov** кажа няколко мила, любезни, ласкави думи; **bud'te tak ~ a pomozte mi** бъдете така любезен, добър и ми помогнете

laskomin|a, -у *ж.*, *обикн. мн.* **laskom|ny**, -n 1. (*на со*) скомина (*за нещо*): **dělat někomu ~у** правя на някого скомина 2. желание, ищак: **dělat si ~у na dobrý oběd** обядва ми се нещо хубаво; **dělat si ~у na uprázdněné místo** ласкомя се, точа си зъбите за вакантно място; хвърлям око на вакантно място 3. *по-рядко* лакомство: **pulty plné ~** щандове, пълни с лакомства

láskyhodn|ý, -á, -é достоен за любов, за обич
láskyplně *нар.* с много обич, ласкаво; любезно
láskypln|ý, -á, -é изпълнен с обич, с любов; ласкав, любезен: ~ý **úsměv** ласкава усмивка; ~é **ošetřování nemocného** изпълнени с обич грижи за болен

las|o, -a *ср.* ласо: **vrhat, házet ~o/~em** хвърлям, мятам ласо; **chytit do ~a /na ~o /~em** уловя с ласо

lastex, -u *м.* ластик (*тъкан*): **korzet z ~u** ластичен корсет

lastexov|ý, -á, -é ластичен; който е от ластик (*тъкан*): ~ý **podvazkový pás** ластичен колан за чорапи

lastur|a [-tu-/tú-], -у *ж.* 1. раковина; черупка на мида, охлюв *и под.*: ~a **škeble rybníčné** черупка на сладководна мида 2. *прен.* раковинообразен предмет

lasturk|a [-tu-/tú-], -у *ж.* *умал.* раковина; черупка на мида, охлюв *и под.*

lašk|ovat, -uji/*разг.* -uju *несв. (s kým)* 1. закачам се, шегувам се, играя си (*с някого*): ~ovat **se psem** играя си с куче; **vlny ~ují s přídí lodí** *прен.* вълните пликат носа на кораба 2. кокетнича, флиртувам, занасям се (*с някого*)

laškovně *нар.* игриво, закачливо

laškovnost, -i *ж.* игривост, закачливост

laškovný, -á, -é игрив, закачлив: **~ý úsměv** за- качлива усмивка
lašský, -á, -é лашки: **~é nářečí** език. лашки диалект (от южна Силезия)
laštin|a, -y ж. език. лашки диалект (от южна Силезия)
laštovka вж. **vlašťovka**
lát, laj| разг. **laju** нескв. **1.** (на кохо; со; кому, чети) викам, кряскам, карам се (на някого, на нещо), кълна, ругая, псувам (някого, нещо): **~ dětem** ругая деца; **~ na novoty** ръмжа срещу новости **2.** малко остар. лая, джавкам (за куче)
la|ť, -tě ж. лѣтва, лата: **besídka z ~tí** бесѣдка от лѣтви; **nivelační ~ť** земем. нивелационна, нивелачна лѣтва, лата
lat|a, -y ж. бот. гроздовидно съцветие
látací, -í, -í който служи за кърпене: **~í jehla** игла за кърпене
látač|ka, -y ж. **1.** кърпачка **2.** конци за кърпене **3.** игла за кърпене
lát|at, -ám нескв. кърпя, закърпвам, зашивам: **~at punčochy** кърпя чорапи
latenc|e, -e ж. книж. латентност
latentní, -í, -í книж. скрит, латентен: **~í síly** скрити сили; **~í infekce** мед. скрита зараза; **~í teplo** физ. латентна, скрита топлина
latern|a, -y ж. **1.** в съчет. **~a magica a)** магическо, вълшебно фенѣрче **б)** "латерна магика" (спектакъл-симбиоза на кино и театър); **Laterna Magica** Латерна Магика (пражки театър) **2.** диал. фенѣр, светилник
láteř|it, -ím нескв. (–; на кохо, со; кому, чети) викам, кряскам (на някого, на нещо), ругая, кълна, проклинам (някого, нещо): **~il na kluky** той се караше на момчетата; **~it fabrikantům** кълна, проклинам фабриканти
latex, -u м. латѣкс
latexov|ý, -á, -é латѣксов: **~á barva** латѣксова боя
latin|a, -y ж. **1.** латински език: **klasická ~a** класически латински език; **vulgární ~a** вулгарен, народен латински език; **vyučovat ~u/~ě** преподавам лично; **~a** лично, послушен съм; **být v koncích/u konce se svou ~ou** стигнал съм до задънена улица, не зная какво да правя **2.** в съчет. **myslivecká ~a** експр. ловджийска история, небивалица
latinář, -e м. латинист; учител или студент по латински език
latinář|ka, -y ж. латинистка; учителка или студентка по латински език
latiník, -a м. **1.** латинист; специалист по латински

език и латинска култура **2.** остар. привърженик на католицизма
latinizmus, latinism|us [-tynuzm-], **-a** м. език. латинизъм
latiniz|ovat, -uji/разг. -uju нескв. и св. латинизирам
latink|a, -y ж. латиница; латинска азбука; латински шрифт
latinskoamerick|ý, -á, -é латиноамерикански: **~é státy** латиноамерикански страни, държави
latinsky нар. латински, по латински
latinsk|ý, -á, -é **1.** латински: **~ý jazyk** латински език; **~á mluvnice a)** латинска граматика **б)** учебник по латински език; **~á abeceda** латиница; латинска азбука; латински шрифт; **~á církev** римокатолическа църква **2.** романски: **~é národy** романски народи; **Latinská Amerika** Латинска Америка
lát|ka, -y ж. **1.** плат, материя: **vlněná ~a** вълнен плат, вълнена материя; **kalhotová ~a** плат за панталони; **jednobarevná ~a** едноцветна материя, едноцветен плат **2.** материя, вещество, материал: **stavební ~y** строителни материали; **hořlavá ~a** запалително вещество; **pohonné ~y** горива, горивни материали; **izolační ~y** изолационни материали; **živné, výživné ~y** хранителни вещества; **organické, ústrojné ~y** хим. органична материя, органични вещества; **anorganické, neústrojné ~y** хим. неорганична материя, неорганични вещества; **výměna látek (v těle)** физиол. обмяна на веществата (в организма); **očkovací ~a/~y** мед. ваксина; **bojové chemické ~y** воен. бойни химически вещества; **výbušné ~y** техн. взривни вещества **3.** материал, сюжет, тема: **~a k debatě** материал за разискване; **~a k románu** сюжет за роман; **přednášková ~a** лекционен материал **4.** филос. материя
lať|ka, -y ж. **1.** умал. лѣтвичка **2.** спорт. лѣтва
látkově нар. по отношение на а) материя б) материал в) сюжет, материал: **~ se lišit** различавам се по материя; **medicína je ~ rozsáhlé studium** в специалността медицина се изучава обемно материал
látkov|ý, -á, -é **1.** който се отнася до плат, до материя: **~é střevíčky** обувки от плат (атлазени и под.); **~é knoflíky** облечени копчета **2.** който се отнася до вещество, до материя: **~á výměna** физиол. обмяна на веществата **3.** който се отнася до сюжет, тема, материал: **~ý okruh** тематичен кръг **4.** в съчет. **~é podstatné jméno** език. съществително нарицателно за вещества

laťkový, -á, -é който е от лѣтви; лѣтвен: ~ý **plot** ограда от лѣтви
laťov|í, -í *ср.* събир. лѣтви, дървена решѣтка
laťov|ý, -á, -é лѣтвен; който е от лѣтви: ~á **podlaha** дюшеме
latr|n|a, -у *ж.* примитивен клозѣт (*обикн. воен-нополеви*)
laureát, -а *м.* лауреат: ~ **státní ceny** лауреат на държавна награда
laureát|k|a, -у *ж.* лауреатка
laureát|sk|ý, -á, -é лауреатски
laureát|stv|í, -í *ср.* лауреатско звание
láv|a, -у *ж.* лава: **sopečná ~a** вулканична лава
lavábl, -u *м. текст.* лавабел (*изкуствена копринена тъкан за бельо*)
lavic|e, -e *ж.* 1. скамейка, пейка, дълга седалка, банка: **kuchyňská ~e** кѹхненска пейка; **vládní ~e** седалки, банки в парламѣнт; ~e **obžalovan|ých** подсѣдима скамейка, скамейка за подсѣдими 2. *учил.* чин: **školní ~e** училищен чин; **oslovská ~e** *жарг.* място, чин за наказани ученици 3. *геол.* дебѣл слой, пласт: **vápencové ~e** варовикови пластове
lavic|k|a, -у *ж.* *умал.* 1. пейка, скамейчица: ~у **v parku** пейки в парк 2. малък чин 3. *спорт.* пейка за гимнастика
lavin|a, -у *ж.* 1. лавина: **sněhová ~a** снежна лавина 2. *експр.* лавина, порой, поток: ~а **výčitek** лавина, порой, поток от ѹпреци
lavinovit|ý, -á, -é лавинообразен и *прен.*
lavinov|ý, -á, -é лавинов и *прен.*: ~é **šíření zpráv** масово, лавинообразно разпространѣние на новини
lavír|ovat, -uji/*разг.* -uju *несв.* 1. *спорт.* лавирам 2. *разг.* лавирам, маневрирам (*обикн. политически*) 3. *худ.* слагам сѣнки; ноансирам (*боля или туш с вода*)
lav|n|a **lav|n|e** ка! не излѣзе така! **strojit, klást někomu ~u** *остар.* слагам прѣт в колелата на някого 2. пейка, скамейка
lavor, lavór, -u *м. разг.* легѣн
lávov|ý, -á, -é който се отнася до лава
laxně *нар.* безразлично, равнодѹшно, вяло, нехайно: ~ **provádět předpisy** изпълнявам нареджания нехайно, незаинтересовано
laxn|í, -í, -í безразличен, равнодѹшен, вял, нехайен: ~í **poměr k práci** равнодѹшно, нехайно отношение към работата
laxnost, -i *ж.* безразличие, равнодѹшие, вялост, нехайство
lazar, -a *м. разг. експр.* тежко болен човек: **leží jako Lazar** лежи като труп; лежи горкият, не

мѹже да се вдигне; **je ~ na nohy** мнѹго е злѣ с краката; краката му са болни
lazaret, -u *м.* лазарѣт: **polní ~** походен лазарѣт
lazaretn|í, -í, -í лазарѣтен: ~í **vlak** санитарен влак
láz|eň, -ně *ж.* 1. баня, къпане: **sedací ~eň** седяща баня; **vanová ~eň** баня, къпане във вана; **bahenní ~eň** кална баня; **sluneční ~eň** слѣнчева баня; **vzdušná, větrná ~eň** въздѹшна баня; **bazén** **bazén**
někomu horkou ~eň поставя някого натясно; накарвам някого да се изпотѣ; **krvavá ~eň** кървава баня, кръвопролитие, кланѣ 2. *техн.* баня: **chladicí ~eň** охладителна баня; **kalicí ~eň** закалителна баня; баня за закалка; **mořicí ~eň** баня за байшване; **vyvolávací ~eň** баня за проявяване (*на филм, снимки*); **vodní ~eň** водна баня 3. *по-рядко* баня (*място за къпане*)
lázeňsk|á, -é *ж.* телячка, баняджийка
lázeňsk|ý I, -á, -é курортен, бански, балнеолѹжки: ~ý **dům** балнеосанаториум; **lázeňští hosté a) курортисти б) болни** в балнеосанаториум; ~á **léčba** балнеолѣчение; ~ý **poplatek** курортна такса
lázeňsk|ý II, -ého *м.* теляк, баняджия
lázeňstv|í, -í *ср.* курортно дѣло
láz|ně, -í *ж.* *само мн.* 1. баня, бани: **městské ~ě** градска баня; **veřejné ~ě** общѣствена баня; **léčebné ~ě** лечѣбни бани; **jít se vykoupat do ~í** отивам на баня (*градска, общѣствена*); **jet do ~í (na léčení)** отивам на бани (*на лечѣние*); **Karlovy Vary jsou světoznámé ~ě** Карлови Вари е светѹвноизвестен бански курорт, са светѹвноизвестни бани 2. курорт; място за почивка: **mořské ~ě** морски курорт
lazur, -u *м.* 1. *книж.* лазур; небѣсна синева 2. *минер.* лазурит
lazur|a, -у *ж.* *худ.* лазурна боя
lazurit, -u *м.* *минер.* лазурит
lázov|ý, -á, -é *разг. жарг. експр.* екстра, царски: ~ý **život** царски живѹт
lea|der [lídr], lí|dr, -dra *м.* лидер, водач (*на полит. партия и под.*)
leasing [lízi-], -u *м.* *икон.* лизинг
leasingov|ý [lízi-], -á, -é *икон.* лизингов: ~ý **prodej** продажба на лизинг
leb, lbi *ж.* *книж.* череп
lebečn|í, -í, -í *анат.* черепен: ~í **kost** черепна кост
lebed|a I, -у *ж.* *бот.* лѹбода (*Atriplex*)
lebed|a II, -у *ж.* *разг.* 1. *експр.* удовѹлствие, наслада, кеф: **to není žádná ~a, to je dřina** това не ѣ никакво удовѹлствие, ами е тежък

трѹд **2.** *грубо* глава, тѹква, кратѹна, куфѹлница
 ◆ **дѹбѹ** **дѹбѹ** **дѹбѹ** **дѹбѹ**
lebedjit si, -ím si *несв. разг. експр.* наслаждавам се, блаженствам; кѹф ми е; глѹдам си, кѹрам си кѹфа; кѹфа се
lebk|a, -y ж. **1.** *анат.* чѹреп: **umrlčí ~a** чѹреп на мъртвец **2.** *експр. грубо* глава, тѹква, кратѹна: **člověk s holou ~ou** плешив човѹк; **nalít někomu vědomosti do ~y** налѹя на някого знѹния в глава, в кратѹната
lec|co, lec|cos, -čeho *местоим.* каквѹто и да е; рѹзни рѹботи; каквѹ ли не; **~cos/~co nového a)** рѹзни нѹви неща **б)** рѹзни новини; **naučil se ~čemu(s)** тѹй се наѹчи на мнѹго неща; **mluvilo se tam o ~čem(s)** за каквѹ ли не сѹ говореше там; **nekoupí jen tak ~co(s)** тѹй/тѹя няма да кѹпи каквѹ да е
lecč|í, -í, -í *местоим.* чѹйто и да е; на когѹто и да билѹ
lecjak *нар.* по всѹкакъв нѹчин, всѹкак; всѹкога: **~ jim pomáhal** тѹй им помѹгаше по всѹкакъв нѹчин, тѹй всѹкак им помѹгаше, тѹй всѹкога им помѹгаше **2.** как да е: **oběd se u nich odbývá ~** тѹ обѹдват как да е; **neudělal to ~** тѹй не гѹ направи как да е
lecjak|ý, -á, -é, по-рядко lecjak|ýs, ~ás, ~és *местоим.* **1.** всѹкакъв, рѹзличен, какъв ли не: **nábytek byl ~ý** мѹбелите бѹха всѹкакви, нѹй-рѹзлични; **doma ji čekala ~á práce** в кѹщи я чѹкаше всѹкаква, нѹй-рѹзлична рѹбота; **~á sebranka** всѹкаква сбѹрщина, каквѹ ли не ѹзмет, сгѹн **2.** какъв и да е: **nebyli z ~ých rodin** не бѹха от какви да е семѹйства
leckam, leckams *нар.* **1.** кѹдѹ ли не, на мнѹго мѹста, навсѹкъде: **přišel ~** тѹй ходѹ кѹдѹ ли не **2.** кѹдѹ да е: **nechtěl se posadit ~** тѹй не ѹскаше да сѹдне кѹдѹ да е
leckde, leckdes *нар.* **1.** всѹкъде, на мнѹго мѹста, кѹдѹ ли не: **vyskytuje se to ~** товѹ се срѹща кѹдѹ ли не, на мнѹго мѹста; **může pracovat ~** мѹже да рѹбѹти всѹкъде **2.** кѹдѹ да е, кѹдѹто и да билѹ: **nechce bydlet jen tak ~** не ѹска да живѹе кѹдѹ да е
lec|kdo, lec|kdos, -koho(s) *местоим.* **1.** не едѹн, мнѹзѹна: **~kdo si toho všiml** мнѹзѹна са забѹлязали товѹ; **~komu se to nelíbilo** на мнѹго хѹра товѹ не ѹм харѹса **2.** кѹй ли не, всѹкакви хѹра: **radil se s ~kým** тѹй се съвѹтваше с когѹ ли не, с всѹкакви хѹра **3.** кѹй да е: **nevzala si jen tak ~koho** тѹя не сѹ омѹжи за когѹ да е
leckdy *нар.* понѹкога, нѹведнѹж, от врѹме на врѹме: **už mne to ~ napadlo** товѹ нѹведнѹж

ми ѹдваше на ѹм; **~ byly spory** понѹкога, нѹведнѹж, от врѹме на врѹме ѹмаше спѹрове
leckte|rý, -rá, -ré *местоим.* **1.** не едѹн, мнѹзѹна: **v ~rém ohledu měl pravdu** в мнѹго отношѹния, в не еднѹ отношѹние тѹй бѹше прав; **~ří lidé tomu nevěří** мнѹзѹна, мнѹго хѹра не вѹрват в товѹ, на товѹ **2.** какъв да е, всѹкакъв, всѹки, нѹкакъв(си): **nepřátelil by se s ~rým darebákem** тѹй не бѹ дружил с нѹкакъв мошѹник
leč I *сѹюз книж.* **1.** освѹен; с изклѹчѹние на: **nemá nikoho, ~ tebe** тѹй/тѹя си няма нѹкого освѹен тебе; **neuzdraví se, ~ zázrakem** тѹй/ тѹя няма да оздравѹе, освѹен по чѹдо; **nepůjdu pryč, ~ byste mě vyhnali** няма да си отѹда, освѹен ако (не) мѹ изгѹните **2.** но, обѹаче, алѹ: **pilný, ~ nespolehlivý pracovník** прилѹжен, но ненадѹжден рѹбѹтник; **nemocného to posílí, ~ neuzdraví** товѹ ще дадѹ сили на бѹлния, но няма да го излѹкѹва
leč II, léč, -e ж. **1.** *лов.* капѹн, примѹмка **2.** *лов.* хѹйка, потѹря: **kruhová ~** ловѹне на дивѹч в крѹг; **zatáhnout ~** стѹгна ѹбрѹча (*около дивѹч*) **3.** *малко остар.* улѹвка, хѹтрост
léčb|a, -y ж. лечѹние, лекѹване: **lázeňská ~a** бѹлнеолѹчѹние; **~a hudbou** лечѹние с мѹзика
léčebn|a, -y ж. лечѹбно заведѹние; лечѹбница: **psychiatrická ~a** институт за душѹвно бѹлни, психиатричен институт
léčebn|é, -ého *ср.* тѹкса за лечѹние
léčebně *нар.* лечѹбно; шѹ се отнѹся до лечѹние, до лекѹване; в лечѹбно отношѹние: **~ zužitkovaný pramen** (минерѹлен) ѹзвор, изпѹлзван за лечѹние
léčebn|ý, -á, -é лечѹбен: **~ý ústav** лечѹбно заведѹние, лечѹбен институт; **~á kúra** кѹрс на лечѹние; **~á péče** грѹжи за бѹлни; **~á tělesná výchova, ~ý tělocvik** лечѹбна физкултѹра
léčen|í, -í *ср.* лечѹние, лекѹване: **ambulantní ~í** амбулатѹрно лечѹние; **ústavní, nemocniční ~í** стационарно, бѹлнично лечѹние
léč|it, -ím *несв. (koho, co)* лекѹвам, *остар.* церѹ, лечѹ (*някого, нещѹ*): **~it chřipku** лекѹвам грип; **~it nemocného** лекѹвам бѹлен; **~it ránu** лекѹвам, церѹ рѹна
léčitel, -e м. нарѹден лечѹител, церѹител; *остар.* знахар, врач, бѹяч: **přirodní ~** знахар
léčitelk|a, -y ж. нарѹдна лечѹителка, церѹителка; *остар.* знахарка, врачка, бѹячка
léčivě *нар.* лечѹбно, целѹбно, лекѹвито: **ticho působí ~** тишинѹта лекѹва, ѹма лечѹбно вѹздѹйствиѹ
léčiv|o, -a *ср.* лекѹрство; лечѹбно срдѹство; ме-

дикамент: **výroba** ~ производство на лекар-ства
léčivý, -á, -é лечебен, целебен, лековит: ~ý **pra-
men** лековит извор; ~ý **účinek** лечебно, це-
лечно (въз)действие; ~á **moc rostlin** лечебно,
целечно (въз)действие на растения; ~é **rostli-
ny, byliny** лечебни растения, лековити билки
léčků, -y *ж.* 1. примка, капан: ~y **na zajíce** примка
за зайци 2. *прен.* уловка, хитрост, засада, капан:
klást někomu ~у слъгам капани на някого;
nastražit, nastrojít ~у устрой капан;
upadnout, dostat se do ~у попадна, падна в
капан; **vyváznout, uniknout z** ~у измъкна се
от капан
leč|o, -a *ср.* *готв.* „лече“ (ястие, подобно на
наприкаиш или миш-маш)
led, -u *м.* лед: **umělý** ~ изкуствен лед; **suchý** ~
хим. сѹх лед (твърд въглороден окис); **jít na**
~ отивам на пързалка (да карам кънки); ~у
jdou (po řece) прийждат ледовете, започва
ледоход, ледовете тръгват (по рекá); **pivo od**
~у изстудена бира; **voda je jak** ~ водата е
леденостудена; **podlaha hladká jak** ~ подът
е (гладък) като огледало; ~у **tají** ледовете се
тапят
leda I нар. сáмо: **to je ~ pro zlost** има да берем
ядове с това; ~ **blázen by to udělal** това може
да го направи сáмо луд човек
leda II сѹюз освен ако; сáмо ако; с изключение
на: **určitě přijde, ~ by se mu něco stalo** непре-
мменно ще дойде, освен ако нещо не му се
случи; **tomu nikdo neuvěří, ~ malé dítě** никои
няма да повярва на това, освен малко дете
ledabile нар. как да е; нехайно; небрежно; през
пръсти; немарливо: ~ **pracovat** работя не-
брежно, как да е, през пръсти; ~ **pozdravit**
поздравя небрежно, невнимателно; **oblékat se**
~ обличам се небрежно, немарливо
ledabyl|ec, -ce *м.* небрежен, немарлив, разхвър-
лян човек
ledabylost, -i *ж.* небрежност, нехайност, немар-
ливост; невнимателност; повърхностност
ledabylý, -á, -é небрежен, нехайен, немарлив; по-
върхностен: ~ý **člověk** небрежен, нехайен, не-
марлив, разхвърлян човек; ~á **práce** небрежна
работа; работа през куп за гръш; **snažit se o**
~ý **tón (řeči)** старая се да говоря незаинте-
ресовано, като че ли не ме засяга
leda|co, leda|cos, -ěho *местоим.* каквото и да
е; различни неща; различни работи; каквото ли не:

~**co(s) si koupila** тя си купи различни неща;
povídat o ~čem(s) говоря различни неща, каквото
ли не; **já nejsem ~co(s)** не съм кой да е
ledač|í, -í, -í *местоим.* чийто и да е; на когото и
да е; на когото и да било
ledajak(s) нар. както и да било; по всякакъв
начин; всякак; някак си: **den uběhl** ~ денят
мина някак си; **oblékat se** ~ обличам се как
да е
ledajak|ý, -á, -é, *по-рядко* **ledajak|ýs**, -ás, -és,
1. всякакъв; различен: **z ~ých příčin** по раз-
лични причини; **měl ~ý(s) dloužek** (тои) има-
ше някакви, различни, всякакви дългове 2. ка-
къв да е: **nejsem ~ý člověk** не съм кой(то и)
да е; не съм какъв да е човек
ledakam, *по-рядко* **ledakams нар.** (на)където и
да е; (на)където и да било; къде ли не: **jít** ~
отиди където и да е, на различни места
leda|kde(s), *по-рядко* **ledas|kde нар.** където и
да е; където и да било; къде ли не, навсякъде:
najde se to ~ това се среща, намира навсякъде
leda|kdo(s), *по-рядко* **ledas|kdo** *местоим.* 1. ка-
къвто и да е човек; мнозина; не един, не всеки:
~kdo(s) tam chodil там ходеха различни хора;
~kdo(s) to neumí не всеки може да го направи,
не всеки го знае 2. кой да е: **ty šaty nešil**
~kdo(s) експр. тази дреха не я е шил кой да е
ledakdy, *по-рядко* **ledakdys, ledaskdy нар.** ко-
гато и да е; понякога, неведнъж; от време на
време: ~ **se zeptal** той питаше от време на
време
ledakter|ý, *по-рядко* **ledaskter|ý**, -á, -é *местоим.*
не един, мнозина, всякакъв: **mít ~é vědomosti**
имам различни, всякакви знания; **tam při-
cházel ~ý host** там идваха много хора; идваха
всякакви, различни гости
ledárn|a, -y *ж.* 1. ледница; помещение, мазе,
където се държи лед 2. *експр.* хладилник, лед-
ница; студено място 3. фабрика за изкуствен
лед
ledař, -e *м.* продавач на лед
ledařsk|ý, -á, -é 1. който се отнася до продавач
на лед 2. който се отнася до лед: ~ý **vůz** кола
за превозване на лед
ledaže сѹюз освен ако; освен че, сáмо че: **po-
slušné dítě, ~ občas odmlouvá** послушно дете,
сáмо че понякога отговаря, сáмо дете поня-
кога си отвъря устата
led|ek, -ku *м.* 1. хим. селитра: **čilský ~ek** чи-
лийска селитра; ~ek **draselný** калиев нитрат,
калиева селитра; ~ek **sodný** натриев нитрат,
натриева селитра 2. *земед.* азотен тор, азотни
торове

led|en, -na м. януари

ledk|ovat, -uji|разг. -uju несл. торя, наторявам със селитра, с изкуствен тор

ledňáč|ek, -ka м. зоол. рибарче (*птица*) (*Aecedo*)

ledn|í, -í, -í леден; който се отнася до лед: **~í sporty** спортове върху лед; **medvěđ ~í** зоол. бяла полярна мечка (*Ursus maritimus*)

lednic|e, -e ж. **1.** ледница; помещение, мазе, където се държи лед **2. експр.** ледник, хладилник; студено място

lednič|ka, -u ж. (домашен) хладилник: **elektrická ~a** (електрически) хладилник

lednov|ý, -á, -é януарски

ledn|ý, -á, -é поет. леден, студен

ledobor|ec, -ce м. ледоразбивач: **atomový ~** атомен ледоразбивач

ledolam, ledolom, -u м. строит. мостобран, ледолом, ледорез

ledotvorn|ý, -á, -é ледообразуващ

led|ovat, -uji|разг. -uju несл. сека лед от река, от езеро

ledovat|ět, -ím, 3. мн. -ějí/-í несл. леденя; превръщам се в лед; замръзвам, заледявам се: **sníh ~í** снегът става на лед; **krev jí hrůzou ~í v žilách** прен. от ужас кръвта ѝ се смразява, вледнява в жилите

ledovat|ka, -u ж. поледица

ledovat|ý, -á, -é 1. леден; който се отнася до лед: **~á kůra na řece** ледена покривка на река **2.** ледовит, леден, хладен, студен, мразовит: **~á voda** леденостудена вода **3. прен.** хладен, студен, леден: **~ý pohled** хладен, студен, леден поглед; **~é srdce** ледено, студено, кораво сърце

ledovcov|ý, -á, -é ледников, глетчеров: **~ý kotel** геол. циркус (*от ледников произход*)

ledove|c, -ce м. геогр. **1.** ледник, глетчер **2.** айсберг

ledově нар. ледено и прен.: **~ studená voda** леденостудена вода; **~ klidný** прен. съвсем спокоен, ледено спокоен

ledov|ět, -ím, 3. мн. -ějí/-í леденя; превръщам се в лед; замръзвам, заледявам се

ledovit|ý, -á, -é 1. леден; който се отнася до лед **2. книж.** ледовит, леден, хладен, студен, мразовит: **~ý víchr** леденостуден вятър, леденостудена вихрушка **3. по-рядко книж. прен.** студен, хладен, леден, леденостуден

ledov|ka, -u 1. поледица; ледена кора **2. обикн. мн. ledov|ky, -ek** хран. вид бонбони с какъова плънка

ledov|ý, -á, -é 1. леден; който се отнася до лед: **~á kra** леден блок, голямо парче лед (*по река и*

под.); **Severní ~ý oceán, остар. Severní moře** ~é Северен ледовит океан; **~é obklady na hlavu** компреси с лед на главата; **~é květy na oknech** ледени шарки, цветя по прозорци; **~í muži** майски студови, последно зимно застудяване през май (*около 12, 13 и 14 май, когато са празниците на Панкрац, Сервац и Бонифац*); **~á jeskyně** ледена пещера; **~a hora** геогр. айсберг; **~á doba** геол. ледников период **2.** леден, леденостуден, хладен, мразовит: **~á voda** леденостудена вода; **mít ~é ruce** ръцете ми са ледени **3. прен. експр.** студен, хладен, леден: **~á nenávist** смъртна омраза; **~ý klid** ледено спокойствие **4. в съчет. ~é sklo** стъкл. матирано стъкло; стъкло с матови шарки **5. хран. в съчет. ~á čokoláda** бял шоколад; **~é bonbóny** дропс; захарни бонбони за смучене

ledv|í, -í ср. **1. остар.** слабини, бедра, хълбоци **2. анат.** бъбреци **3. разг.** **~í** взирам се в себе си, в душата си; **nahlédnout, podívat se někomu do ~í** надникна в душата на някого; **odhalit své ~í** разкрия си душата

ledvin|a, -u ж. анат. бъбрек: **zánět ~** мед. нефрит; **telecí ~a** готв. телешко филе, телешка рибница с бъбреци

ledvink|a, -u ж. умал. **1.** бъбрек, бъбрече: **vepřové ~y** готв. свински бъбреци; **dušené ~y** готв. задушени бъбреци **2. спорт. жарг.** (малък) спортен сак **2.** малка чанта с овална форма (*обикн. закачена за колана*)

ledvinn|ý, -á, -é анат. бъбречен: **pánvička ~á** бъбречно легенче

ledvinovit|ý, -á, -é бъбрековиден

ledvinov|ý, -á, -é бъбречен: **~é nemoci** мед. бъбречни болести, болести на бъбреците; **~ý záchvat** мед. бъбречна криза; **~é kamínky** мед. камъни в бъбреците, бъбречни камъни; **~á pánvička** анат. бъбречно легенче

lég|a, -u ж. шив. (защита) плох (*на дреха*); биѐ

legac|e, -e ж. **1.** легация **2. истор.** легация, пратеничество

legačn|í, -í, -í легационен: **~í tajemník** легационен секретар; **~í rada** легационен съветник

legalit|a, -u ж. юрид. легалност, законност

legalizac|e, -e ж. **1.** легализиране, узаконяване **2.** легализиране, заверяване, завърка: **~e podpisu** завърка, легализиране на подпис

legalizačn|í, -í, -í който се отнася до легализиране, заверяване, завърка

legaliz|ovat, -uji|разг. -uju несл. и св. **1.** ле-

- гализирам; узаконявам/узаконя: **~ovat zabavení velkostatků** легализирам, узаконявам/узаконя отчуждаване на голѐми имѐния **2.** легализирам, заверявам/заверя (*подпис и под.*)
- legálně** нар. юрид. легално, законно; по легален, законен начин
- legáln|í, -í, -í** юрид. легален, законен: **~í vláda** законно правителство; **~í postup** легални, законни действия
- legálnost, -í** ж. юрид. легалност, законност
- legát, -a** м. **1.** истор. легат, пратеник, посланик **2.** църк. легат; папски представител
- legato** [-gá-] нар. муз. легато
- legenda, -y** ж. **1.** църк. житиѐ, легенда: **~a o svatém Václavovi** житиѐ на свети Вацлав **2.** лит. легенда, предание **3.** легенда, измислица: **šifit Iživé** ~у разпространявам лъжливи истории, измислици **4.** спец. легенда, обяснителен текст: **~a k mapě** легенда на картата
- legendární|í, -í, -í** **1.** житиен **2.** легендарен, проловут
- legendárnost, -í** ж. легендарност
- legi|e, -e** ж. **1.** истор. легион: **římské ~e** римски легиони **2.** лѐгия, легион; доброволчески отряд: **studentská ~e** студентски легион (при революцията през 1848 г.); **cizinecká ~e** Чуждестранният легион (*във Франция*) **3.** експр. множество, легион **4.** в съчет. **Čestná ~e** орден на Почетния легион (*във Франция*)
- leg|íny, -ín** ж. мн. (еластичен) клин
- legionář, -e** м. легионѐр
- legionářsk|ý, -á, -é** легионѐрски
- legionářstv|í, -í** ср. легионѐрство
- legislativ|a** [-ty-/tý-], -у ж. юрид. законодателство, легислатура
- legislativn|í** [-ty-/tý-], -í, -í законодателят, легислативен
- legitimac|e** [-ty-], -e ж. **1.** легитимация, книжка, карта, паспорт, билѐт: **občanská ~e** лична карта, граждански личен паспорт; **stranická ~e** партиен билѐт; **členská ~e** членска карта, книжка; **odborářská ~e** профсъюзна книжка; **~e na dráhu** карта за пътуване с влак; **~e na tramvaj** абонаментна трамвайна карта **2.** юрид. легитимация, узаконяване
- legitimačn|í** [-ty-], -í, -í който служи за легитимирани: **~í průkaz** легитимация; документ за легитимирани
- legitim|a** [-ty-], -у ж. легитимност, законност
- legitimn|í** [-ty-], -í, -í легитимен, законен: **~í žena** законна жена, съпруга
- legitim|ovat** [-ty-], -uji/разг. -uju неск. и св. **1.** (кого, нещо) **2.** (кого, со) узаконявам/узаконя (*някого, нещо*): **~ovat dítě** узаконявам/узаконя детѐ **3.** (кого) жарг. карам (*някого*) да се легитимира
- legitim|ovat se, -uji/se/разг. -uju se** неск. и св. легитимирам се; показвам/покажа документите си: **~ujte se!** легитимирайте се! покажете си документите!
- lego, -a** ср. лѐго (*детска игра*)
- legovač|í, -í, -í** техн. легиращ
- legován|í, -í** ср. техн. легиране: **~í oceli/ocel** легиране на стомана
- legovan|ý, -á, -é** техн. легиран, сплавен: **~á ocel** легирана стомана
- legovat, -uji/разг. -uju** неск. техн. легирам
- legrač|e, -e** ж. шегà, разг. майтап, кодощ: **dělat něco jen z ~e** правя нещо на шегà, на майтап: **ten člověk je samá ~e** този човек е голям майтапчия, голям веселяк; **dělat si z někoho ~i** правя си майтап с някого; **je lidem pro ~i** той е станал за смях на хората; **s ním není žádná ~e a)** той е опасен човек; с него шегà не бива **б)** той е скучен; той е голяма скучка; **postavit metro, to není žádná ~e** да построиш метрò не è шегà работа; **tak, a je po ~i è, край;** свърши се; **každá ~e něco stojí** поговорка всяко удоволствие се заплаща; нищо не остава безнаказано
- legračně** нар. разг. смѐшно, комично, забавно, разг. на майтап: **vypadat ~** изглеждам смѐшно
- legračn|í, -í, -í** разг. смѐшен, комичен, забавен, разг. майтапчийски: **~í výstup** комична сценка; **to je ~í člověk a)** той е смѐшен **б)** това е забавен човек; **brát život z ~í stránky** гледам на живòта откъм веселата му страна
- leguán, -a** м. зоол. игуана (*Iguana*)
- leh, -u** м. спорт. лег; лѐгнало положение; положение лежешкòм: **střelba v ~u/z ~u** стрелба от лѐгнало положение
- lehačk|a, -y** ж. кушетка, леглò
- lehárn|a, -y** ж. **1.** спец. място за почивка в леглò на открито (*в санаториуми и детски заведения*) **2.** жарг. лежачка, топло местенце
- leh|at, -ám** неск. **1.** обикн. **~at si** лягам (си): **~at si na záda** лягам по гръб; **právě si ~á** тъкмо ляга да спи; **myslí na to vstáváje ~aje** мисли за това денонòшно **2.** лягам, полягам (*за жито итд.*)
- ~апплнвѐрмѐннѐт**
- 3.** (*на кого, на со*) прен. лягам, стоварвам се (*върху някого, върху нещо*): **~ají na něho velké starosti** голѐми грижи му се стоварват на главата
- lěh|at, -ám, разг. lĭh|at, -ám** неск. многокр. често си лягам, полежавам си, излежавам се: **kočky**

rády ~ají na slunci кòтките обичат да лежат, да се излежават на слънце, на припек
lehátko, -a *ср.* кушѣтка (*сгъваема*); шезлòнг:
opalovat se na zahradním ~u пекà се в граднà-
 ната на шезлòнг; **spartakiádní ~o** пòходно
 леглò
lehátkov|ý, -á, -é кòйто се отнàся до кушѣтка, до
 шезлòнг: ~ý **vůz** *ж.п.* кушѣт-вагòн; туристич-
 ески спàлен вагòн
leháv|at, разг. l|háv|at, -ám *несв. многокр.* чèсто,
 редòвно лежà, полежавàм си, излежавàм се
lehce, lehkò *нар.* 1. лèко, лèкичко, мàлко: **lehce**
poplácat po rameni лèко потýпам по рàмото;
lehce se dotknout лèко се докòсна; **lehce na-**
šlapovat стъпвам лèко; **lehce se usmát** лèко се
 усмìхна; **lehce oblečený** лèко облèчен; **lehce**
nemocný лèко бòлен; **lehce raněný** лèко ранèн;
lehce zahnutý nos лèко гърбав нòс; **je mi lehkò**
u srdce лèко ми е на сърцèто; **brát něco lehce/**
lehko приèмам нèщо лèко, несериòзно 2. лèко,
 лèсно: **lehce něco získat** придобия нèщо лèко,
 лèсно; **lehce se unavit** лèсно се уморя, изморя;
lehce/lehko se může nastydnout лèсно мòже
 да се настине; **to se lehce/lehko může stát** лèсно
 мòже да се слýчи; **jídlo lehce/lehko stravitelné**
 лèсно смилàемо ядене, ястие; **lehce/lehko**
dostupný materiál лèсно достъпен материал;
lehce pišící autor лèсно пишещ àвтор; **lehce**
vydělané peníze лèко, лèсно спечèлени парì;
to se lehkò řekne лèсно е да се кàже; **to se mu**
lehko nepovede товà няма да му се удадè лèсно;
to ti lehkò/lehce neprojde товà няма да ти се
 размине лèсно; **lehce nabyl, lehce pozbyl**
пословица лèсно спечèлено - лèсно загýбено
lehčen|ý, -á, -é *строит.* олекотèн: ~é **cihly** оле-
 котèни тухли (*кухи, порести*)
lehkoatletick|ý, -á, -é *спорт.* лекоатлетически:
 ~é **disciplínu** лекоатлетически дисциплини
lehkomyslně *нар.* лекомислено, вятърничаво
lehkomyslnic|e, -e *ж.* лекомислена, вятърничаво
 женà
lehkomyslník, -a *м.* лекомислен, вятърничав
 човèк; *разг.* ветрогòн
lehkomyslnost, -i *ж.* лекомисленост, лекомислие,
 вятърничавост
lehkomysln|ý, -á, -é лекомислен, вятърничав: ~á
povaha лекомислен харàктер; ~ý **tón** леко-
 мислен, небрèжен, несериòзен тòн; ~ý **člověk**
 лекомислен, вятърничав човèк; *разг.* ветро-
 гòн
lehkonoh|ý, -á, -é бързонòг
lehkoodě|n|ec, -ce *м. истор.* лèковòръжèн
 войник

lehkost, -i *ж.* 1. лèкост, лекотà: ~ **břemene** лекотà
 на товàр; ~ **pohybu** лекотà на движèние 2. ле-
 котà, леснотà, леснинà: ~ **výdělku** лекотà,
 леснотà на печàлба
lehkovážně *нар.* лекомислено, вятърничаво; без-
 грижно
lehkovážnost, -i *ж.* лекомисленост, лекомислие,
 вятърничавост; безгрижност, безгрижие
lehkovážn|ý, -á, -é лекомислен, вятърничав; без-
 грижен: ~ý **čín** лекомислена, необмислена по-
 стъпка; ~é **mládí** лекомислена, вятърничаво,
 безгрижна мlàдост
lehkověrně *нар.* лековèрно, доверчиво
lehkověrnost, -i *ж.* лековèрност, лековèрие,
 доверчивост
lehkověrn|ý, -á, -é лековèрен, доверчив: ~ý **stařec**
 лековèрен, доверчив старец; ~á **politika** леко-
 вèрна, несериòзна политика
lehk|ý, -á, -é 1. лек: ~á **hmota** лèка материя; ~á
obuv лèки обýвки; ~ý **průmysl** лèка про-
 мийшеност, индýстрия; ~é **strojírenství** лèко
 машиностроèне; ~é **kovy** *техн.* лèки метàли;
 ~ý **olej** *техн.* лèко маслò; ~é **cihly** *строит.*
 олекотèни тухли; ~á **půda** *земед.* лèка, рòх-
 кава, пясъчна, песъчлива пòчва; ~ý **kulomet**
воен. лèка картèчица; ~á **puma** *воен.* мало-
 калибрена бòмба; ~é **dělostřelectvo** *воен.* лèка
 артилерия; ~á **jízda** *воен. истор.* лèка кавà-
 лèрия; ~á **atletika** *спорт.* лèка атлèтика; ~á
váha *спорт.* лèка категòрия; ~á **doba** *лит.*
 неурèзачòстстíнавлèк ♦ **odejít-ou**
kapsou отида си с празен, изпразнен джòб,
 без парì 2. лек, пòргав: ~ý **krok** лèка стъпка;
 ~á **chůze** *капíтравапòчка* **mít-ou** ♦
ruku сръчен сьм, ймам златни рьцè 3. лек, слаб,
 незначителен: ~é **zařukání** лèко, слàбо
 почýкване; ~ý **dotyk** лèко докòсване; ~á **únava**
 лèка умòра; ~é **spaní** лèк сьн; ~á **nemoc, ~é**
onemocnění лèко заболяване; ~á **strava** лèка,
 лèсносмилàема хранà; ~é **víno** лèко вино; ~é
provinění лèко провинèние; ~é **ublížení na těle**
юрид. лèка травма, лèка телèсна поврèда; ~ý
trest *юрид.* лèко наказàние; ~ý **hřích** *църк.* лèк
 грях 4. лек, спокоен, безгрижен, тих: ~á **smrt**
 лèка смòрт ♦ **dějmurábn|ý-éodpočn|í**
budiž mu země ~á! лèка му прѣст! мйр на
 прахà му! **mít ~ou hlavu** безгрижен сьм; **s ~ým**
srdcem с лèко сьрцè, безгрижно; **brát něco na**
~ou váhu глèдам лèко, безгрижно на нèщо 5.
пейор. лек, лекомислен; вятърничав, леко-
 нрàвен: ~á **krev, povaha** лекомислен, вятър-
 ничав харàктер; ~é **mravy** лèки нрàви; ~á **holka,**
ženská *ж.* лèка просителка ♦ **toje-ézb|í**

тя е лека жена **6.** лек, непретенциозен, несериозен: **~á četba** леко четиво; **~á hudba** лека, забавна музика; **~é umění** непретенциозно изкуство; **~á slova** несериозни думи; **~ý tón** несериозен тон; **~á útěcha** слабо утешение **7.** лек, лесен: **~ý život** лек, лесен живот; **~á práce** лек, лесен труд; **nemá to ~é** не му/и е лесно; **je ~é odmítnout** лесно е да се откаже; **to je ~á věc** това е лесно, лесна работа; **není nic lehčího než souhlasit** няма нищо по-лесно от това да се съгласиш

leh|nout, -nu св. **1. u leh|nout si** легна, легна си, полегна си: **~nout si na bok** легна на (една) страна, на хълбок; **jdu si už ~nout a)** отивам да си легна, да полегна **б)** отивам да спя; **~l si schůpkou** *срещна* **♦** **jaksi kdo ustele, tak si ~ne** поговорка каквото си постелеш, на таква ще легнеш **2.** полегна (за жито) **♦** **~nouprávní** *незаконен*

на пепел **3.** (на кохо, на со) прен. легна, стоваря се (върху някого, върху нещо); налегна (някого): **na víčka ~la dřímota** налегна го/я сън, дрямка; приспа му/и се; **na lidi ~la bázeň** страх обзе хората, хората ги хванат страх

lehoučce, lehoučko, lehounce, lehouňko, lehyňce, lehyňko нар. експр. **1.** леко, лекичко, слабо, незначително **2.** лесно, лесничко: **to půjde ~** това ще стане много лесно

lehoučk|ý, lehouňk|ý, по-рядко lehyňk|ý, -á, -é експр. **1.** лек, лекичък: **~ý plášť** лекичко палто **2.** лек, лекичък, слаб, слабичък; незначителен: **~ý dotyk** леко, лекичко, слабо, нежно докосване; **~ý parfém** слаб, слабичък парфюм; **~ý sen** лекичък сън **3.** лек, лекичък, пъргав, пъргавичък: **~ý krok** лека стъпка **4.** лек, лекичък, лесен, лесничък: **~é vítězství** лесничка победа

lech, -a м. истор. старочешки племени вожд **lech|at, -ám** не св. **1.** (кохо, со) гъделичка (някого, нещо): **vlasý mě ~ají na krku** косата ме гъделичка по шията; **~at dítě na chodidlech** гъделичка дете **♦** **práje ~á** работи небрежно, отгоре-отгоре **2.** (кохо, со) дразня (някого, нещо): **vůně ho ~á v nose** мизмамта го дразни, му дразни нос; **~alo mě na jazyku, abych to řekl** сърбеше ме (на) езика да го кажа

lech|av|ý I, -á, -é гъделичкащ: **~ý dotek** гъделичкащо докосване

lech|iv|ý, -ivá, -ivé, по-рядко lecht|av|ý II, -avá, -avé **1.** скоклив, гъделив; който не понаса гъдел: **já nejsem ~ivý** не ме е гъдел, нямам гъдел **♦** **~ivý** *парен* **♦** **~ivý** *парен*

~ivý na práci/do práce не обичам да работя **2.** експр. пикантен, двусмислен: **~ivý vtíp, ~ivá anekdota** пикантен виц, анекдот

lei [lej] нескл. м. леа (румънска парична единица) **leidensk|ý** [lej-/laj-], **-á, -é** в съчет. **~á láhev** физ. лайденска стъкленица

leitmotiv [lajt- -tu/-tý-], **-u** м. лит. муз. лейтмотив

lejn|o, -a ср. лайно: **kravské ~o** кравешко лайно **lejs|ek, -ka** м. зоол. мухоловец (Muscicora)

lejstr|o, -a ср. разг. експр. бумага, документ **lejt|a, -y** ж. бъчва, буре (за превозване на течности)

lek, -u м. уплах: **zůstat ~em bez sebe** сащисам се, загубя ума и дума от уплах

lék, -u м. лекарство, медикамент, разг. лек, цар: **~ proti kašli, разг. pro kašel, na kašel** лекарство срещу кашлица, против кашлица, за кашлица; **předepsat ~y** предпиша лекарства; **brát, užívat ~y** вземам лекарства **♦ proti věku není ~u** поговорка срещу старостта няма лекарство; старост-нерадост

lékárensk|ý, -á, -é аптечен: **~á služba** аптечна служба

lékárn|a, -y ж. **1.** аптека: **noční ~a** нощна аптека **2.** аптечка (домашна, в кола и под.)

lékárnice|e, -e ж. **1.** аптекарка, фармацевтка **2.** разг. жена на аптекар, аптекарша

lékárnick|ý, -á, -é аптекарски: **~é vážky** аптекарски везни **♦ vážit slova na ~ých vážkách** премěřвам, мържа си думите на аптекарски везни

lékárnictv|í, -í ср. фармацевция, фармацевтика; аптекарско дело

lékárníč|ka, -y ж. умал. аптечка: **domácí ~a** домашна аптечка; **příruční ~a** подръчна аптечка

lékárník, -a м. аптекар, фармацевт

lékař, -e м. лекар, доктор: **praktický ~** терапевт; лекар по обща медицина; **odborný ~** лекар-специалист; **dětský ~** педиатър; специалист по детски болести; **ženský ~** гинеколог; **~ vnitřích nemocí** специалист по вътрешни болести; интернист; терапевт: **zubní ~** зъболекар; **obvodní ~** участъков лекар; **závodní ~** заводски лекар, ведомствен лекар; **školní ~** училищен лекар; **jít k ~i** отивам на лекар; **jít pro ~e** отивам за лекар, да повикам лекар **♦ čas je nejlepší ~** поговорка времето лекува; **~ léčí, bůh uzdravuje** поговорка от мене лек, от бога здраве; **kam nechodí slunce, tam chodí ~** поговорка където не влиза слънце, влиза лекар

lékařk|a, -y ж. лекарка, докторка

lékařsky нар. лекарски; като лекар; от лекарска

плѣдна тѡчка

lékařsk|ý, -á, -é медицински, лѣкарски: **~á fa-kulta** медицински факултѣт; **~á chemie** химия за медйци; **~á prohlídka** медицински прѣглед; **~é vysvědčení** медицинско свидѣтелство; **~é ošetření, ~á pomoc** медицинска пѡмощ; **~á péče** здравни грижи; грижи за здравето; **~á praxe** медицинска, лѣкарска практика

lékařstv|í, -í *ср.* **1.** медицина: **studovat ~í** следвам, уча медицина; **dětské ~í** педиатрия; **vnitřní ~í** терапѣтика, терапѣя; специалност вътрешни болести; **soudní ~í** съдебна медицина **2.** медицинска, лѣкарска практика; лекуване; медицина: **lidové ~í** народна медицина

lek|at I, -ám *несв. (koho čím)* плаша (някого *с нецо*): **ne~ej mě!** не мѣ плаши!

lek|at II, -ám *несв.* гйна, загивам, мр̀а, умирам (за риба): **~ám žízni** *експр. прен.* умирам от жажда

lek|at se, -ám se *несв. (koho čeho; oč)* плаша се, изплашвам се (от някого, от нецо; за нецо): **ne~ejte se, nic se nestalo** не сѣ плашѣте, нищо не ѣ станало, нищо не сѣ е случило, няма нищо; **~at se o něčí zdraví** безпокоя се, тревѡжа се за здравнѡ

lek|av|ost, -ost плаша се от собствената си сѣнка

lekavě нар. страхливо, плашливо

lekavost, -i *жс.* страхливост, плашливост

lekav|ý, -á, -é страхлив, плашлив: **~é dítě** страхливо дете; **~ý kůň** плашлив кѡн

lek|ce, -e *жс.* **1.** лекция, урѡк: **nevynechat ani jedinou ~i** не пропу̀сна нѣто един урѡк; **probrat celou ~i u učebnice** мина цѣлия урѡк от учебника **2.** поучѣние, урѡк, лекция: **dostat důkladnou ~i** полу̀ча добър урѡк *и прен.*; **udělit někomu ~i a)** дам на някого добър урѡк (б) прочет̀а на някого кѡнско (ев̀ангелие)

lek|lý, -á, -é мъртъв, умрял (за риба)

leknín, -u *м.* бот. водна лилия, водна рѡза (Nymphaea)

lek|nout I, -nu *св. (koho)* уплаша (някого): **~lo ho pomýšlení na něco** уплаши го мисълт̀а за нѐцо

lek|nout II, -nu *св.* умр̀а, загйна (за риба): **kapr bez vody ~l** без вода шар̀ангт̀ загйна, умря; **~nu žízni** *експр.* ще умр̀а от жажда

lek|nout se, -nu se *св. (čeho)* уплаша се, изплаша се (от нецо): **všeho se hned ~ne** плаши се от всѣчко, от най-м̀алкото нѐцо

lékopis, -u *м.* аптек. фармакопѣя

lékořič|e, -e *жс.* бот. сладник; сл̀адко кѡренче (Glycyrrhiza)

lékovk|a, y *жс.* аптек. аптек̀арско шишѣнце

lektor, -a *м.* **1.** лѣктор, преподавател (*във висше учебно заведение*): **~ češtiny** лѣктор, преподавател по чѣшки езѣк **2.** рецензѣнт (*в издателство, в театр*)

lektorát, -u *м.* лектор̀ат

lektor|ka, -u *жс.* **1.** лѣкторка, преподавателка (*във висше учебно заведение*) **2.** рецензѣнтка (*в издателство, в театр*)

lektor|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (co)* *жарг.* рецензѣрам (*нецо*) (*в издателство*)

lektorsk|ý, -á, -é **1.** лѣкторски, преподавателски: **~á cvičení** практически занятия, упражнѣния **2.** рецензѣнтски: **~ý posudek** (издателска) рецензия

lektvar, -u *м.* **1.** *остар.* смѣс от лековѣ **2.** *разг. експр.* пейор. лек, цяр, биле

le|jek, -ka *м.* зоол. мраченик; козодѡй; нѡщна лѣквѡ (Carnivora) **дѣлѣтѣ**

зѣпам, бездѣлнич; лапам мухѣ

le|k|ovat, -uji/разг. -uju *несв.* зѣпам, бездѣлнич; лапам мухѣ

lem, -u *м.* **1.** край, кант, рѣб, биѣ, кен̀ар: **~ sukně** край на пол̀а; **plášť s kožešinovým ~em** палтѡ порѣбено, обшито с кѡжа; палтѡ с кѡжена гарниту̀ра; **zástěra ozdobená ~y** престилка, украсѣна с биѣта **2.** бордюр: **~ chodníku** бордюр на трото̀ар

lemovac|í, -í *жс.* който слу̀жи за порѣбване, обшиване, обтѡчване, гарниране: **~í stužka** галѡн, ширѣт, кен̀ар, гайт̀ан, обшивка

lemován|í, -í *ср.* **1.** обшиване, обтѡчване, гарниране, порѣбване, кантиране **2.** обшивка, ширѣт, гайт̀ан, кант, кен̀ар

lemovan|ý, -á, -é обшит, обтѡчен, порѣбен, гарниран, кантиран: **kožich ~ý beránkem** (гладко) кѡжено палтѡ, порѣбено с агнешка кѡжа; **silnice je ~á stromy** покрай шосѣто са наредѣни дървѣта

lem|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (co)* обшивам, обтѡчвам, гарнирам, порѣбвам (*нецо*)

lemovk|a, -y *жс.* обшивка, галѡн, ширѣт, кен̀ар, гайт̀ан

len, lnu *м.* бот. лен (Linum): **pěstování lnu** отгледжане на лѣн; **šaty ze lnu** лѣнена рѡкля; **vlasý jako len** кос̀а като лѣн (*светлоруса*)

leník, -a *м.* истор. лѣнник, вас̀ал

leninizm|us, leninism|us [-ninyzm-], **-u** *м.* полит. ленинѣзъм

leninist|a [-niny-], **-y** *м.* полит. ленинѣст, лѣнинец

lenivě нар. **1.** лениво, мързеливо **2.** рядко б̀авно, м̀удно

leniv|ec, -ce *м.* експр. ленивец, мързеливец

leniv|ět, -ím, 3. мн. -ějí/-í *несв.* ставам ленив, мързелив

lenivost, **-í** *ж.* ленивост, лѐност, мързеливост, мързел: **duševní** ~ духòвен мързел, духòвна лѐност

leniv|ý, **-á**, **-é** **1.** ленив, мързелив: **je ~ý na chůzi** мързѝ го да хòди **2.** *рядко* бавен, м̀уден: **~ý vývoj** м̀удно, бавно развитие

lenn|í, **-í**, **-í** *истор.* лѐнен, васàлен: **~í pán** васàл, лѐнник; **~í právo** лѐнно, васàлно право

lén|o, **-a** *ср. истор.* лен; лѐнно владѐние; фео̀д: **dát v ~o** дам като лѐнно владѐние

lenoch I, **-a** *м.* ленивец, мързеливец, лентѝй, хайлáz(ин), мързелан: **je ~ na psaní** мързѝ го да ми пише; **je to ~ k pohledání** то̀й е голям мързел; **ty ~u líná!** *експр.* хайлázин такъ̀в! мързел такъ̀в! мързелан такъ̀в!

lenoch II, **-u** **м.** **1.** облега̀лка (*на стол*) **2.** *разг.* линирана хартия; подлистник

lenochod, **-a** *м.* **1.** *зоол.* ленивец (Bradypus, Choeroerus) **2.** *експр.* ленивец, мързелан, мързел, мързеливец, лентѝй

lenor|a, **lenór|a**, **-y** *ж. разг. експр.* мързел, лѐност ♦ **chytá se ho, chytla ho, padla na něho, sedla na něho, drží ho ~a** хва̀ща го, хва̀нал го е м̀рзелѝт

lenost, **-í** *ж.* ленивост, лѐност, мързел, мързеливост: **propadl ~i** хва̀на го м̀рзел

lenoš|it, **-ím** *несв.* мързелувам, хайлазувам, лентѝйствам

lenošivě *нар.* лениво, мързеливо

lenošivost, **-í** *ж.* ленивост, лѐност, мързел, мързеливост

lenošiv|ý, **-á**, **-é** ленив, мързелив: **~ý člověk** ленив, мързелив човѝк; **~ý život** живòт в бездѐлие, лентѝйски живòт

lenošk|a I, **-y** *ж.* *рядко експр.* мързеливка, ленивка, мързелана

lenošk|a II, **-y** *ж.* креслò: **kožená ~a** кòжено креслò; **ušatá ~a** вид старинно креслò

lenošně *нар.* лениво, мързеливо

lenošnost, **-í** *ж.* ленивост, лѐност, мързеливост

lenošn|ý, **-á**, **-é** ленив, мързелив: **~ý život** живòт в бездѐлие, лентѝйски живòт; **lenochu ~á** *експр.* èх ти, мързеливцеò! мързеливец, мързелан, хайлázин такъ̀в!

lenošsk|ý, **-á**, **-é** ленив, мързелив, лентѝйски: **~ý poměr k práci** лентѝйско отношѐние към работата

lenošstv|í, **-í** *ср.* лентѝйстване, мързелуване, хайлазуване

lento I *нар. муз.* лѐнто (*темно*)

lent|o II, **-a** *ср. муз.* лѐнто (*музикална пьеса*)

leopard, **-a** *м.* *зоол.* леопàрд (Felis pardus)

leopard|í, **-í**, **-í** леопàрдов

lep, **-u** *м.* леп̀ило, клѐй: **ševcovský ~** обушàрско леп̀ило
на се на в̀дицата на ня̀кого; **dostat, chytit někoho na ~** *разг.* хва̀на ня̀кого на в̀дицата си

lépe, *разг.* **líp** *сравн. от* **dobře** по̀-добре

lep|ek, **-ku** *м.* *хим.* глутѐн (*растителен белтък*)

lepen|í, **-í** *ср.* леп̀ене, разлѐпване: **~í plakátů** разлѐпване на плакàти, на афиши

lepenk|a, **-y** *ж.* **1.** мука̀ва, картòн; мука̀вена хартия: **asfaltová ~a** асфàлтова мука̀ва; **dehtová ~a** катранòсана мука̀ва; **krytinová ~a** покривна мука̀ва; **osinková ~a** азбестов картòн **2.** леп̀енка (*хартиена, книжна*)

lepenkov|ý, **-á**, **-é** мука̀вен, картòнен: **~á krabice** картòнена кутѝя; **~á krytina** покривна мука̀ва; **~ý papír** картòн; мука̀ва; мука̀вена хартия

lep|ic|í, **-í**, **-í** леп̀лив; кòйто леп̀и: **~í páska** леп̀енка

lep|ič, **-e** *м.* работ̀ник, кòйто леп̀и; разлѐпва̀ч: **~í plakátů** разлѐпва̀ч на плакàти, на афиши

lep|ičk|a I, **-y** *ж.* работ̀ничка, кòято леп̀и; разлѐпва̀чка

lep|ičk|a II, **-y** *ж.* *филм.* машинà за леп̀ене на филми

lepidl|o, **-a** *ср.* леп̀ило, клей: **kancelářské ~o** канцелàрско леп̀ило; **~o na sklo** леп̀ило за сть̀клò

lep|it, **-ím** *несв.* **1.** (*со кат*) леп̀я, разлѐпвам, залѐпвам (*нещо ня̀къде*): **~it štítek na sešit** леп̀я, залѐпвам етикѐт вър̀ху тетрад̀ка; **~it plakáty** разлѐпвам плакàти, афиши **2.** (*со*) *експр.* скал̀пвам (*нещо*): **~it verš k verši** скал̀пвам стѝхове **3.** леп̀ка̀в, леп̀лив с̀ъм; леп̀на: **natřené zábradlí ještě ~í** боя̀дисаният парапѐт о̀ще леп̀не

lep|it se, **-ím se** *несв.* **1.** (*к ѝти, на со*) леп̀я се, леп̀на, полѐпвам (*се*), залѐпвам (*се*) (*към нещо, за нещо*): **sníh se ~í na boty** снег̀т полѐпва по обу̀вките; **jazyk se mu ~í na patro** *прен.* зас̀хва му език̀т, г̀рлото; жа̀ден е **2.** (*на кого; кому на со*) прилѐпвам се, леп̀я се, залѐпвам се (*към ня̀кого, към нещо*): **pořád se na mne ~í** всѝ се леп̀и за м̀ене; **ženy se na něj ~í** жените се леп̀ят по н̀его, тѝчат подѝр н̀его

♦ к̀смѐт; не м̀у вър̀ви; **všechno se mi ~í na prsty** м̀уден с̀ъм, бавно си вър̀ша работата

lepivost, **-í** *ж.* леп̀ливост, леп̀ка̀вост

lepiv|ý, **-á**, **-é** леп̀лив, леп̀ка̀в

lep|kavost, **-í** *ж.* леп̀ка̀вост, леп̀ливост

lep|kav|ý, **-á**, **-é** леп̀ка̀в, леп̀лив: **~é bláto** леп̀ка̀ва кàл; **mít ~é prsty, ruce a)** леп̀нат ми прѝстите, рь̀цѐте **б)** *прен.* кра̀длив с̀ъм; вся̀чко ми се леп̀и по прѝстите

leporel|o, **-a** *ср.* дѐтска кнѝжка-дип̀лянка

lepr|a, **-y** *ж.* *мед.* прокàза

lepšší, -í, -í 1. *сравн. от dobrý* по-добър: **je ~í než já** по-добър/по-добра е от мен(е) **2.** добър, нелош: **~í žák** нелош, добър ученик; **~í člověk** човек от хайлайфа, от висшето общество **3.** *в свет* ♦ **lepší** по-добър; подобря; **dát něco k ~ímu a)** почерпя, нагостя с нещо **б)** разкажа нещо забавно, интересно

lepšit se, -ím se *несв. 1.* подобрявам се; ставам по-добър: **životní poměry se ~í** жизненото равнище, животът се подобрява **2.** поправам се; ставам по-добър: **lidé se ~í** хората стават по-добри

lept, -u *м. худ.* офорт

leptadlo, -a *ср. хим.* разяждащо вещество

leptat, -ám *несв. 1.* хим. разяждам с химически средство: **~at kyselinou** разяждам с киселина **2.** *прен.* разяждам, разрушавам: **prach ~á oči** прахът разяжда очите; **~ající vliv kosmopolitizmu** разрушително влияние на космополитизма **3.** *печат.* гравiram с киселин върху метал: **~at štočky** гравiram клишета

leptavě *нар.* разяждащо; разрушаващо

leptavost, -i *ж.* способност за разяждане, за разрушаване

leptavý, -á, -é 1. *хим.* разяждащ: **~é látky** разяждащи вещества **2.** разяждащ, разрушаващ, лют, остър: **~ý pot** люта пот; **~á kritika** *прен.* унищожителна, остра критика

lepý, -á, -é *книж. поет.* хубав, красив, изящен, леп: **~á dívka** лѐпа, хубава, красива девойка; **~á postava** изящна, стройна фигура, снага

les, -a *м.* гора, лес: **listnatý** ~ широколистна гора; **jehličnatý** ~ иглолистна гора; **hluboký** ~ лѐс, гъбок

като че ли съм, като че ли се намирам в гората; **nosit, vozit dříví do ~a** нѐся вода в морѐто; преливам от пѐсто в празно; **jít na něco od ~a** подхѐждам хитро, лѐвко към нещо; **prostromy nevidět** ~ от дървѐтата не виждам гората; **děti rostou jako dříví v ~e a)** децата растат бързо **б)** децата са оставени на самотѐк; **když se kácí ~, létají, padají třísky** кѐдето (се) секат дървѐта, там хвърчат трески; **kdo se bojí, nesmí do ~a** *пословица* кѐйто се бой от вълци, да не ходи в гората; **jak se do ~a volá, tak se z něho ozývá** *пословица* каквѐто повикало, такѐва се обѐдило

lesácký, -á, -é *разг.* гѐрски; кѐйто се отнася до гѐрски работник, до лесничѐй, до гѐрски

lesák, -a *м. 1.* *разг.* гѐрски работник; чѐвѐк, кѐйто живѐе или работи в гора **2.** *жарг.* студѐнт в

лесотехнически институт, в лесовѐден факултѐт

lesbický, -á, -é лесбийски

lesbičank|a, -y *ж. разг.* лесбийка

lesič|ek, -ka *м. умал.* горичка, горичка

lesík, -a/-u *м. умал.* горичка, горичка

lesk, -u *м. 1.* блясък, лѐскавина, гланц: **kovový** ~ металически блясък; **skelný** ~ стѐклен, стѐкловиден блясък; **mdlý** ~ слѐб, мѐтов блясък; **ztrácet na ~u/ztrácet** ~ гѐбя блясък, лѐскавина **2.** *книж.* гланц, блясък, лѐскавина, лѐстро, великолѐпие: **vnější** ~ вѐншен блясък, лѐстро, позлата; **ukázat se v celém, plném ~u** покажа се в цѐлия си блясък, в цѐлото си великолѐпие; **dodat něčemu ~u** придам блясък, лѐскавина, гланц на нещо

leskle *нар.* лѐскаво, блестящо

lesklost, -i *ж. 1.* лѐскавина, блясък **2.** *експр.* пишност, великолѐпие

lesklý, -á, -é 1. лѐскав, блестящ, гланцов: **~é vlahy** лѐскава коса; **~é hedvábí** *текст.* лѐскава (изкуствена) копрѐна; моарѐ; **~ý papír** гланцова хартия **2.** *експр.* сияещ, бляскав, блестящ, пишнен: **~é fráze** пишници, грѐмки фрази

lesknice, -e *ж. бот.* трѐстичина, кѐшево (Phalaris)

lesknout se, -nu se *несв.* лѐщя, блестя, святкам, свѐтя: **oči se jí ~nou** очите ѝ блестят; **boty se ~nou jako zrcadlo** обѐвките лѐщят, блестят като огледало; **kuchyně se ~ne čistotou** кѐхнята блестя, лѐщя, свѐти от чистотѐта

lesmistr, -a *м.* главен лесничѐй

lesnatý, -á, -é горист, залесѐн, леснат: **~á krajina** гориста мѐстност

lesní, -í, -í гѐрски: **~í půda** (неплодородна) гѐрска почва; **~í plodiny** (диви) гѐрски плодове; **~í hospodářství** гѐрско стопанство; **~í revír** лесничѐйство; гѐрски учѐстѐк; **~í pých** гѐрска кражба, кражба на гѐрски материал; **ochranné ~í pásy** (поле)защитни гѐрски пояси; **~í muž** гѐрски дѐх (*в приказките*); **~í žínka, panna** гѐрска самодѐва, фѐя; **~í roh** *муз.* валдхѐрна; **kuna** ~í *зоол.* златка (Mustela martes)

lesní, -ího *м.* лесничѐй, лесовѐд; *разг.* гѐрски

lesnic|e, -e *ж. муз.* ловджийска трѐба

lesnický, -á, -é 1. лесничѐйски: **~á uniforma** лесничѐйска униформа **2.** лесовѐдски: **~á škola** тѐхникум по лесовѐдство, лесовѐден тѐхникум

lesnictv|í, -í *ср. 1.* лесовѐдство, лесничѐйство (*професия на лесничѐй*) **2.** лесовѐдство, лесничѐйство (*специалност*)

lesník, -a *м. 1.* лесничѐй **2.** *жарг.* студѐнт в лесотехнически институт, в лесовѐден факултѐт

lesostep, **-í** *ж. геогр.* лесостеп (междинна област между степ и гора)
lesostepní, **-í**, **-í** *геогр.* лесостепен
lesovna, **-y** *ж.* жилище на лесничей; лесничейство
lest, **lstí** *ж.* лъст, измама, хитрост: **sáhnout**, **uchýlit se ke lsti** прибягна към измама; **válečná** ~ военна хитрост
lešenař, **-e** *м. строят.* работник, специализиран в поставяне, в издигане на скеле
lešení, **-í** *ср. 1. строят.* скеле: **montážní** ~í монтажно скеле; **posuvné** ~í подвижно скеле; **dřevěné** ~í дървено скеле; **trubkové** ~í тръбно скеле; **stavět** ~í издигам скеле **2. малко остар.** трибуна, подиум
leštěnec, **-ce** *м. минер. в съчет.* ~ec **olověný** галенит; ~ec **měděný** халкозин
leštění, **-í** *ср.* полиране, полировка, лъскане, гланциране
leštěný, **-á**, **-é** полиран, лъснат, излъскан, гланциран: ~ý **nábytek** полирана мебел; ~ý **papír** гланцирана хартия; ~ý **povrch** лъсната повърхност
leštič, **-í**, **-í** полировъчен; който служи за полиране, за излъскване: ~í **pasta** полировъчна паста; паста за излъскване, за лъскане; ~í **kotouč** полировъчен диск, полировъчна шайба
leštič I, **-e** *м. одуш.* полировач: ~ **nábytku** полировач на мебели; ~ **parket** чистач на паркет
leštič II, **-e** *м. неодуш.* **1.** машина за лъскане, за полиране; полировъчна машина **2. препарат**, средство за полиране, за лъскане
leštička I, **-y** *ж. одуш.* полировачка; жена, която се занимава с полиране
leštička II, **-y** *ж. неодуш.* **1.** машина за лъскане, за полиране; полировъчна машина **2. препарат**, средство за полиране, за лъскане
leštidlo, **-a** *ср. 1.* паста за лъскане **2.** вакса; крем за обувки **3.** паркетин; смазка за под **4.** политура; средство за полиране
leštírna, **-y** *ж.* работилница, цех за полиране, за излъскване
leštit, **-ím** *несв. (со)* полирам, гланцирам, лъскам, излъсквам (*нещо*): ~it (**si**) **boty** лъскам, излъсквам (си) обувца(та)
let, **-u** *м. 1.* летене, летѐж, полет, хвърчѐне: ~ **ptáků** летене на птици; ~ **letadla** летѐне, летѐж, полет на самолет; **vyhlídkový** ~ **nad Prahou** екскурзионен полет над Прага; ~у **do vesmíru** космически полети; **chytit míč v** ~у хвана топка във въздуха; **klouzavý** ~ *авиаци.* планиращ, бърснец полет; **výškový** ~ *авиаци.*

полет на височина; **střemhlavý** ~, ~ **střemhlav** *авиаци.* пикиране, пикиращ полет; ~ **střely** *воен.* летѐж, траектория на снаряд; ~ **fantazie** *преп.* полет на фантазията, на въображението **2.** летѐне, препускане, бързо движение: ~ **rychlíku** летѐне, препускане на бърз влак; ~ **času** *преп.* летѐне на времето **3. експр.** бързане: **najíst se** ~~вдъхновение~~ **by**
jednom ~у все съм в движение; вѐчно бързам; **v cuku** ~у *разг.* моментално, за един миг; от движение
létac, **í**, *разг.* **lítac**, **í**, **-í**, **-í** **1.** летателен: ~í **stroj** летателна машина, летателен апарат; ~í **blana netopýřů** *зоол.* летателна ципа на прилепи; ~í **ústrojí** *зоол.* летателни органи, органи за летѐне; ~í **koberec** хвърчащо килимче (*в приказките*) **2.** подвижен; летящ, хвърчащ: ~í **dveře** летяща врата; ~í **kontrola** внезапна проверка
letáček, **-ku** *м. умал.* листовка, хвърчащ лист; позив
letadlo, **-a** *ср.* самолет, аероплан; летателна машина: **dopravní** ~o транспортен самолет, пътнически самолет; **stíhací** ~o *воен.* изстребител; **bombardovací** ~o *воен.* бомбардировач; **tryskové** ~o реактивен самолет; **bezmotorové** ~o безмоторен самолет; планер; **letět** ~em летя, пътувам със самолет; ~o **se zřítílo** самолетът катастрофира, падна
letadlový, **-á**, **-é** самолетен: ~ý **motor** авиомотор; самолетен мотор; **mateřská** ~á **lod'** *воен.* самолетносащ
leták, **-u** *м.* листовка, хвърчащ (агитационен) лист; позив
letákový, **-á**, **-é** позивен; който се отнася до листовка, до позив: ~á **akce** акция за разпръскване на позиви
letální, **-í**, **-í** *мед.* летален, смъртен
letargie, **-e** *ж.* летаргия: **padnout**, **upadnout do** ~e изпадна в летаргия; **probrat se**, **procitnout z** ~e събужда се от летаргия
letargický, **-á**, **-é** летаргичен: ~ý **spánek** летаргичен сън
létat, **-ám**, *разг.* **lítat**, **-ám** *несв. 1.* летя, хвърча (*в неопределена посока*): **kos učí mláďata** ~at косят учи малките си да летят; ~at **letadlem** летя, пътувам със самолет; **jiskry** ~aly **z kopání** ~~извращение~~ **žnu**
nenarostla křídla, **a už chce** ~at още няма крила, а иска да хвърчи; **koř** стана калайджия, **koř** му почерня задникът; още има жълто около устата, а си придава важност; **čeká, že mu budou pečení holubi sami lítat do úst**, **do**

huby чака наготово; **pustil se do toho, až z toho třísky lítaly** той се втурна в работата, без да се съобразява с никого и с нищо; здравата се хвана за работа **2. обикн. само lít|at, -ám експр.** бягам, тичам, летя, хвърча, препускам, бързам: **kde jsi celý del ~al?** къде си търчал цял ден? къде се губи цял ден? **~á z pokoje do pokoje** хвърчи от стая в стая; **oči ~aly po řádcích** очите бягаха, пробягваха по редовете

~á jako hadr na holi препуска цял ден, има много работа; **ted' v tom ~á a)** не знае какво да прави; объркал се е **б)** загази е **3.** прелитам, прехвърчам (за думи и под.): **otázky jen ~ají** въпросите ваят един след друг; **zlá věst ~á po městě** лоша новина се шири, лети из града

létavice|e, -e ж. падаща звезда

létav|ý, разг. lítav|ý, -á, -é летящ, хвърчаш, хвърковат: **~é ryby** зоол. летящи риби (Ехосоetus); **~é ptactvo** събир. птици, които имат способност да летят

let|ec, -ce м. летец, пилот, авиатор

letecky нар. по самолёт, със самолёт; по въздуха: **napadnout ~** атакувам, нападам по въздуха, със самолёт; **přepřavovat ~** пощ. изпращам по въздуха, със самолёт, с въздушна поща

leteck|ý, -á, -é 1. авиаторски; който се отнася до летец: **~á škola** училище, школа за летци; **~ý důstojník** офицер от авиацията; офицер-пилот; **~ý den** ден на авиацията, на летците **2.** самолетен, авиационен, въздушен: **~á doprava** въздушен, самолетен транспорт; авиотранспорт; **~á trať, linka** въздушна, самолётна линия; аеролиния; **~á pošta** въздушна, самолётна поща; **~á základna** авиобаза; авиационна, самолётна база; **~ý průmysl** самолётна индустрия; **~ý benzín** авиобензин; **~ý boj** воен. въздушен, самолетен бой; **~ý poplach** воен. въздушна тревога; **~ý útok** воен. въздушно, самолётно нападение; нападение по въздуха; **~ý výsadek** воен. въздушен десант; авиодесант

letectv|í, -í ср. **1.** авиатика (наука) **2.** авиация: **dopravní ~í** въздушен транспорт; транспортна авиация; пътническа, гражданска авиация; **civilní ~í** гражданска авиация; **vojenské ~í** военна авиация; **dát se na ~í** стана летец

letectv|o, -a ср. събир. авиация; въздушен флот; въздушни сили: **armádní ~o** воен. военна, армейска авиация; военнo-въздушни сили; **bom-**

bardovací ~o воен. бомбардировъчна авиация; **stíhací ~o** воен. изстребителна авиация

letem нар. експр. **1.** набързо; в един миг **2.** бегло, повърхностно

letenk|a, -y ж. самолетен билет

let|ět, -ím неск. 1. летя, лйтвам, хвърча (в определена посока): **orel ~í vysoko** орелът лети високо; **ptáci ~í k jihu, na jih** птиците летят на юг; **kámen mu ~ěl kolem hlavy** камъкът прелетя край главата му; **~ět letadlem do Brna** пътувам със самолёт за Бърно; **most ~í do vzduchu** мостът хвърква, лйтва във въздуха **2. експр.** летя, хвърча, препускам, бягам, тичам, нoся се, бързам (в определена посока): **~ět do práce** бързам за работа; **kam ~íš?** закъде бързаш? закъде си се затичал? **neleť tak!** не тичай, не препускай така! **já už musím ~ět!** трябва вече да бягам, да тръгвам, да си ходя! **~ět jako střela, jako šipka** летя, нoся се като стрелà; **~í jako splašený** разг. тича, нoси се, препуска като луд, като бeсен; **~í mi oko na punčošce** разг. пуска ми се бримка на чорàпа; **čas, hodiny ~í** времето лети; **teplota ~í nahoru** температурата се покачва стремително; **světlo ~í rychlostí 300 000 km za vteřinu** светлината се разпространява, се движи със скорост 300 000 км в секунда; **zpráva ~í od úst k ústům** новината се шири от уста на уста; **~ět na někoho** нахвърлям се върху някого; **klika cvakla, dveře ~í** дръжката изщрака, вратата се отвори рязко **3. разг.** летя (надолу); падам, политам (надолу): **váza ~í se stolu** вазата пада от масата; **~ět po hlavě se schodů** полетя по стълбите с главата надолу; **ceny ~ěly dolů** прен. цените падаха стремително **4. разг.** изхвърчавам, изхвърлят ме (от работа и под.): **~ěl na hodinu** той моментално изхвърча, беше изхвърлен от работа; **jestli nezaplatíte činži, po~íte (z bytu)!** ако не си платите наема, ще изхвърчите (от жилището)!

letišt|ě, -ě ср. летище, аероàара, аеродром, аеропорт: **nouzové ~ě** аварийно летище; **přistát na ~í** каàна, приземя се на летище

letišt|ní|, -í, -í който се отнася до летище: **~í plocha** писта на летище

letit|ý, -á, -é многолетен, стар; който е на възраст, на години; многогодишен, вековен, дългогодишен: **~ý muž** възрастен мъж; мъж на възраст, на години; **~á lípa** многогодишна, вековна липà; **~é přátelství** дългогодишно приятелство

letk|a, -y ж. **1.** зоол. махово перò (голямо перò

на птиче крило): **zastříhnout** ~у подрежа крила/крилѣ; ~у **netopýra** *прен.* крила/крилѣ на прилеп **2. воен.** самолѣтно ято; ескадрила: **velitel** ~у командир на самолѣтно ято **3. спорт.** скок лятостица

letkyně, -ѣ *ж.* авиаторка

letmo *нар.* **1.** летѣйки, хвърчѣйки: **přeskok** ~ *спорт.* скок лятостица **2.** бѣгло, повърхностно: ~ **si něco prohlédnout** разгледам нещо бѣгло, повърхностно

letmý, -á, -ѣ **1.** бърз, кратък; мимолѣтен, бѣгъл: ~ý **pohled** бѣгъл поглед; ~ý **start** *спорт.* летящ старт **2.** бѣгъл, повърхностен: ~á **známmost** повърхностно познѣнство

letně *нар.* лятно; по лятному: ~ **oblečen** облѣчен по лятному, лѣко облѣчен

letní, -í, -í *лѣтен:* ~í **měsíce** лѣтни мѣсеци; ~í **čas** лятно врѣме; ~í **byt** вила; жилище, място за почивка; (**odjet na ~í byt** замйна, заминавам на летуване, на вила, на село (*през лятото*)); ~í **host** летовник; ~í **kino** лятно кино

letníce, -ic *ж. само мн. църк.* Петдесѣтница, Свети дѹх (*църковен празник*)

letnička, -a, -y *ж., обикн. мн. letničky, -ček бот.* едногодишни растѣния

letnout, *разг.* **lítnout**, -nu *несв.* летя, хвърча, лйтвам

lét, -a *ср.* **1.** лятно: **letos** *v ~ě* през това лятно; през лятото на тази година; **v ~ě** през лятото; **v zimě** *v ~ě* зиме и лѣте; постоянно, целогодишно; **je po ~u** лятото свѣрши; ~o **života** *прен.* зряла възраст; **babí ~o a)** есенни пѣжжии **б)** сиромашко, циганско лятно **2. обикн. мн. lét**, **let** години: ~a **ubíhají** годините летят; **dvě ~a** две години; **deset, mnoho, několik let** десѣт, много, няколко години; **znát někoho ~a/ po ~a/ řadu let** познѣвам някого (от) години, от много години; **muž v nejlepších letech** мѣж в разцвѣта на силите (си); **být v letech/při letech** на възраст, на години съм; **v mladých letech, za mladých let** на младини, на млади години; **šetřit na stará ~a** пѣстя, спѣстявам за старини; **v padesátých letech minulého století** през петдесѣттѣ години

вѣчност, дълги години; **je sto let za opicemi** той/тя е много изостанал(а); не върви в крак с врѣмето; **tváří se jako sedm drahých let** прави мѣченическа физиономия **3. само мн. lét**, **let** *бот.* годишни кръгове (*на дърво*)

letohrad, -ek, -ku, *по-рядко letohrad*, -u *м.* лѣтен дворѣц

letokruh, -u *м., обикн. мн. letokruh, -ů *бот.* годишни кръгове (*на дърво*)*

letopis, -u *м.* летопис, хроника, анали

letopisec, -ce *м.* летописец, хронист, хронограф

letopisecký, -á, -ѣ *който се отнася до летописец, до хронист*

letopisectví, -í *ср.* дѣйност на летописец; летописание, хронография

letopisný, -á, -ѣ *летописен*

letopočet, -tu *м.* **1.** летоброѣне, ѣра: **křesťanský ~et** християнско летоброѣне; **před naším ~tem** (*сѣкр. př. n.l.*) преди новата, преди нашата ѣра **2.** дата, година (*на построяване на сграда, на издаване на книга и под.*)

letor, -a, -y *ж.* темперамент, характер, натура, нрав: **člověk veselý** ~у човѣк с весел нрав, характер

letorost, -u *м.* клонче, издѣнка, леторасъл, летораст, филиз

letos *нар.* тази година: ~ **v létě** през това лятно; тази година през лятото; през лятото на тази година

letoš, -ek, -ka *м.* тази, настоящата година: **pro ~ek to stačí** за тази година е достатъчно; **do ~ka** до тази година

letošní, -í, -í *тазгодишен:* ~í **rok** тази, настояща

рашен; не съм за два дѣна, за два дни порасъл **letošník**, -a *м.* **1.** земед. тазгодишно животно (*конче и под.*) **2. прен.** вѣзрашен, неопитен човѣк

letoun I, -a *м. одуш.* **1.** летѣц (*птица, живот-но*): **orel je výborný** ~ орѣлът е отличен летѣц **2. обикн. мн. letouni**, -ů *зоол.* прилепови (*животни*) (Chiroptera) **3. зоол.** летяща, хвърчаща морска рѣба (Echocoetus)

letoun II, -u *м. неодуш.* самолѣт, аероплан; летателна машина

letovac, -í, -í *поялен, спояващ, запояващ:* ~í **lam-па** лампа за запояване; пояльник

letovač I, -e *м. одуш.* завърчик; работник, който запоява метални части

letovač II, -e *м. неодуш.*, **letovačka**, -a, -y *ж. leto- vad, -o, -a *ср.* пояльник; поялна лампа; лампа за запояване*

letován, -í, -í *ср.* спояване, запояване на метални части

letovat, -uji/*разг.* -uju *несв.* споявам, запоявам метални части

letovisk, -o, -a *ср.* летовище, курорт

letový, -á, -ѣ *летателен:* който се отнася до полет, до летѣне: ~á **dráha** орбита, траектория на полет; ~ý **řád** разписаніе на полети

leuš, -ka, -y *ж. трансп.* стюардѣса

leukemie [-ke-/kě-], -e *ж. мед.* левкемия

leukocyt, -u *м. биол.* левкоцит: ~у левкоцити, бѣли кръвни телца
leukoplast, -u *ж. аптек.* лейкопласт, пластыр
lev I, lva *м. 1. зоол.* лъв (Panthera leo, Felis leo): **český** ~ чешкият лъв (*гербът на Чехия*); ~ **salónů** *експр. прен.* салонен, свѣтски лъв
 ♦ **lev** *м. 2. астр.* Лев, Lva Лъв (съзвездие): **narozen(a) ve znamení Lva** роден(а) в зодия Лъв
lev II, lva *м., по-често leva* *нескл. ср.* лев (*българска парична единица*): **jedno leva, dvě leva, deset leva** един лев, два лева, десет лева
lev|á, -é *ж.* лъв крак: **pravá ~á** *воен. спорт.* лѣви - дѣсни; **kupředu ~á!** *воен. спорт.* с лѣвия крак напред!
leváctví|í, -í *ср.* лѣвачество (*ползване на лява ръка вместо дясна*)
leváč|ka, -u *ж. 1.* лѣва ръка; лѣвица; *по-рядко* лъв крак: **psát ~ou** пиша с лѣвата ръка; **kopnout do míče ~ou** ритна топка с лѣвия крак
2. лѣвачка; женá, която си служи предимно с лѣвата ръка
levák, -a *м.* лѣвак; мъж, който си служи предимно с лѣвата ръка: **v jejich rodině byli sami leváci** в тѣхния род всички бяха лѣвачи
levandule, -e *ж. бот.* лавандула (Lavandula)
levandulov|ý, -á, -é лавандулов: ~á **vůně** лавандулов мѣрис, аромат
levě *нар. 1. полит.* лѣво, налѣво, лѣвичарски: **krajně ~ orientovaný** крайно лѣво, ултралѣво ориентѣран **2. експр.** лѣвашки, несрѣчно
levhart, -a *м. зоол.* леопард, пантерa (Panthera pardus)
levhart|í, -í, -í леопардов
levhartic|e, -e *ж. по-рядко* сáмка, жѣнска на леопард
 ♦ **levičár|ský, -á, -é** лѣвичарски
 ~e **tvá, co činí pravice** *библ.* да не знае лѣвата ти ръка каквó прави дясната **2.** лѣва странá: **sedět na ~i/po ~ někoho** седя от лѣво, от лѣвата странá на някого **3. полит.** лѣвица; лѣва партия; лѣво крило: **krajní ~e** крайна лѣвица; крайно лѣво крило; ултралѣви; **marxistická ~e** лѣви марксисти; марксистка лѣвица
levicově *нар. полит.* лѣвичарски, лѣво; налѣво: ~ **orientované hnutí** лѣво движѣние; движѣние, ориентѣрано налѣво
levicov|ý, -á, -é *полит.* лѣв; който се отнася до лѣвица: ~ý **tisk** лѣв печат
levičácký *нар. полит. често пейор.* лѣвичарски, лѣво, налѣво
levičáck|ý, -á, -é *полит. често пейор.* лѣви-

чарски, лѣв; който се отнася до лѣвица: ~á **úchylka** лѣвичарски уклон
levičáctv|í, -í *ср. полит. често пейор.* лѣвичарство
levičák, -a *м. 1.* лѣвак; човѣк, който си служи с лѣвата ръка **2. полит. често пейор.** лѣвичар
levičk|a, -u *ж.* лѣва ръка, лѣвица; *по-рядко* лъв крак: **psát, kreslit ~ou** пиша, рисувам с лѣвата ръка
 ♦ **levičár|ský, -á, -é** лѣвичарски
 ~**ty** *разг.* четá на някого морал, кòнско (евангелие)
levně *нар.* ѣвтино: ~ **kupovat** купувам ѣвтино
levnost, -i *ж.* ѣвтиния
levn|ý, -á, -é ѣвтин: ~á **látka** ѣвтин плат, ѣвина материя; ~é **ceny** нѣски ценѣ; ~ý **byť** ѣвтино жилище
levoboč|ek, -ka *м.* незаконнородѣно детѣ (*на владетел или аристократ*)
levostrann|ý, -á, -é който се отнася до лѣвата странá: ~á **pneumonie** *мед.* лѣвоstráнна пневмония
levotočiv|ý, -á, -é *хим. бот.* лѣво въртящ се, въртящ се налѣво
lev|ý, -á, -é **1.** лѣв: ~á **ruka** лѣва ръка; лѣвица; **přicházet z ~é strany** идвам от лѣвата странá, отлѣво; ~ý **závit** *техн.* лѣва резба на винт; ~ý **závitník** лѣвичарски винтик
 ~é с двѣ лѣви ръце съм; несрѣчен, непохватен съм; **být na něco ~ý** лѣвак съм за нѣщо; кьòпав съм в ръцѣте; несрѣчен, непохватен съм в нѣщо; **dělat něco ~ou rukou** правя нѣщо небрѣжно, отгòре-отгòре; **udělat něco ~ou rukou** направа нѣщо лесно, без мнòго усѣлия **2. полит.** лѣв: ~ý **tisk** лѣв печат; ~á **úchylka** лѣв уклон
lexém, -u *м. език.* лексѣма
lexikalizac|e, -e *ж. език.* лексикализация
lexikaliz|ovat, -uji (se) *разг. -uju (se)* *несв. и св. език.* лексикализирам (се)
lexikálně *нар. език.* лексикално; в лексикално отношѣние
lexikáln|í, -í, -í *език.* лексикален, лексически, рѣчник: ~í **bohatství jazyka** лексикално, рѣчничково богатство на езика; ~í **význam** лексикално значѣние
lexikograf, -a *м.* лексикограф
lexikografk|a, -u *ж.* лексикографка
lexikografick|ý, -á, -é лексикографически, лексикографски, рѣчникарски
lexikografi|e, -e *ж.* лексикография
lexikolog, -a *м.* лексиколог
lexikologick|ý, -á, -é *език.* лексикологичен, лексиколожки, лексикологически

lexikologie, -e ж. език. лексикология

lexik|on I, -a ср. език. лексика, речник; речников фонд, речников състав

lexikon II, -u м. 1. енциклопедия, енциклопедичен речник 2. лексикон, справочник във форма на речник

lezav|ý, -á, -é пронизващ, остър: ~**á zima** пронизващ студ

lez|ec, -ce м. спорт. алпинист, катерач

lezeck|ý, -á, -é спорт. алпинистки, катерачески: ~**á výzbroj** алпинистки екип, катераческо облекло

lezkyn|ě, -ě ж. спорт. алпинистка, катерачка

lézt, lezu нессв. 1. пълзя, лозя: **dítě leze po podlaze** детето лези, пълзи по пода; **moucha leze po stropě** мухата пълзи по тавана; ~ **po břiše** пълзи по корема; разкайвам се; **mravenci mu lezou po zádech** разг. тръпки го побиват; тресещ го; ~ **před někým po břiše** лозя, пълзи по корем пред някого 2. (odněkud) изпълзявам (отнякъде): **had leze z díry** змията изпълзява от дупката 3. (na co; po čem) катеря се (върху нещо): **horolezci lezli na strmou skálu** алпинистите се катереха по стръмна скала; **opice lezly po stromech** маймуните се катереха по дърветата; **vino leze po zdi** разг. лозницата, асмата пълзи по стената 4. разг. експр. пълзя, мъкна се, тегря се, влача се, лозя, промъквам се: **vlak (pomalu) leze do kopce** влакът лези, пълзи нагоре по стръмното, по хълма; **nemocný sotva lezl se schodů** болният едва се тегреше, едва се влачеше надолу по стълбите; **jídlo mi leze špatně do krku** прен. яденето ми пресяда в гърлото, яденето не ми е вкусно; **odpoledne leze k nepřekání** прен. следобедът се влачи, минава много бавно, едва-едва 5. (kam) разг. вмъквам се, пъхам се, влизам (някъде): ~ **do vany** пъхам се във вана; ~ **do kalhot** намъквам си панталон(и); ~ **někomu do skříně** тършувам в нечий гардероб; **nechce ~ tak brzy do manželství** още не му/й се женя; **do zeli** разг. йска да ми отмъкне гаджето; **neví, do čeho leze** не знае какво го/я чака; **to mi neleze do hlavy** това не ми се побяра в главата; не мога да го проумяя; **učení mu neleze do hlavy** учението не му влиза в главата; с мъка възприема 6. (kam; s čím na koho; s čím za kým) разг. експр. пъхам се, вра се, мъкна се (някъде), досаждам (на някого): **pořád k nám leze** непрекъснато се мъкне у нас, досажда ни; ~ **někomu na krk** досаждам на

някого; **co sem lezeš?** защо се мъкнеш, защо се пъхаш тук? не ти е работата тук! **se vším na něho lezou** за всичко все него търсят, все му досажда; **nikam se nemůžem lezet** никъде не си 7. (odkud) излизам, показвам се, пониквам, никна (отнякъде): **ze slámníku leze sláma** от матрака излиза слама; **z roztrhané punčochy leze palec** от скъсания чорап се показва палец; **dítěti lezou zoubky** на детето му пробиват, никнат зъбки; **sněženky už lezou ze zemskeho povrchu** експр. снежниците са изскочат (от болка, от учудване и под.); **už mi to leze z krku/krkem** това вече ми дойде до гъша; **ted' to leze (ven), proč to udělal** сега става ясно защо го е направил; **leze to z něho jako (vši) z chlupaté deky** грубо трябва с ченгел да му вадиш думите от устата 8. (kam) влизам, попадам (някъде) (за предмети, за неодушевени обекти): **vlasý jí lezou do čela** косите ѝ му се спускат до коси; **do kostí, za nehty** студът ме пронизва до кости; **mlha mi leze do těla** мъглата ме души; **leze na něj chřipka** хваща го, ще го хване грип; **leze na něj dřímota** наляга го дрямка; **vino mu leze do hlavy** виното го удря в главата, виното го хваща; **lezou na ni léta** годините я притискат; тя старее; **leze mu za nehty** студено му е на ръцете, на краката; **leze mu to na rozum** той откача; хлопа му дъската; **to leze do peněz, do kapsy** това обърква бюджета; това бие, удря по джоба 9. намалявам, чезна, смъквам се, линия: **po nemoci často lezou vlasý** след болест косата често пада, окъпва; **sníh leze (dolů)** снегът се топи 10. в съчет. ~ **nahoru** повишавам се, покачвам се, вдигам се; ~ **dolů** падам, спядам, понижавам се, намалявам; **teploměr leze výš** температурата се покачва, се повишава, се вдига; **ceny lezou hned nahoru, hned dolů** цените тук се покачват, тук падат

lež, lži ж. лъжа, неистина: **to je ~** това е лъжа; **pustá ~** безсрамна лъжа; **to je samá ~** това е направо лъжа; това си е чиста лъжа; всичко е лъжа; **usvědčit někoho ze lži** улича някого в лъжа

ležák I, -a м. одуш. лентяй, ленивец, мързеливец, говорка лентяи на младини, прѣсяци на старини

ležák II, -u м. неодуш. 1. отлежала бира 2. тьгр.

жарг. залежала стока **3.** *земед. жарг.* полегнало жито

ležatě *нар.* навѣдено, наклонено, полегато: ~ **psát** пиша наклонено, полегато

ležatost, -i *ж.* навѣденост, наклоненост, полегатост

ležat|ý, -á, -é навѣден, наклонен, полегат: ~**á čárka** съединителна чертица; наклонена чертица (*над буква и под.*); ~**é písmo** наклонен почерк; ~**é (tiskací) písmo** курсив; ~**ý límec** обърната яка

leže *вж. ležmo*

ležen|í, -í *ср.* **1.** лежане **2.** лагер, стан: **rozbít ~í** разположа се на лагер; **útočit na nepřátelské ~í** нападам, атакувам вражески лагер, вражески позиции

ležerně *нар.* непринудено, небрежно: ~ **nasazený klobouk** килната шапка

ležern|í, -í, -í **1.** непринуден, небрежен: ~**í oblékání** небрежен начин на обличане; ~**í chování** непринудено държание, непринудени обноски **2.** лекомислен: ~**í člověk** лекомислен човек

ležernost, -i *ж.* непринуденост, небрежност

lež|et, -ím *несв.* **1.** лежã; в легнало положение съм: ~**et na lůžku, v posteli** лежã на легло, в легло; **ne-í se mi dobře** *безл.* леглото не ми е удобно; ~**et v mdlobách** лежã в безсъзнание; ~**et na smrtelné posteli** лежã, съм, намирам се на смъртно легло; **dědeček ~í na hlavním hřbitově** дядо е погребан, почива в централните гробища; ~**et lokty na stole** облякъл съм се на масата; ~**eli si v náručí** прегръщаха се; стояха, лежахã прегърнати; **obilí ~í a)** житãта са ожънати **б)** житãта са полѣгнали; **město ~í v troskách** градът е превърнат в развалини; **zápasník ~í na lopatkách** *спорт.* борецът лежã по гръб, туширан е, в туш е

♦ **~í pláče** *ж.* плаче; **~í si ve vlasech** хванали се бяхã за косите, карãха се; ~**et na líné kůži** мързелувам; не правã нищо; ~**et někomu u nohou** изпитвам почит, страхопочитãние, възхищение към някого **2.** лежã, спã, почивãм: **už ~í, nebudte ho!** вече е заспãл, не го будете, не го събуждайте! **3.** лежã болен; боледувам: ~**et v horečce** лежã с висока температура, с треска; ~**el(a) jsem tři týdny** боледувах, бях болен/болна три седмици; ~**et s chřipkou** лежã болен/болна от грип **4.** *воен.* лагерувам; на лагер съм; разположен съм на стан, на лагер: **nepřítel ~el za lesem** врагът се бе разположил зад горãта; **vojáci ~í v zákopech** войни-

ците лежãт в окопи **5.** лежã, намирам се, разположен съм (*за предмети, градове и под.*): **město ~í v rovině** градът лежã, е разположен в равнина; **Praha ~í ve střední Evropě** Прага се намира в Средна Европа; **knihy ~í na stole** книгите са на масата; **šaty ~í na židli** роклята е върху стола; **peníze ~í v bance** парите са в банка; **bod A ~í na přímce** *геом.* точка А се намира върху правата; **mlha ~í nad krajinou** мъгла е легнала над местността, над околността; **na poli ještě ~í sníh** по нивите, на полето още има сняг; **budoucnost ~í před námi** *прен.* бъдещето е пред нас; **úkol ~í před námi** *прен.* пред нас стои задача; **to ~í mimo okruh našeho tématu** това се намира, е извън нашата тема; **smutek ~í v jeho očích** *прен.* в очите му има скръб

♦ **~í na pětce** *ж.* на пãтя на някого; прѣча на някого; **to ~í na ráně** *експр.* това е под ръка; това се намира на видно място; **nechat všechno ~et** зарѣжа, изостава всичко; **nechat všechno, jak to ~í a běží** остава всичко на самотек, на произвола на съдбата; **ten člověk mi ~í v žaludku** *грубо* този човек не мога да го търпя, да го понãсям; този ми лази по нѣрвите **6.** (*v čem*) *експр.* потъвам в някакво занимãние, усърдно се занимавам (*с нещo*): ~**et celý den v knihách** по цял ден четã книги **7.** залежãвам се; стоã без полза: **zboží ~í ve skladech** стоката се залежãва по складище, стои непродãдена, не сѣ пласира; **spisy už ~í měsíc u soudu** книгãта вече цял месец са в съда, стоãт в съда; **pole ~í ladem** нивата стои за угар; **jeho talent ~í ladem** *прен.* неговата дарба остава неизползвана **8.** (*na kom, na čem*) *прен.* лежã, тежã (*върху някого, върху нещo*): **všechno ~í na něm, na jeho bedrech** всичко лежã върху него, върху неговите раменã; ~**í na nás veliká odpovědnost** върху нас лежã, тежã голяма отговорност; **váš osud mi ~í na srdci** загрижен съм за вашата съдба; **ta věc mi ~í v hlavě** тази работа ми се върти в главãта

ležmo, leže *нар.* лежешкoм, в легнало положение: **vzpor, podpor** ~ *спорт.* опoра в легнало положение

lhan|í, -í *ср.* лъжене, мамене, лъготене

lhář, -e *м.* лъжец, измамник

lhář|ský, -á, -é лъжлив, измамнически

lhát, lžu *несв.* лъжã; не говорã, не казвам истината: ~ **někomu do očí** лъжã някого в очите;

лъже **срмю** ◆ **lžalodýšlne** лъже убедително, без да му мигне окото; **lže, až se mu od úst, od huby práší** *експр.* лъже като (дърт) циганин; лъже, та пущек се вдига; ~ **si do (vlastní) kapsy** *разг.* лъжа самия себе си; **kdo lže, ten (také) krade** *поговорка* който лъже, той и краде

lhavost, -i *ж.* лъжливост: **chorobná** ~ патологична, болезнена лъжливост

lhavý, -á, -é **1.** лъжлив, лъжещ: ~ **é dítě** лъжливо дете; дете, което много лъже **2.** лъжлив, не отговарящ на истината: ~ **é tvrzení** лъжливо твърдение

hostejně *нар.* равнодушно, безразлично, безучастно: **tvářit se** ~ преструвам се на равнодушен, на безразличен

hostejn|ět, -ím, 3. мн. -ějí/-í *несв.* **1.** ставам равнодушен, безразличен, безучастен **2.** (коти) ставам безинтересен, безразличен, непривлекателен (за някого): **knihy mu ~ěly víc a víc** книгите все повече му ставаха безинтересни

hostejnost, -i *ж.* равнодушие, безразличие, безучастност

hostejn|ý, -á, -é **1.** равнодушен, безразличен, безучастен: ~ **ý k trpícím** равнодушен, безразличен към страдащите; ~ **ý pohled** безразличен, равнодушен, безучастен поглед **2.** безинтересен, непривлекателен: **bylo mu všechno ~é** нищо не го интересуваше

lhůt|a, -y *ж.* срок, термин: **dodací ~a** срок за доставка; **výplatní ~a** платен срок; **šibeniční ~a** *експр.* убийствено кратък срок; **stanovit ~u** определя срок; **dodržet ~u** спазя срок; **překročit ~u** не спазя срок; ~ **a prošla, uplynula, vypršela** срокът изтече

lhůtn|í, -í, -í *срочен*; който се отнася до срок: ~ **í obchody** *търг.* търговски сделки с определен срок

-li I *сюз* **1.** ако, ли (за условие): **jsou-li ještě lístky, jdeme do kina** ако още има билети, отиваме на кино; **kdo tam má jít, ne-li ty** кой трябва да отиде там, ако не ти **2.** ако, докато (за противопоставяне): **byl-li dřív rozpustilý, teď je drzý** докато по-рано беше плав, сегà (направо) е нахален

-li II *част.* **1.** *книж.* дали, ли (в непряка реч): **ptala se, je-li to pravda** тя питаше дали това е истина, истина ли е това **2.** *остар. разг.* дали, ли (в пряка реч): **máš-li pak rozum?** имаш ли ум? **3.** *обикн. в съчет. с* **jen** само (че) дали, ли (с известно съмнение): **jen je-li to pravda** само дали това е истина

lián|a, -y *ж.* бот. лиана

libán|ky, -ek *ж., по-рядко -ků* *м.* само мн. меден месец

lib|at, -ám *несв. (koho, co; komu co)* целувам (някого, нещо; нещо на някого): ~ **at dítě** целувам дете; ~ **at někoho na rty** целувам някого по устата, в устата; ~ **at někomu ruce** целувам ръцете на някого; ~ **at se s přítelem** целувам се с приятел

libě *нар. книж.* мило, приятно, сладко: ~ **se umívat** усмихвам се мило; **dítě ~ spí** детето спи сладко; **jak to tu ~ voní!** колко приятно, колко хубаво мирисше тук!

libel|a I, -y *ж.* *зоол.* водно конче, либела (Libellula)

libel|a II, -y *ж.* *техн.* либела: **nivelační ~a** нивелационна либела, нивелир; **zavěsná ~a** висяща либела, отвес

liberál, -a *м.* *полит.* либерал

liberalistick|ý [-ty-], -á, -é либерален, либералистичен: ~ **ý režim** либерален режим, режим на либерали

liberalizac|e, -e *ж.* *икон.* либерализация, либерализиране (на цени и под.)

liberalizačn|í, -í, -í който се отнася към либерализация: ~ **í politika** политика на либерализация

liberalizm|us, liberalism|us [-izm-], -u *м.* *полит.* либерализъм **2.** либерализъм, снизхождение, търпимост: ~ **us ve vědě** либерализъм в науката

liberálně *нар.* либерално: ~ **orientovaný politik** либерално ориентиран политик, политик-либерал; ~ **vykládat předpis** либерално, свободно тълкувам наредба

liberáln|í, -í, -í *полит.* либерален, либералистичен: ~ **í demokrat** либерален демократ **2.** либерален, снизходителен, сговорчив, разбран

liberálnost, -i *ж.* либералност, либерализъм

libezně *нар.* прелестно, мило, приятно; любезно: ~ **vonět** ухаю приятно

libežnost, -i *ж.* прелест, миловидност, приятност; любезност

libežn|ý, -á, -é прелестен, миловиден, приятен; любезен: ~ **á dívčina** прелестна девойка; ~ **ý úsměv** приятна, любезна, мила усмивка; ~ **á vůně** приятна миризма; приятен мирис, аромат

lib|it, -ím *несв. обикн. в съчет.* **dát si, nechat si ~it (co)** *разг.* търпя (нещо): **nechá si všechno ~it** той/тя търпи, изтърпява, позволява всичко; **nedejte si ~it tu urážku!** не позволявайте да ви обиждат така! **to si dám ~it!** това ми допада, харесва! виж, това е хубаво!

lib|it se, -ím se *несв. (koti)* харесвам (се), нравам

- се (на някого): **jak se vám to ~í?** как ви харёсва (товà)? **to děvče se mi ~í** товà момиче ми харёсва, ми се нра̀ви; **~í se mi jeho povaha** неговият харàктер ми харёсва; **~í se mi na něm/u něho, jak je ukázněný** в нѐго ми харёсва товà, че е дисциплиниран; **to děvče se mi ne~í, je blede** момичето нѐщо не ми харёсва, мнòго е блèдо; **ten člověk se mi hned ne~il** тòзи човèк (òще) от началото не ми харёсваше, не ми вдъхваше до̀верие
- libivě** нар. 1. приятно, харёсващо се (на вид) 2. пейор. има̀що èвтина красотà; сладникаво красиво; кичòзно
- libivost, -i** ж. 1. миловидност; кàчество да се харёсам на някого 2. пейор. èвтина, сладникава красотà; кичòзност
- libiv|ý, -á, -é** 1. приятен, харёсващ се, х̀бав: **~é barvy** приятни, х̀бави цвето̀вè 2. пейор. булеварден, сладникав, кичов, кичòзен: **~ý román** сладникав ромàн (булеварден)
- libo** нар. угòдно, приятно (като казуемо): **co je ~?** как̀вò желàете? как̀вò обичате? **dělej, co ti ~** правь, как̀вòто ти е приятно, как̀вòто намèриш за добрè
- libosad, -u** м. остар. парк
- libost, -i** ж. малко книж. приятно ч̀вство; удовòлствие, наслàда: **vzbudit ~** събуди, предизвикам приятно ч̀вство; **vybrat si podle ~i** избера̀ си по желàние, кòлкото и как̀вòто ми душà йска; **udějte mi to k ~i** направèте ми товà удовòлствие
- lib|ovat si, -uji si** разг. -uju si неск. 1. (кого, со; -) х̀вàля (някого, нѐщо); до̀вòлен с̀м (от някого, от нѐщо): **~uje si dobrou stravu** до̀вòлен/до̀вòлна е от х̀бавата хранà; **ten se má, ten si ~uje!** на нѐго си му е добрè! 2. (v čem) наслажда̀вам се (на нѐщо); обичам (нѐщо); увлìчам се (от нѐщо): **~uji si v dobrodružné četbě** увлìчам се по приключèнска литерат̀ура
- libovlně** нар. 1. произвòлно; чрез свòбòден йзбор: **~ zvolený bod** произвòлно избрàна тòчка 2. своевòлно; по своè усмотрèние: **zacházet s něčím ~** отнàсям се с нѐщо, както намèря за добрè
- libovlnost, -i** ж. 1. произвòлност, свòбòдà на йзбор 2. произвòл, своевòлие
- libovln|ý, -á, -é** 1. произвòлен; как̀вòто и да è: **~é množství** произвòлно количество; как̀вòто и да è количество 2. своевòлен: **~é panské vladání** своевòлна господàрска власт
- libovonn|ý, -á, -é** книж. благовòнен, благоухàнен
- libovůl|e, -e** ж. своевòлие, произвòл: **panská ~e** господàрско своевòлие, господàрски произвòл
- libovůn|ě, -e** ж. книж. благовòние, благоухàние
- libov|ý, -á, -é** крèхък, нè тлèст (за месо и месни произведения): **~á šunka** ш̀унка без сланѝна; **~é maso** крèхко месо
- libozvučně** нар. благозв̀чно, еуфонично
- libozvučnost, -i** ж. благозв̀чност, благозв̀чие, еуфония
- libozvučn|ý, -á, -é** благозв̀чен, мелодичен, еуфоничен: **~ý hlas** благозв̀чен, мелодичен глàс
- libozvuk, -u** м. книж. спец. благозв̀чие, еуфония
- libr|a, -y** ж. 1. фунт, либра (мярка за тегло) 2. лѝра (парична единица): **~a šterlinků** лѝра стèрлинг, ф̀унт стèрлинг; английска лѝра; **turecká ~a** т̀урска лѝра
- libretist|a [-ty-], -y** м. либретист: **operní ~a** òперен либретист
- libretistk|a [-ty-], -y** ж. либретистка
- libret|o, -a** ср. 1. либрèто 2. сценàрий: **filmové ~o** филмов сценàрий
- librov|ý, -á, -é** 1. ф̀унтов; кòйто се отнàся до ф̀унт 2. стèрлингов; кòйто се отнàся до лѝра
- libůst|k|a, -y** ж. слàбост, каприз, хоби
- lib|ý, -á, -é** малко книж. приятен, мил, слàдък: **probudit se z ~ého snění** събуди се от приятен с̀н, от слàдък ùнес; **~á vůně** приятен аромàт; благоухàние
- líc I, -e** м. лице; лицева странà; ези: **~ mince** ези, лицева странà на монèта; **~ látky** лице, лицева странà на плàт; **~ a rub a** лице и òпако б) ези (и)лурà♦ **poznat ~i ruba** опознàва с̀но̀во б) опознàя добрàта и лòшата странà на нѐщо
- líc|e, -e, líc II, -e** ж. книж. б̀уза, странà; лице: **být zardělý v ~i** б̀узите ми, страните ми са почервенèли; лицèто ми е почервенèло; **přiložit pušku k ~i** прицèля се с пушка
- licence|e, -e** ж. 1. юрид. т̀рг. лиценз, лицензия, патèнт: **vyrábět v ~i** произвèждам по лиценз 2. в съчет. **básnická ~e** поетическа вòлност, поетическа лицензия
- licenc|ovat, -uji/разг. -uju** неск. и св. да̀вам/да̀м лиценз за нѐщо; патентòвам нѐщо
- licenčn|í, -í, -í** юрид. кòйто се отнàся до лицензия, до патèнт: **~í výroba** произвòдство по лиценз, патентòвано произвòдство
- lic|í, -í, -í** техн. лея̀рски; кòйто се отнàся до лèене, отливàне: **~í pánev** лея̀рска разливна кòфа; лея̀к
- lic|ít, -ím** неск. (на кого, на со) прицèлвам се, цèля се (в някого, в нѐщо)
- licitac|e, -e** ж. 1. п̀блична разпрòдажба, п̀бличен т̀рг, аукциòн 2. прен. пейор. спèкула, наддàване, пазарт̀ци

licitační, -í, -í **1.** аукционен; който се отнася до публична разпродажба, до публичен търг **2.** *прен.* спекулативен: **~í politika** *нейор.* спекулативна политика, свързана с пазарлъци

licitovat, -uji/*разг.* -uju *несв.* **1.** купувам или продавам на публичен търг **2.** *прен.* спекулирам, пазаря се (*политически и под.*) **3.** *картоуер.* увеличавам залог при игра на карти; релансирам

licní I, -í, -í **1.** *анат.* лицев: **~í kost** лицева кост **2.** *техн.* чѐлен: **~í soustruh** чѐлен струг

licní II, -í, -í **лицев;** който се отнася до лицева страна: **~í strana medaile** лицева страна на медал; **~í plocha zdi** *строит.* лицева страна на стена

licoměrně *нар.* лицемѐрно, двулично, притвѐрно: **~ jednat** държã се лицемѐрно; имам лицемѐрно държанье

licoměrnice, -e *ж.* лицемѐрка, двуличница; притвѐрна женã; *разг.* преструвана

licoměrnický, -á, -é **лицемѐрен,** двуличен, притвѐрен

licoměrnictví, -í *ср.* лицемѐрие, двуличие, притвѐрство

licoměrník, -a *м.* лицемѐр, лицемѐрник, двуличник; притвѐрен човѐк; *разг.* преструван

licoměrnost, -í *ж.* лицемѐрие, двуличие, притвѐрство

licoměrný, -á, -é **лицемѐрен,** двуличен, притвѐрен: **~ý úsměv** лицемѐрна, престѐрена, нейскрена усмивка

licous, -ů *м.* *само мн.* бакенбарди

licovat, -uji/*разг.* -uju *несв.* **1.** (*со*) *техн.* пасвам, нагласявам, изравнявам, нивелирам (*нецо*): **~ovat závitý šroubů** напасвам резби на винтове **2.** *техн.* *строит.* пасвам (*се*), прилѐпвам, влизам добре (*някъде*); нагласѐн съм, нивелиран съм (*за строит. елементи*)

licový, -á, -é **1.** **лицев;** който се отнася до лицева страна: **~á strana látky** лице, лицева страна на плат **2.** *техн.* **лицев,** облицѐвѐчен: **~á cihla** *строит.* тухла за облицѐвка; **~é zdivo** *строит.* лицева зидãрия

liceně *нар.* престѐрено, притвѐрно, неестѐствено, изкуствено

licení, -í *ср.* **1.** описãние, изобразяване: **~í přírody** природно описãние; **~í událostí** описãние на събития **2.** *юрид.* съдѐбно заседãние; разглеждане на (съдѐбно) дѐло: **dostavit se k ~í** явя се на съдѐбно заседãние **3.** гримѐране

licenost, -í *ж.* престѐрност, нейскреност, притвѐрство, притвѐрност

licený, -á, -é **1.** престѐрен, нейскрен, притвѐрен:

~ý zájem o něco престѐрен интерес към нещо **2.** описван, изобразяван **3.** гримѐран

líčidlo I, -a *ср.* грим; макиаж, средства за гримѐране

líčidlo II, -a *ср.* капãн, прѐмка (*за птици, за вреден дивеч*)

líčit I, -ím *несв.* **1.** (*со*) изобразявам, описвам, разказвам (*нецо*): **~it krásy krajiny** описвам красотãта на пейзаж; **~it událostí** описвам, разказвам събития **2.** (*коho, со*) гримѐрам (*някого, нецо*): **~it herce** гримѐрам актѐр(и) **3.** *диал.* мажа, измазвам, варѐсвам (*къща*)

líčit II, -ím *несв.* слãгам прѐмка, капãн: **~it oka na zajíce** поставям прѐмки за зайци

líček, -a *ср.* **1.** *умал. експр. книж.* бѐзка, бѐзичка, странѐчка; личицѐ **2.** *готв.* месѐ от телѐшка или говѐжда главã

lid, -u *м.* *сѐбир.* **1.** народ: **vůle ~u** народна вѐля; вѐля на народ(a); **~e český!** чѐхи! чѐшки народѐ! **poddaný** ~ крепостни, закрепостѐни (*селяни*); **pracující** ~ трѐдов народ, трѐдови хѐра; трѐдещи се; **člověk z ~u** човѐк от народã; народен човѐк; **soudce z ~u** народен съдия **2.** тълпã, множество, народ, хѐра: **tábor ~u** митинг; **proudý ~u** тълпѐ (от) хѐра, (от) народ; **všude bylo plno ~u** навсякъде имаше много хѐра, тълпѐ (от) народ **3.** населѐние: **sčítání ~u** пребрѐяване на населѐнието

lidě, *разг.* **lidí**, -í *м.* *само мн.* хѐра, *остар.* лѐде; *след числ.* дѐши, човѐка: **byli tam dva ~é** там имаше двãма дѐши; **přišlo tam pět ~í** там дойдѐха петѐма дѐши, петѐма човѐка; **bylo tam mnoho ~í** там имаше много хѐра; **prostí ~é** обикновѐни хѐра; простолѐдие; **proud ~í** потѐк, тълпã от хѐра; **honit ~i do práce** гѐня, кãрам хѐрата да работят; **vedoucí se může spolehnout na své ~i** началникът мѐже да ~~разчита на своѐ~~ **уздѐ**

~ech добре познавам хѐрата; добѐр психолог съм; **chodit mezi ~i** срѐщам се с хѐрата; движа се в обществѐто; **stydí se mezi ~i** срам го е от хѐрата; не му се излиза сред хѐрата; **přijde to mezi ~i** товã ще се разчѐе; **~é toho hned vědí** каквѐ ли не измислят хѐрата; **~é říkají, že...** приказва се, говори се, че ...; хѐрата казват, че...; **~é milí, ~é zlatí!** мили хѐра, добри хѐра! **neštěstí nechodí po horách, ale po ~ech** *поговорка* нещãстието не ходи по горãта, а по хѐрата

lidický, -á, -é **който се отнася до чѐшкото сѐло Лидице:** **~ý zločin** престѐплѐнието в Лидице (*през Вторãта световна война*)

liděčky, -ek *м.* *само мн. експр.* **1.** хѐра, хѐрица:

- ti dva ~ky si dobře rozumějí** тѣзи двѣмцата добрѣ се разбират; **~ky, pomoc!** помогнете, добри хѡра! хѡра, помогнете! **2. като възклицание ~ky!** бѡже мѡй! гѡсподи! ох, мѡйчице! **~ky, to byla hrůza!** бѡже мѡй, какъвъ ужас бѣше, не мѡжете да си представите!
- lidnat[ět, -ím, 3. мн. -ějí/-í неск.** стѡвам многолюден, гъсто насѣлен
- lidnatost, -i жс.** многолюдност, насѣленост; гъстотѡ на населѣние: **velká** ~ гъста, голяма насѣленост; многолюдност; **malá** ~ слаба насѣленост, мѡлка гъстотѡ на населѣние
- lidnat[ý, -á, -é** многолюден; гъсто насѣлен, гъсто засѣлен: **~ý kraj** гъсто насѣлен райѡн; **~á ulice** многолюдна улица
- lidojed, -a м.** людоѣд, човекоѡдец, канибѡл
- lidojedsk[ý, -á, -é** людоѣдски, човекоѡдски, канибѡлски
- lidojedstv[í, -í ср.** людоѣдство, човекоѡдство, канибѡлство, канибѡлизъм
- lidomorn[а, -у жс. истор.** душегубка; помещѣние за морѣне на хѡра: **ta místnost je učiňená ~а експр.** товѡ помещѣние е истинска душегубка
- lidoop, -a м. зоол.** антропѡид; човекоподобна маймуна (*горѡла, шимпанзе, орангутан*)
- lidopis, -u м. 1. малко остар.** народопѡис, етнографѡия **2. демографѡия**
- lidosprávn[а, -у жс. полит. жарг.** народно (само)управлѣние
- lidově нар.** **1.** общодостъпно, популярно, просто, обикновѣно; по народному: **jak se ~ říká** както се казва по народному; както казва народът **2.** народно: ~ **demokratický stát** народнодемократична държавѡ
- lidov[ec, -ce м. 1.** члѣн или съмишленик на чешката клерикална народна пѡртия **2. по-рядко** човек, кѡйто работи за народа, за бѡлагото на човѣчеството **3.** „лидовец“ (*след 1989 г. член или съмишленик на обединѣнето Християн-демократическа униѡ–Чехословашка народна партия*)
- lidověd[а, -у жс. малко остар.** народопѡис, етнографѡия
- lidovlád[а, -у жс.** народовлѡстие; народна власт; демокрѡция
- lidovost, -i жс. 1.** народностност; народностен, народен харѡктер: ~ **Smetanovy hudby** народен, народностен харѡктер на мѡзиката на Смѣтана **2.** общодостъпност, популярност: ~ **přednášky** общодостъпност на лекция
- lidov[ý, -á, -é 1.** народен, общонароден: **~á píseň** народна пѣсен; **~ý kraj** народна носѡя; **~á tvořivost** народно творчество; художествена самодѣйност; **~á mluva** народна рѣч, народен езѡк; простонароден езѡк, просторѣчие; **~á etymologie** *езѡк.* народна етимолѡгия; **~é vrstvy, masy** слѡве от народа, народни масѡи; **~é osvobozenecké hnutí** народно освободително движѣние; **~á vláda** народна власт; **~á správa** народно самоуправлѣние; **~á demokracie** *полит.* народна демокрѡция; **~á armáda** народна ѡрмия; **Československá strana ~á** Клерикална народна пѡртия на Чехословакия; **~ý soudce** народен съдия **2.** народен, популярен, общодостъпен: **~á četba** популярна литература, популярно четивѡ; **~é vydání knihy** ѣвтино, общодостъпно, популярно издѡние на книга; **~á slavnost** народно весѣлие; **~á restaurace** народен ресторѡнт (*с общодостъпни цени*); **~ý vůz, automobil** народна, ѣвтина лѣка кола **3.** демократичен, обикновѣн, народен: **~ý člověk** народен човѣк
- lidov[ý]chov[а, -у жс.** народопросветителство; народна просвѣта
- lidov[ý]chovně нар.** народопросветителски: **pracovat** ~ работѡ за ограмѡтяване, възпитѡване на народа
- lidov[ý]chovn[ý, -á, -é** народопросветителски
- lidoznal[ec, -ce м. остар.** етнолѡг, фолклорѡист и етнограф
- lidoznalstv[í, -í ср. остар. 1.** етнолѡгия, фолклорѡистика и етнографѡия **2.** човекознѡние, познѡване на хѡрата
- lidožrav[ý, -á, -é** човекоѡдски, людоѣдски, канибѡлски: **~á zvířata** живѡтни людоѣди
- lidožrout, -a м. 1.** човекоѡдец, людоѣд, канибѡл **2. прен. пейор.** жестѡк човѣк, варварин, канибѡл
- lidožroutsk[ý, -á, -é** човекоѡдски, людоѣдски, канибѡлски
- lidožroutstv[í, -í ср.** човекоѡдство, людоѣдство, канибѡлство, канибѡлизъм
- lidskost, -i жс.** човѣчност, човѣщина, човеколюбѡе, хумѡнност
- lidsky нар.** човѣчно, човѣшки, човеколюбѡиво, хумѡнно: **zacházet s někým** ~ отнѡсям се с някого човѣшки
- lidsk[ý, -á, -é 1.** човѣшки: **~é tělo** човѣшко тѡло; **~á společnost** човѣшко общество; **~á řeč** човѣшки езѡк, човѣшка рѣч, човѣшки гѡвор; **~á práva** права на човѣка, човѣшки права **2.** хѡрски, *остар.* людски: **~é řeči** хѡрски приказки
- ◆ **přibýdění** *взростивѡние*
chybovat je ~é да се грѣши е човѣшко; **promluvit ~ou řeči** кажа нѣщо ясно, разбрѡно;

кажа не́що като хòрата; **koupit něco za ~ou cenu** кúпя не́що изнòсно, на изгòдна ценà

3. човèчен, човèшки, човеколюбív, хумàнен: ~**ý pohled** тòпъл, човèчен пòглед; ~**é zacházení, jednání** човèшко, хумàнно поведèние, държàние; **má hluboce ~ý vztah k lidem** тòй/тjà има мнòго хумàнно отношèние към хòрата

lidství|í, -í *ср.* **1.** човèшка природà, човèшко достòйństwo, човèшко(то): **urazit v člověku** ~**í** оскърбjà човèшкото в човèка, оскърбjà човèшкото достòйństwo **2.** човèчност, човещина, човеколюбие, хумàнност

lidstvo|o, -a *ср.* **1.** човèчество: **vývoj ~a** развítание, развòй на човèчеството; **pro blaho ~a** за блага̀то на човèчеството **2.** *разг. експр.* нарòд, тълпà, хòра: **tam bylo ~a!** кòлко нарòд ÿмаше тàm!

lidumil, -a *м.* филантрòп, благотворítел, благодèтел, човеколюбец

lidumilně *нар.* филантрòпски, човеколюбиво

lidumilnost, -i *ж.*, **lidumilství|í, -í** *ср.* филантрòпизъм, филантрòпия, човеколюбие, хумàнност

lidumiln|ý, -á, -é филантрòпски, филантрòпичен; благотворítелен; човеколюбív, хумàнен: ~**ý spolek** благотворítелно дръжество

lidumilství *вж.* **lidumilnost**

liduprázdno *нар.* в сьчет. **bylo tam ~** тàm нjàмаше жíва душà; **je tu ~** тúк нjàма жив човèк

liduprázdn|ý, -á, -é безлюден, пуст, необитàем: ~**á ulice** пúста, безлюдна úлица; ~**ý ostrov** необитàем òстров

liftboy [-boj], **-e** *м.* пикòло; момчè, обслужващо асансьòр

liga, -y *ж.* **1.** лига, сьюз, обединèние: **státy Arabské ~y** държàви от Ара̀бската лига **2.** *спорт.* **a)** лига, първенствò **б)** А-категòрия; А-группа (*във футбол и под.*); **postoupit z divize do ~y** премìна от Б в А-группа

ligatur|a [-ur/-úr-], **-y** *ж.* **1.** *мед.* лигатúра (*на кръвоносни сьдове*) **2. *език. полигр.* лигатúра **3.** *муз.* лигатúра**

lignin [-ny/-nú-], **-u** *м.* биол. хим. лигнин

lignit [-ny-], **-u** *м.* геол. лигнит; лигнитни вьглища

lignitov|ý [-ny-], **-á, -é** *геол.* лигнитов, лигнитен

ligov|ý, -á, -é **1.** кòйто се отнàся до лига, сьюз, обединèние **2.** *спорт.* кòйто се отнàся до А-категòрия, А-группа; ~**ý zápas** мàч между отбòри от А-категòрия, от А-группа; ~**ý hráč** играч от А-категòрия, от А-группа; професиона̀лен играч

lih, lihu *м.* спирт, алкохòл: **čistý ~** чист спирт;

denaturovaný ~ денатурíран спирт; спирт за горèне; **tuhý ~** сýх спирт; **dřevný** ~ дървèсен спирт; **čistit ránu lihem** чистjà, почиствам рàна сьс спирт

líh|a, -y *ж.* **1.** наклòнено дървено мòстче (*за търкаляне на бьчи и под.*) **2.** странична или дòлна дьска̀, рйтла или дь̀но на карúца **3.** *спорт.* дървен трамплин

líhat, líhávat *вж.* **léhat, léhávat**

líh|eň, -ně *ж.* **1.** *земед.* лю̀пилня, инкубàтор **2.** *риб.* развь̀дник (*на риба*) **3.** *прен.* огнище, разсàдник: ~**eň odporu** огнище на сьпротíва

líh|nout se, обикн. третол. ~ne se *несв.* лю̀пи се, излю̀пва се, измь̀тва се: **kuřata, housenky se ~nou** пилетата, гьсèниците се лю̀пят, излю̀пват; **pulci se ~nou** пòповите лъжички се лю̀пят; **v hlavě se mu ~ly nápady** *прен.* в гла̀вата му се рàждаха, възникваха мнòго идèи

lihoměr, -u *м.* *техн.* алкохоломèтър, спиртомèр

lihovar, -u *м.* **1.** спиртна фàбрика **2.** *разг. остар.* спиртник

lihovarnick|ý, -á, -é спиртовàрен, спиртовòрен

lihovarnictv|í, -í *ср.* спиртна индúстрия, промишленост; спиртопроизвòдство

lihovarník, -a *м.* **1.** производítел на спирт **2.** сòбственик на спиртовàрна фàбрика

lihovarsk|ý, -á, -é спиртовàрен: ~**ý ječmen** ечемик за варèне на спирт

lihovarstv|í, -í *ср.* спиртна индúстрия, промишленост; спиртопроизвòдство

lihovin|a, -y *ж.* алкохòлна, спиртна напíтка; алкохòлно, спиртно питíе

lihovinov|ý, lihovinn|ý, -á, -é алкохòлен, спиртен; кòйто се отнàся до спиртни напíтки

lihov|ý, -á, -é **1.** спиртен: ~**ý vařič** спиртник; ~**ý kahan, hořák** спиртна лàмпа, горèлка **2.** алкохòлен: ~**é kvašení** *хим.* спиртна ферментàция; ~**ý teploměr** *техн.* спиртен термомèтър; ~**ý roztok** *хим.* спиртен разтвòр; ~**é nápoje** спиртни напíтки

lihuprost|ý, -á, -é безалкохòлен: ~**é nápoje** безалкохòлни напíтки

lích|a, -y *ж.* **1.** *остар.* лехà **2.** *книж. поет.* нива

lichevn|í, -í, -í лихвàрски, лихвен

lichoběžník, -a/-u *м.* *геом.* трапèц: **pravouhlý ~** право̀гьглен трапèц

lichoběžníkov|ý, -á, -é *геом.* трапецовиден

lichoběžn|ý, -á, -é *рядко геом.* разнопосòчен

lichocen|í, -í *ср.* **1.** ласка̀ене, подмàзване; правене на комплименти **2.** ласка̀телство, комплимент

lichokopytník, -a *м., обикн.* **lichokopytníc|í, -kù** *мн.* зool. нечифтòкопíтни живòтни (Perissodactyla)

lichometnic|e, -e *ж. рядко пейор.* ласкателка, подмазвачка, подлизурка
lichometnick|ý, -á, -é *рядко пейор.* ласкателски, подмазвачески, подлизурски
lichometník, -a *м. рядко пейор.* ласкател, подмазвач, подлизурко
lichometn|ý, -á, -é *рядко пейор.* ласкателски, подмазвачески, подлизурски: **~ý člověk** ласкател, подлизурко; **~á slova** ласкателски, подмазвачески дүми
lichost, -i *ж.* **1.** нечётност **2.** *книж.* празнота, безплóдност **3.** лъжòвност, неправдливост **4.** неоснователност, безпòчвеност
lichot|a, -y *ж. рядко* **1.** ласкаене, подмазване, правене на комплименти **2.** ласкателство, комплимент
lichot|ít, -ím *несв. (коти)* **1.** лаская (някого); правя комплименти (на някого): **~il jí, jak dobře vypadá** той ѝ правеше комплименти колко добре изглéжда; **ten portrét mu ~í** на този портрét е по-хубав, отколкото е в действителност **2.** лаская се (от нещо); приятно ми е (нещо): **ženě vždy ~í pozornosti mužů** на жената винаги ѝ е приятно вниманието на мъжете, жената винаги се ласкае от вниманието на мъжете
lichot|ít se, -ím *se неск. (ке коту)* умилквам се (около някого); пейор. подмилквам се, подмазвам се (на някого)
lichotiv|ý, -á, -é ласкателен, гальòвен, лъстив, ласкаещ: **~á holčička** гальòвно момиченце; **~ý zájem** ласкаещ интерес; интерес, който ласкае
lichotk|a, -y *ж.* комплимент, ласкателство, любовност, ласкателна дүма: **řikat někomu ~y** правя комплименти на някого; *разг.* лаская някого; правя вятър на някого
lichotnic|e, -e *ж.* ласкателка, пейор. подмазвачка
lichotnick|ý, -á, -é ласкателен, лъстив, ласкаещ
lichotník, -a *м.* ласкател, пейор. подмазвач
lichotn|ý, -á, -é ласкателен, лъстив, ласкаещ: **~é slovo** *език.* ласкателна, гальòвна дүма; хипокористика
lichozpeřen|ý, -á, -é *бот.* нечифтноперест: **~ý list** нечифтноперест лист
lichv|a, -y *ж.* лихвårство: **potírat, trestat ~u** преслédвам, наказвам лихвårството
lichvář, -e *м.* лихвår
lichvařin|a, -y *ж. разг.* лихвårство
lichvař|ít, -ím *несв.* занимавам се с лихвårство; лихвår съм
lichvářsk|ý, -á, -é лихвårски: **~ý úrok** прекалено висòка, безбòжна лихва
lichvářstv|í, -í *ср.* **1.** лихвårство **2.** *прен.* алчност, користолюбие, сребролюбие

lich|ý, -á, -é **1.** нечётен, тек: **~ý počet prstů ruky** нечётен брòй пръсти на ръка; **~ý takt** *муз.* нечётен такт (*напр. три четвърти*) **2.** единичен, един, единствен (*от чифт*); нечифтен: **~á rukavice** една, единствена ръкавица (*от чифт*) **3.** *книж.* пуст, празен, ялов: **to jsou ~é řeči** това са празни приказки; **mluvit na ~o** говоря на вятъра; дрънкам (си); **~é sliby** празни обещания; **~á odměna** ниско, нищòжно възнаграждение **4.** неоснователен, необоснован, безпòчвен; **~á obava** неоснователно безпокойство; **~é podezření** неоснователно подозрение **5.** невèрен, неистински, лъжлив, фалшив: **~ý důkaz** невярно доказателство; **~á mince** фалшива монета
liják, -u *м.* проливен, порòен дъжд; порòй: **spustil se ~** ливна порòен дъжд; **~ slov** *прен.* порòй, потòк от дүми
lijav|ec, -ce *м.* проливен, порòен дъжд; порòй
lij|ec, -ce *м.* **1.** по-рано леяр, леяч **2.** печат. линотипер: **~ec písma** буквoлеяр
likér, -u *м.* ликьòр
likérk|a, -y *ж. разг.* **1.** фабрика за ликьòри **2.** чашка за ликьòр
likérnick|ý, -á, -é който се отнася до производители на ликьòри: **~á škola** училище за производители на ликьòри, на спиртни напитки; **~ý průmysl** производство на ликьòри, на спиртни напитки
likérnictv|í, -í *ср.* производство на ликьòри, на спиртни напитки
likérov|ý, -á, -é ликьòрен; който се отнася до ликьòр: **~á sklenička** чашка за ликьòр; **~é bonbóny** бонбòни с ликьòр
liknavě *нар.* **1.** бавно, мұдно, вяло **2.** нехайно, немарливо, небрèжно
liknav|ec, -ce *м.* **1.** вял, бавен, мұден човèк **2.** немарливец; небрèжен, нехаен човèк
liknavost, -i *ж.* **1.** бавност, вялост, мұдност **2.** немарливост, небрèжност, нехайност
liknav|ý, -á, -é **1.** бавен, вял, мұден **2.** (*к чету*) немарлив; небрèжен, нехаен (*към нещо*)
likvid|a, -y *ж. език.* плавен звук; плавна, ликвидна съгласна
likvidac|e, -e *ж.* ликвидация, ликвидиране: **~e následků války** ликвидиране на послèдници от война; **~e firmy** ликвидация на фирма; **~e pohledávky** *фин.* изплащане, погасяване на дълг; **exekční ~e** *юрид.* ликвидация на имущество; **~e účetních dokladů** *счетов.* ревизия на счетовòдни документи
likvidační|í, -í *юрид.* ликвидациòнен: **~í řízení** ликвидациòнен процès; **~í podstata** имущество, подлежащо на ликвидация

likvidátor, -a *м. 1. фин.* ликвидатор, ликвидант, синдик **2. полит. истор.** ликвидатор
likvidátorství |í, -í *ср. полит. истор.* ликвидаторство
likvidatur |a [-ur/-úr-], -у *ж. адм.* отдѣл за ликвидации
likvidit |a [-du-], -у *ж. фин. юрид.* ликвидност, ликвидитѣт
likvidní |í, -í *фин. юрид.* ликвиден; който може да се ликвидира: **~í pohledávky** погасяем дълг
likvidnost, -í *ж. 1. юрид.* ликвидност **2. фин.** ликвидност, платѣжоспособност: **~ podniku** платѣжоспособност на предприятие
likvidovat, -uji |разг. -**uju** *несв. и св. 1. (со)* ликвидирам, отстранявам/отстраня (*нещо*): **~ovat podnik** ликвидирам предприятие; **~ovat následky zemětřesení** ликвидирам, отстранявам/отстраня послѣдници от земетресѣние **2. (со)** *фин.* ликвидирам, изплащам/изплатя, погасявам/погася (*нещо*): **~ovat pohledávky** погасявам/погася дългове **3. (кого, со)** ликвидирам, премахвам/премахва, унищожавам/унищожя (*някого, нещо*): **~ovat nepřítel** ликвидирам, унищожавам/унищожя враг
lila *неизм. прил. разг.* лилав: **~ šaty** лилава рокля; **dívka v ~** девойка, облѣчена в лилаво; девойка в лилаво облѣкло
lílek, -ku *м. бот. 1.* патладжан, син домат: **~ek vejcoplodý** патладжан **2.** различни растѣния от семейство соланум (Solanum): **~ek černý** кучешко грѣзде (Solanum nigrum)
líle, -e *ж. 1. бот.* лилия, крем (Lilium) **2. бот.** различни растѣния от семейство лилиецветни: **vodní ~e** водна лилия, водна рѣза; **~e bělostná** крем (Lilium candidum) **3.** герб с изображение на лилия
líliov|ý, -á, -é който се отнася до лилия, до крем: **~é čelo** *прен.* снѣжнобяло, белоснѣжно чело
lílipután, -a *м. 1.* лилипут, джуджѣ **2.** животинче лилипут
lílipután|ka, -ky *ж.* лилипутка, женя-джуджѣ
líliputk|a, -y *ж. 1.* лилипутка, женя-джуджѣ **2. сел. стоп.** порѣда кокѣшки (*с дребен рѣст*)
líp |ně, -ně *прил. разг.* **~ě** невинно, **~ě jako ~um** той е самата невинност; **dělá ze sebe ~um** прави се на светѣц; **vyšel z toho jako ~um** той мина между капките; излѣзе чист, неопетнен от това
lílov|ý, -á, -é *рядко* лилав
liman, -u *м. геогр. 1.* лиман **2.** ъзеро
limb|a, -y *ж.* сибйрски кѣдър (Pinus cembra)
limbus, -us *поет. limb, -u *м. църк.* предвѣрие на*

той си лѣгна и веднага заспа, веднага потъна в обятията на Морфея; **o chlup a byli jsme v ~u** *разг.* за малко и щяхме да отидем по дяволите, при светѣ Пѣтер, щяхме да загинем
lím|ec, -ce *м. якя:* **kožešinový ~ec** кожена якя (*от кожа с косъм*); **ležatý ~ec** обърната якя; **stojatý ~ec** права якя; **škrtí mě ~ec** якята ме **~ec** **~ec**
límeček |ek, -ku *м. умал.* якичка: **~ek u halenky** якичка на блузка; **tuhý, tvrdý ~ek** твърда, колосана якичка (на рѣза)
limit, -u *м. спец.* лимит; предѣлна норма: **přede-psaný ~** *спорт.* определѣна норма
limit|a, -y *ж. мат.* лимес, граница, предѣл
limitní |í, -í лимитен: **~í hodnota** *мат.* предѣл
limitovat, -uji |разг. -**uju** *несв. и св. (со)* ограничавам/огранича (*нещо*), установявам/установя предѣлна норма (*на нещо*); лимитирам (*нещо*): **~ovat ceny** определям/определя предѣлни цѣни, лимитирам цѣни
limonáda |voda **~e** **~e**
krev, ale ~u *пейор.* той/тя е много инертен/инертна **2. прен. пейор.** лимонада, буламач, боза; сладниково произведѣние (*литературно, филмово и под.*)
limonádov|ý, -á, -é **1.** лимонаден: **~á chuť** вкус на лимонада **2. прен. пейор.** лимонаден; сладников (*за роман, филм и под.*)
limonit [-ny], -u *м. минер.* лимонит (*жълта желязна руда*)
limuzín|a, -y *ж.* лимузина
lín, -a *м. зоол.* каленик, лин (*риба*) (Tinca)
lín|at, -y *обикн. третол. -á* *несв. 1.* линѣе, смѣня си козината или перата (*за животни и птици*) **2.** окапва, капе, опадва, пада (*за коса*)
lind|a, -y *ж. бот.* бяла топола (Populus alba)
lindušk|a, -y *ж.* бърбрия (*птица*) (Anthus)
líně *нар. 1.* лениво, мързеливо **2.** бавно, мѣдно, вяло: **čas se ~ vleče** времето минава много бавно, времето едва се влече
lineál, -u *м. малко остар.* линия, лѣнийка, лѣнеал
lineáln|í, -í, -í **1.** праволинеен **2. пейор.** праволинеен, ограничен, едностранен, едностранчив
lineárn|í, -í, -í **1. физ. геом.** линеен: **~í roztažnost** лѣнейно разширѣние; **~í útvar** лѣнейна, едно-размѣрна форма **2. в съчет.** **~í rovnice** *мат.* лѣнейно уравнѣние, уравнѣние от първа стѣпен **3.** праволинеен, едностранчив
lineck|ý, -á, -é *в съчет.* **~é těsto** *готв.* мѣслено

- тесто; **košíčky z ~ého těsta** кошнички от маслено тесто
- lingvist|a**, -y м. лингвист, езиковед
- lingvistick|ý** [-ty-], -á, -é лингвистичен, езиковедски
- lingvistik|a** [-ty-], -y ж. лингвистика, езиковедство
- lin|e** [líny/líny-], -e ж. 1. линия, черта: **~e podle pravítka** права линия, черта (начертана с линийка); **~e dlaně** черти, линии на длан 2. линия, очертание: **v hlavních ~ích** в общи линии, в общи черти и прен.; **~e boků** линия, очертание на хълбоци, на ханш; **štíhlá ~e** стройна линия, фигура; **módní ~e** модна линия, модна кройка 3. линия, черта; нещо, което напомня линия, черта: **bitevní ~e** бойна линия, фронтова линия; **bojovat v první ~i** воювам на предна линия; **hraniční ~e** гранична черта, линия 4. рядко линия, съобщение, връзка, комуникация, рейс: **telegrafní, telefonní ~e** телеграфна, телефонна линия 5. линия, посока, направление: **generální ~e strany** генерална линия на партия; **vývojová ~e** развитие, развой, развойна линия 6. линия, клон, разклонение (на род): **pobočná ~e panovnické dynastie** съребрена линия на владетелска династия; **vzestupná ~e** юрид. възходяща, асцендентна линия; **sestupná ~e** юрид. низходяща, десцендентна линия
- link|a**, -y ж. 1. линия, черта: **~y v sešitě** редове в тетрадка; **okrajová ~a výkresu** черта, отделяща празно поле в края на чертеж 2. техн. обикн. в съчет. **výrobní ~a** производствена линия; **pásová ~a** конвейер; **proudová ~a** поточна линия 3. линия, съобщение, връзка, комуникация, рейс: **dopravní ~a** транспортна линия; рейс; **letecká ~a** въздушна линия; аеролиния; **tramvajová ~a** трамвайна линия; **dálnopisná ~a** телекс; **přímá telefonní ~a** пряка, директна телефонна връзка; **~a je volná** линията е свободна, дава свободно; **číslo telefonu 8581, ~a 373** телефон 8581, вътрешен 373 4. рядко линия, насока, направление (в политика, музика и под.)
- linkován|í**, -í ср. линиране; разчертаване на линии
- linkovan|ý**, -á, -é линиран; разчертан (на линии, на редове): **~ý sešit** линирана тетрадка, тетрадка с редове
- linkovat**, -uji/разг. -uju неск. (со) линирам, разчертавам (нещо) с линии
- linkov|ý**, -á, -é линиен; който се отнася до линия: **~ý volič** техн. линиен, аналогов избирач (в телефонна централа)
- linoleoryt** вж. **linoryt**
- linoleov|ý**, -á, -é линолеумен; който се отнася до линолеум
- linole|um**, -a ср. линолеум: **korkové ~um** корков линолеум
- linoryt**, -u м. худ. печат. гравюра върху линолеум, линогравюра
- linotyp**, -u м. печат. линотип; линотипна машина
- lí|nout se**, по-рядко **lí|nout**, третол. -ne se/-не неск. 1. книж. течē на струя; струй, лее се, излива се: **slzy (se) ~nou z oka** сълзи се лятат от очите 2. разлива се, носи се, разнася се: **omamná vůně se ~nula pokojem** омайна миризма се разнасяше из стаята
- lín|ý**, -á, -é 1. ленив, мързелив: **je ~ý se učit, na učení** мързи го да учи; **je ~ý na krok** мързи го да ходи; **je ~ý až hanba** ужасно мързелив
- голям мързел; **~á huba holé neštěstí** поговорка който не умее да се обади, той ще пати 2. бавен, мѳден, вял, ленив: **~ý krok** бавна крачка; **večer je po práci už ~á** вечер след работа вече не ѳ се прави нищо, даже не ѳ се глѳда
- lín|ýr|ovat**, -uji/разг. -uju. неск. остар. разг. 1. (со) линирам (нещо); чертая линии (на нещо), разчертавам (нещо) на линии 2. (кого) експр. бия, ѳдрямя, млѳтя, тѳпам (някого): **~oval ho, až byl modrý** той го биеше, млѳтеше до посиняване
- líp** вж. **lépe**
- líp|a**, -y ж. 1. бот. липа (Tilia) 2. разг. марка цигари
- lípan**, -a м. зоол. хариус (вид пъстърва) (Thymallus)
- líp|at**, -ám неск. 1. (со кат) разг. лепя, залѳвам (нещо някъде) 2. (со) експр. пляскам, шляпам, ѳдрямя, залѳвам (нещо): **~at karty** шляпам карти; **~at pohlavky** шамаросвам; залѳвам, бия, ѳдрямя плесници, шамари
- lipicán**, -a м. ездѳтен (породѳст) бял кѳн
- lipid**, по-рядко **lipoid**, -u м. хим. липоѳд
- lipk|a**, -y ж. умал. липа, липичка: **mladé ~y** млѳди липѳ
- líp|nout**, -nu св. разг. 1. и **líp|nout se**, -nu se неск. (на кого, со; ке кому, ѳети) лепна, лепя се, залѳвам (нещо)
- jazyk v ústech ~ne** тѳлкова е горѳцо, че устѳта ми пресѳхва, че езѳкѳт ми лѳпне за небѳето 2. (кому со) експр. лепна, залѳпя, удѳря (на някого нещо): **~l mu pár pohlavků** той му залѳпи, лепна няколко шамара, плесници

lipov|í, -í *ср. събир.* липàк; липова горичка
lipov|ý, lípov|ý, -á, -é липов: ~á **alej** липова алèя;
 ~ý **květ** липов цвят; ~ý **čaj, ~é té** липов чай
lipsk|ý, -á, -é лайпцигски: ~ý **veletrh** Лайпциг-
 ският панаир; ~ý **proces** Лайпцигският процес
liptovsk|ý, -á, -é *готв.* липтовски (*от сло-*
вашкото селище Липтов); *в съчет.* ~á **brynza**
 липтовско сирене; ~ý **sýr** вид сирене (*с*
пикантни подправки и лют червен пипер)
lir|a, -y *ж.* лира (*италианска парична единица*)
lis, -u *м.* прèса: ~ **na víno, vinařský** ~ винарска
 прèса; ~ **na ovoce** овошàрска прèса; ~ **na bri-**
kety, briketovací ~ прèса за брикèти; **hydrau-**
lický ~ хидравлична прèса; **knihařský** ~ книго-
 вèзка прèса; **tiskařský** ~ печатàрска прèса;
mazací ~ лубрикатор
lis|at se, -ám se *несв. (ke komu, k čemu)* **1.** гàля
 се, умилквам се (*около някого, около нещо*):
pes se ~á k pánoví кучето се умилква около
 господàря си **2.** ласкàя (*някого*); умилквам се,
 подмàзвам се (*на някого*)
lisavě *нар.* **1.** глèзено, гальòвно, подмилкващо
 се **2.** лъстиво, ласкàтелно, угодливо
lisavost, -i *ж.* **1.** глèзене, гальòвност **2.** под-
 мàзване, подмилкване
lisav|ý, -á, -é **1.** глèзен, гальòвен, глèзещ се,
 гàлещ се, умилкващ се **2.** подмàзващ се,
 подмилкващ се, ласкàтелен
lisk|a I, -y *ж. бот.* лескà, лескòв хрàст (*Corylus*)
lisk|a II, -y *ж.* **1.** щàйга **2.** дървена лесà (*за*
сушене на плодове)
liskan|ec, liskan|ec, -ce *м. разг.* плесница, шамàр
lisk|at, lisk|at, -ám *несв. (koňo - вин.) разг.* пля-
 скам; шамарòсвам (*някого*); ўдрям, залèпвам,
 лèпвам плèсница, шамàр (*на някого*)
lisk|nout, lisk|nout, -nu *св. (koňo - вин.) разг.*
 плèсна, шамарòсам (*някого*); удàря, залèпя,
 лèпна плесница, шамàр (*на някого*)
liskov|í, -í *ср. събир.* лещàк
liskovic|e, -e, liskovk|a, -y *ж.* лескòва пръчка,
 тояга
liskov|ý, -á, -é лескòв: ~ý **oříšek** лèшник
lisovac|í, -í, -í пресовъчен, щампов; кòйто служи
 за пресòване, щамповане, щанцòване: ~í **stroj**
 прèса; машина за пресòване
lisován|í, -í *ср.* **1.** изстýскване (*на плодове и под.*)
2. пресòване, щамповане, щанцòване: ~í **ple-**
chu *техн.* пресòване, щанцòване на ламарина
lisovan|ý, -á, -é пресòван, щампован, щанцòван:
 ~ý **tabák** пресòван тютюн; ~é **sklo** пресòвано
 стъклò
lis|ovat, -uji|*разг. -uju* *несв. (со)* **1.** изцèждам,
 изстýсквам (*нещо*): ~ovat **hroznu** изстýсквам,

мàчкам грòзде **2.** пресòвам, щамповам, щан-
 цòвам (*нещо*): ~ovat **cihly** пресòвам тухли
lisovn|a, -y *ж.* цех за пресòване
list, -u *м.* **1.** листò, лист (*на растение*): **závitky**
ze zelných ~ů *готв.* сарми от зèлеви листа;
 зèлеви сарми; сарми със зèле; **bobkový** ~
готв. дафйнов лист **2.** лист (*хартия*); стрà-
 ница: **titulní ~ v knize** титулна, заглàвна стрà-
 ница, заглàвен лист на книга; ~ **pergamenu**
 пергамèнт; лист пергамèнтова хартия; **sešít**
o 40 (čtyřiceti) ~ech тетрадка от 40, с 40
 (четирийсет) листа; **zpívat, hrát přímo z ~u**
 гòвòрèть **на** темата! да гòвòрим за дрýго! ~ **se obrátí**
 нещàта се променíха **3.** *книж.* *остар.* писмò,
 кореспондèнция: **osobní ~y Jana Nerudy** лич-
 на кореспондèнция на Ян Нèруда; **otevřený** ~
 отвòрено писмò; **apoštolský, pastýřský** ~
 църк. папско послàние, послàние на висш цър-
 кòвен санòвник **4.** свидетелство, документ,
 акт: **rodný** ~ свидетелство, àкт за рàждане;
křestní ~ кръщèлно свидетелство; **domovský**
 ~ *по-рано* свидетелство за местожителство;
oddací ~ свидетелство за встèпване в брак;
 брàчно свидетелство; документ за граждàн-
 ски брак; **úmrtní** ~ смъртен àкт; **výuční** ~ мàй-
 сторско свидетелство (*за занаят*); **vůdčí** ~
по-рано шофьòрска книжка; **dodací** ~ фактура
 за достàвена стòка; квитанция за получàване;
nákladní ~ товарителница; **záruční** ~ гаран-
 ция; гаранциòнна кàрта; **vkладový** ~ *фин.* удо-
 стоверèние за депòзит, за срòчен влòг; **živno-**
stenský ~ a) *по-рано* мàйсторско свидетел-
 ство, занаятчийско свидетелство **б)** *юрид.*
адм. разрешително за стопàнска дèйност,
 патèнт **5.** *и мн.* **list|y, -ů** вèстник, списàние:
denní ~/~y ежеднèвник, ежеднèвници **6.** *техн.*
 лопàта, пèрка, лист, лèнта: ~ **pásový pily** лèн-
 та на бàнциг; ~ **páďla** плòска чàст на греблò
7. *биол.* зарòдишен слòй: **vnější zárodečný** ~
 ектодèрма; вьншен слòй на зарòдиш
listeč|ek, -ku *м. умал.* **1.** листèнце, листèц (*на*
растение) **2.** листче (*хартия*)
list|ek, -ku *м. умал.* **1.** листèц, листèнце (*на ра-*
стение, на цвят): **okvětní ~ek** венчелистче;
 лист, листèц на цвят **2.** листче (*хартия*): **ex-**
cerptní ~ek фйш (*за научна обработка*);
jídelní ~ek меню, листа; **potravinové ~ky**
 купòни; продовòлствени картòни; **zboží na**
 ~**ky** стòка с купòни; **volební, hlasovací ~ek**
 избирàтелна бюлетина **3.** (пòщенска) кàртич-
 ка: **korespondenční ~ek** (пòщенска) кàртичка,
 отвòрено писмò; **poslat ~ek k vánočům** изпра-

тя картичка за Коледа **4.** билет: **zpáteční ~ek** билет за (отиване и) връщане; **~ek na tramvaj** трамваен билет; **~ek do divadla, do kina** билет за театър, за кино **5.** квитанция: **podací ~ek** квитанция (за препоръчано писмо и под.) **6.** тънка филийка, тънко резенче, лист фолио, лист варак: **~ek slaniny** тънко резенче слабина; **~ek staniolu** станиол

listen, -u м. бот. прицветник

listenec, -ce м. умал. бот. прицветник

listěj, -í ср. събир. шума, листа: **na podzim padá ~í** през есента листата падат

listin|a, -y ж. **1.** документ, грамота, акт: **zakládací ~a** учредителен акт; грамота за основаване, за учредяване; **věnovací ~a** дарителска грамота; **ratifikační ~a** ратификационен документ; **záruční ~a** гаранция, гаранционна карта; **pověřovací ~a** дипл. акредитивни писма; **ověřování ~y** заверяване на документ **2.** списък, листа, ведомост: **kandidátní ~a** списък на кандидати; кандидатска листа; **prezenční ~a** списък на присъстващите; **černá ~a válečných zločinců** черен списък на военнопрестъпници; **sběrací ~a** подписа, списък на дарители и дарения; **výplatní ~a** (платежна) ведомост за заплати; **tažební ~a** тиражен лист

listinn|ý, -á, -é документален: **~ý materiál** документи; документален материал; **~ý důkaz** документално доказателство

listinov|ý, -á, -é който се отнася до документ, до грамота

listkovit|ý, -á, -é листообразен

listkovnic|e, -e ж. рядко картотeka

listkov|ý, -á, -é който е на листа, на листи, на фишове, на картички: **~ý kalendář** календар с откъсващи се листове; блоков календар; **~ý katalog** каталог от фишове; картотечен каталог; **~ý přidělový systém** купонна система за продоволствени стоки; **~é zlato** златно фолио; златен варак; **~é těsto** готв. многолистно тесто

listnáč, -e м. бот. широколистно дърво

listnat|ý, -á, -é бот. широколистен: **~ý strom** широколистно дърво; **~ý les** широколистна гора

listonoš, -e м. пощальон, пощенски раздавач; разг. пощаджия

listonošk|a, -y ж. пощальонка, пощенска раздавачка; разг. пощаджийка

listonošsk|ý, -á, -é пощаджийски, пощальонски

listopad, -u м. ноември

listopadov|ý, -á, -é ноемврийски

list|ovat, -uji/разг. -uju неск. (в чет) прелиствам (нещо): **~ovat v telefonním seznamu** прелиствам телефонен указател (за да намеря определен номер); **~ovat v paměti** прен. прехвърлям в паметта си, ровя се в паметта си

listovit|ý, -á, -é листообразен

listovn|a, -y ж. остар. деловодство, архива

listovn|é, -ého ср. такса за пощенски пратки

listovn|í, -í, -í писмовен, писмен: **~í poštovní zásilka** писмовна пощенска пратка; **~í přepážka** отдел, гише за писма и пощенски пратки; **~í telegram** писмо-телеграма; **~í tajemství** тайна на кореспонденцията

listr, -u м. текст. лустрийн (вид плат)

listrov|ý, -á, -é текст. лустринов: **~á zástěra** работно облекло, престилка от лустрийн (за чиновници, ученици и под.)

lišáckost, -i ж. експр. хитрина, лукавство, шмекерство

lišácky нар. експр. хитро, лукаво, шмекерски

lišáck|ý, -á, -é експр. хитър, лукав, шмекерски: **~ý kousek** хитрина, шмекерство, шмекерия

lišáctv|í, -í ср. експр. хитрост, хитрина, шмекерство: **provést někomu ~í** скрой хитрина на някого; излъжа, измамя, мина някого

lišaj, -e м. зоол. вечерница (вид ноцна пеперуда) (Sphinx, Smerinthus и др.)

lišák, -a м. **1.** мъжка лисица; лисан, лисугер: **ferina** ~ Кума Лиса, Кум Лисан (в приказките) **2.** експр. лисица, хитрец, шмекер

lišátk|o, -a ср. умал. лисиче

lišče, -ete ср. лисиче

lišč|í, -í, -í лисичи: **~í mládě** лисиче; **~í nora** лисича дупка; **~í farma** ферма за лисици; **~í kožich** кожено палто от лисици; **~í krok** прен. лисича стъпка

liščin|a, -y ж. лисича кожа

lišej, -e м. мед. лишей, екзема

lišejník, -u м. бот. лишей: **~y** лишей (Lichenes)

lišejníkov|ý, -á, -é който се отнася до лишей: **~ý porost** лишейна растителност; лишей

liš|it, -ím неск. **1.** (koho, co) диференцирам (някого, нещо); правя (някого, нещо) различен **2.** (co od čeho) различавам, отличавам, разпознавам (нещо от нещо): **~it pravdu od lži** различавам истина от лъжа

liš|it se, -ím se неск. (od koho, od čeho v čem, čím) различавам се, отличавам се (от някого, от нещо в нещо, по нещо): **oba bratři se od sebe značně ~í** двамата братя са доста различни (един от друг); **~it se v názorech** ймаме различни мнения, възгледи; на различни мнения сме

liška, -y ж. 1. зоол. лисица (Vulpes, Alopex и др.): **stříbrná ~a** сребърна лисица; **polární ~a** полярна

лисица; **každá ~a svůj ocas chválí** всеки си хвали своето; **tam, kde dávají ~y dobrou noc** навсякъде; в Диърбекър; на много затън-тено място 2. лисица кôжа; лисица: **límeč ze stříbrné ~y** якà от сребърна лисица 3. *експр.* лисица, хитрец, шмекер: **je to ~a podšitá** той е голям шмекер, хитрец; той е голяма лисица 4. бот. пàчи крак (*гъба*) (Cantharellus)

lišťa, -y ж. лѣтва: **podlahová ~a** первàз на пòд; **vodicí ~a** направляваща лѣтва; **rámy (na obra-zy) z pozlacených lišt** рàмки (за картини) от позлатени лѣтви

lišťička I, -y ж. *умал.* лисичка

lišťička II, -y ж. *умал.* лѣвичка

lišťovat, -uju/*разг.* -uju *несв.* постàвям лѣтви: **~ované bedny** сандѣци, обковàни с лѣтви

lišťov|ý, -á, -é лѣтвен: **~ová roleta** щòра от лѣтви

lít, **liti/leji/разг.** **liju/leju** *несв.* 1. (*со кам*) на-ливам, сипвам (*нещо някъде*); проливам (*нещо*): **~ čaj do šálku** наливам, сипвам чай в чашка

krev pro někoho проливам кръвта си за някого; **~ olej do ohně** наливам мàсло в òгъня 2. *техн.* лѣя, изливам, отливам: **~ zvony** отливам камбàни 3. *готв.* прàвя нещо от рãдко тестò: **~ palačinky** прàвя палачинки 4. (*со кам*) *книж.* *прен.* разнàсям, разпространявам, наливам, разливам (*нещо някъде*): **měsíc lije bledou zář na zemi** лунàта разлива блѣда светлинà върху земята; **~ někomu slova útěchy do duše** наливам на някого утѣха в душàта

konve вали кàто из ведрò

lít se, **liti se/leji se/разг.** **liju se/leju se** *несв.* 1. *експр.* лѣя се, изливам се (*силно, обилно*): **pršelo, jen se lilo** валише кàто из ведрò 2. *книж.* текà, стичам се, лѣя се; струя: **pot se mu lil z čela** пòт се лѣеше от челòто му; **vlasý se jí lily po ramenou** косàта струеше, се спускаше по раменете ѝ 3. *книж.* ширя се, разпространявам се; разпрѣсквам се: **vůně se lila prostorem** аромàт, миризмà се разпрѣскваше наòколо

lítací *вж.* **létací**

lítačk|a, -y ж. 1. *разг. експр.* бягане, тичане 2. *жарг.* внезапен контрол, внезапна проверка

lítanic|e, -e ж. *разг. експр.* бягане, тичане

ludek mu zpíval ~e стомàхът му свиреше (*от глад*) 2. *експр.* кòнско (евàнгелие), прòповед; скúчна, досàдна реч; оплакване, нарѣждане

♦ ско (евàнгелие)

lítat *вж.* **létat**

lítavý *вж.* **létavý**

lízavý

~y изпѣля нещо докрай, до последната буква, тòч в тòч 2. *прен.* бûква; буквàлно звучене: **držet se ~y zákona** придѣржам се кûм буквата на зàкòна

literárně *нар.* литературòно: **~ činný** кòйто се занимава с писàтелска дѣйност; литерàтор

literárněhistorick|ý, -á, -é литературòно-истòрически

literárněvědn|ý, -á, -é литературовѣдски, лите-ратуровѣдчески

literárn|í, -í, -í литературòрен, словѣсен: **~í dílo** литературòна творбà, литературòно произведе-ние, литературòно твòрчество; **~í činnost** литературòна дѣйност; **~í historie** истòрия на литературòрата, литературòна истòрия; **~í věda** литературòзнание; **~í kritik** литературòрен кри-тик; **~í teoretik**, **vědec** литературовѣд

literát, -a м. 1. *книж.* литерàтор 2. *църк. остар.* член на някогашно църкòвно пѣвческо дру-жество

literátk|a, -y ж. *книж.* литерàторка, публицистка

literátsk|ý, -á, -é *често пейор.* литерàторски: **~é řemeslo** литерàторски занаят; занаят на лите-рàтор; литературòрщина

literátstv|í, -í *ср. често пейор.* литерàторство, литературòрщина

literatur|a [-ur-/úr-], -y ж. литературòра: **odborná ~a** специàлна литературòра; **krásná ~a** худò-жествена литературòра; белетристика

literk|a, -y ж. *умал.* бûквичка

litérn|í, -í, -í 1. *малко остар.* òбщòобразо-вателен: **~í vzdělání** начàлно образование; **~í učitelka** начàлна учителка; **~í předměty** òбщòобразовàтелни предмѣти (*в начàлно учи-лище*) 2. *остар.* литературòрен, словѣсен

liteřin|a, -y ж. *печат.* буквòлеярска сплãв

litevsk|ý, -á, -é литòвски

litevštin|a, -y ж. литòвски език

lith|ium [lítý-], -ia *ср. хим.* литий (Li)

lítě|e, **lítě|e**, -e ж. *книж.* фурия, хàрпия; лѣта, зла женà: **vzal si za ženu účinnou ~í** тòй се ожени сòнцòварка

svědomí подгòнен от угризения на съвесттà; **~e války**, **válečná ~e** военна стихия, военен урагàн

litín|a, -y ж. *метал.* чугûн; лято желязо: **tempe-rovaná**, **kujná ~a** кòвък, тѣмперов чугûн, тем-перòван чугûн; **tvrzená ~a** твърд чугûн

litinov|ý, -á, -é метал. чугунен: **~é pláty** чугунени плочи (за печка); **~ý odlitek** чугунена отливка

litkup, -u м. по-рано почерпка (при сключване на договор)

litnout вж. **létnout**

lito I нар. в съчет. **1. je mi ~** (koho, čeho) жъл ми е, жълно ми е (за някого, за нещо); съжالياвам (някого, нещо): **je mi někoho ~** жъл ми е за някого; **přišlo mi jí ~** започнах да я съжالياвам; съжалих я; **je jí ~ každé zbytečně vydané koruny** жъл ѝ е, съжالياва за всяка излишно похарчена крона **2. je mi (to) ~, že...** съжالياвам, че...; жъл ми е, че...; жълко, че...: **je nám ~, že nepřišel** съжالياваме, жъл ни е, че той не дойде; **aspoň jim to nepřijde ~** поне няма да съжالياват; **je mi velmi ~, že ...** много съжالياвам, че ...

lit|o II, -a ср. **1. диал.** лято **2. диал.** „лито“ (фигура, символ на настъпващото лято)

litograf, -a м. литограф

litograficky нар. литографски, литографически

litografick|ý, -á, -é литографски, литографен, литографически

litografi|e, -e ж. литография

litografovat, -uji/разг. -uju неск. литографирам

lítost, -i ж. **1. (nad kým, s kým)** жалост, жал, съжаление, състрадание, съчувствие (към някого): **~ nad sirotkem** състрадание, съчувствие към сираче; **pocítit s někým ~** съжاليا някого; **projevit hlubokou ~** покажа дълбоко, искрено съчувствие, състрадание; **bez ~i** без съжаление, без милост **2. (nad čím)** жал, скръб (по нещо, от нещо); мъка, печал (за нещо): **~ nad ztrátou dítěte** скръб по загубено дете; **slzy ~i** сълзи на скръб, печал, мъка; **sděluji vám k své velké ~i, že ...** съобщавам ви с най-голямо прискърбие, че... **3. юрид. църк.** разкаяние, покаяние (на престъпник)

lítostivě нар. жълно, жълостно, скръбно, печално: **~ plakat** плача жълно, жълостно

lítostivost, -i ж. жалостивост

lítostiv|ý, -á, -é **1.** жален, жълостен, скръбен, печален, тъжен: **~ý pohled** жален, жълостен, скръбен, печален, тъжен поглед **2.** жалостив, състрадателен, съчувствен: **člověk ~é povahy** човек с жалостив характер **3. юрид. църк.** който се отнася до разкаяние, покаяние: **~é doznání viny** признаване на вина с разкаяние

lítostn|ý, -á, -é **1.** жален, жалостив, скръбен, печален **2. остар.** състрадателен, съчувствен

lit|ovat, -uji/разг. -uju неск. **1. (koho - вин.)** съ-

жالياвам (някого); жъл ми е, мълно ми е (за някого): **~uje sám sebe** сам себе си съжالياва; самосъжالياва се **2. (koho, čeho)** скърбя (за някого, за нещо): **~ovat něčí smrti** скърбя за нечия смърт **3. (čeho)** разкайвам се (за нещо); съжالياвам (за нещо): **počkej, ty budeš ~ovat!** ти ще съжالياваш за това! **~ovat svých chyb, hříchů** разкайвам се за грешките, за греховете си **4. (čeho)** жъл ми е (за нещо): **ne~oval peněz ani námahy** той не жълеше нищо пари, нищо труд; **ne~oval života** той не жълеше живота си

litr, -u м. **1.** литър: **~ mléka** литър, кило мляко **2.** съд, шише от един литър: **~ malin** еднолитров съд, пълнен с малини

litrov|ý, -á, -é литров: **~á nádoba** съд от един литър

litrovk|a, -y ж. разг. съд, шише от един литър; еднолитров съд, еднолитрово шише

liturgick|ý, -á, -é литургичен, литургически, богослужбен

liturgi|e, -e ж. литургия, богослужение

lit|ý, -á, -é техн. лят, лян: **~á ocel** лята стомана; **~ý asfalt** лят асфалт

lit|ý, -á, -é книж. лют, яростен, разярен, жесток, див: **~ý boj** люто, ожесточен бой; люта, жестока битка; **~á zvěř** диви зверове

lívan|ec, -ce м. готв. тиганица (сладка), блин **lívanecník, -u** м. тиган (за тиганици или яйца на очи)

livrej, -e ж. ливрѐ: **vrátný v ~i** портиѐр в ливрѐ **livrejovan|ý, -á, -é** облечен в ливрѐ: **~ý lokaj** лакѐй в ливрѐ

livrejov|ý, -á, -é който се отнася до ливрѐ: **~é sukno** сукно за ливрѐ

líz, -u м. **1.** земед. сол за близане, за лизане (от добитък, дивеч и под.) **2.** корито (за близане на) ♦ **lízat** цѐрк. поглѐти местѐнце; докѐпам се до държавна ясла

líz, -u м., по-рядко **líz|a, lízk|a, -y** ж. лес. близна; знак, бѐлег на дърво за сѐчене

lízačk|a, -y ср. разг. близане, облизване, лизане **lízán|í, -í** ср. близане, облизване, лизане

lí|zat, -žu/-zám/книж. -ži неск. **1. (koho, co)** лижа, ближа, облизвам (някого, нещо): **kočka si ~že srst** котката си ближе козината; **~zat zmrzlinu** ближа сладолѐд; **dát dobytku ~zat sůl** дам на добитък да ближе, да лиже сол; **~že si vlasy** ~~осъждам косата~~ ♦ **~zatěmпы**

ближа петите, краката на някого; подмазвам се на някого; **~zat prach před někým** унижавам се пред някого; пълзя в праха пред някого **2. (koho, co)** грубо мляскам, целувам (някого, нещо): **pořád se jen ~žou** все се мляскат

lízát|k|o, -a *ср.* близалка, захарно петлѐ на клѣчка, бонбон за лизане

lízka *вж.* líz

líz|nout, -nu *св.* (*koho, co*) лизна, близна (*някого, нецо*): **pes ho ~l po tváři** кучето го близна по бѹзата

líz|nout (si), -nu (si) *св.* **1.** (*čeho*) лизна, близна (*нецо*) **2.** (*čeho*) *експр.* пийна (малко) (*нецо*): **~nout si mléka** пийна малко мляко; **dát někomu ~nout kořalku** почѣрпя някого с (малка) чакриќ ◆ **zléšlivý** *ж.* **ani si ne~l** *грубо* не мѹ се падна нищо; за него нищо не остана **3.** (*koho*) *грубо* ударя, пѣрна, цапна, шляпна (*някого*)

líz|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* (*co*) *разг.* **1.** взѣмам (*нецо*) на лизинг: **máme v plánu ~ovat letadla** планираме да взѣмем на лизинг самолѣти **2.** давам, предлѣгам (*нецо*) на лизинг: **firma výhodně ~uje stavební stroje** фирмата предлѣга строителни машини на изгѹден лизинг

líz|in|a, -y *ж.* **1.** подвижно наклонено мѹстче, гредѹ (*за тѣркаляне на бѣвчи и под.*) **2.** *строит.* нѹсеца гредѹ на скѣле

lkát, lkám *несв.* (*nad čít, pro co*) *книж.* плача, стѣна, ридѹа (*за нецо, над нецо*), оплаквам (*нецо*): **~ nad ztrátou, pro ztrátu rodičů** оплаквам загубата на родителите си

lkavý, -á, -é *книж.* стѣнеш, ридѹещ, плачѣвен

lnář, -e *м.* **1.** лѣнопроизводител, производител на лѣн **2.** тѣрговец на лѣн

lnářsk|ý, -á, -é лѣнопроизводителен: **~ý průmysl** производство на лѣн; лѣнопроизводство

lnářstv|í, -í *ср.* **1.** отглѣждане на лѣн **2.** производство на лѣн; лѣнопроизводство

lně|ný, -á, -é лѣнен: **~é semeno** лѣнено сѣме; **~ý ubrus** лѣнена покривка

lnout, lnu *несв.* **1.** (*k čemu, na co*) прилѣпвам (*се*), лепя се (*към нецо*): **mokrý košile lne k tělu, na tělo** мѹкрата риза (*се*) лѣпи, прилѣпва към тѣлото **2.** (*ke kóti, k čemu*) привѣрзвам се, привѣрзан сѣм (*към някого, към нецо*): **~ k rodině** привѣрзан сѣм към сѣмейството си

loajal|it|a, -y *ж.* лоялност

loajálně *нар.* лоялно: **~ se chovat k někomu** дѣржа се лоялно към някого; **~ spolupracovat** сѣтрѹднична лоялно

loajaln|í, -í, -í лоялен: **~í občan** лоялен гѣржанин; **~í vztahy** лоялни отношѣния

loajálnost, -i *ж.* лоялност

lob, -u *м.* *спорт.* прехвѣрляне на тѹпка зад противника (*при игра на тенис*)

lob|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* *спорт.* пре-

хвѣрлям/прехвѣрля тѹпка зад противника (*при игра на тенис*)

lobb|ovat, -uji/разг. -uju *несв.* (*-; koho; za co; pro co; proti čemu*) лобѣрам (*за някого, за нецо; срещу нецо*): **~ovat za omezení reklamy** лобѣрам за ограничѹване на рекламата; **~ovat politiky** лобѣрам за политици

lobby *нескл. ж.* лѹби: **ekologická ~** екологично лѹби, лѹби на еколѹзи

lod', lodi/lodě *ж.* **1.** кѹраб, паракѹд: **námořní ~** мѹрски кѹраб; **řiční ~** рѣчен кѹраб; **plachetní ~** платнохѹдка; кѹраб с платна; гемия; **motorová ~** мѹторница; мѹторен кѹраб; **obchodní ~** тѣрговски кѹраб; **nákladní ~** товарен кѹраб; **vlečná ~ a)** кѹраб-влекѹч, буксѣр **б)** шлеп; **naftová, tanková ~** петролоносѹч; танкер; паракѹд-цистѣрна; **sportovní ~** спортна лѹдка; йол; **obrněná ~** *воен.* броненѹсец; **válečná, bitevní ~** *воен.* бѹен кѹраб; **mateřská letadlová ~** *воен.* самолетоносѹч; **nosnost lodi/lodě** тонаж на кѹраб; **příd' lodi/lodě** нѹс на кѹраб; **zád' lodi** *крмлицѹ* ◆ **jměštna**

jedné lodi всѣчки сѣме на едѣн хѹл; **krysy opouštějí ~** плѣховеце напѹскат кѹраба **2.** (*космически*) кѹраб; **kosmická ~** космически кѹраб **3.** *строит.* кѹраб: **hlavní ~ chrámu** главен, централен кѹраб на хѹм; **postranní, boční ~ chrámu** страничен кѹраб на хѹм

lod'ař, -e *м.* **1.** корабостроител **2.** корабопри-тежѹтел, корабовладѣлец **3.** работник по кѹраби, в корабостроителница

lod'ařsk|ý, -á, -é **1.** корабостроителен, корабостроителен: **~é řemeslo** корабостроѣне; корабостроителство **2.** корабопри-тежѹтелен: **~á společnost** компѹния на корабопри-тежѹтели

lod'ařstv|í, -í *ср.* корабостроѣне

loden, -u *м.* *текст.* лѹден (*плат*)

lodenov|ý, -á, -é *текст.* лѹденов; кѹйто е от плат лѹден: **~á pelerina** лѹденова пелерина, лѹденово наметѹло, лѹденов плащ

loděnic|e, -e *ж.* **1.** корабостроителен, корабостроителен завод; корабостроителница; сѹх дѹк **2.** *спорт.* кѣй, база за спортни лѹдки

lodičk|a, -y *ж.* **1.** *умал.* лѹдка, лѹдчица, лѹдийка, кѹрабче: **projíždět se, vozit se na lodičce** вѹзя се на лѹдка; **jít na ~y a)** отѣвам да се вѹзя на лѹдка **б)** отѣвам да се люлѣа на люлка-лѹдка; **pouštět si ~y** пѹскам си кѹрабчѣта **2.** нѣщо, кѹето прилича на лѹдка: **houpat se na ~ách** люлѣа се на люлка-лѹдка **3.** пилѹтка, кѣпе; войнишка шапка **4.** *обикн. мн.* **lodič|ky, -ek** дамски обѹвки с деколтѣ

lodivod, -a *м.* **1.** лѹцман, пилѹт **2.** *зоол.* лѹцман (*риба*) (*Naucrates*)

lodivodsk|ý, -á, -é лощмански

lod'k|a, -u ж. 1. умал. лодка, лодчица, корабче, ладия, ладийка: **rybářská ~a** рибарска лодка; **půjčovna loděk** място за даване на лодки под наём 2. нещо, което прилича на лодка: **~a balónu** гондола, кош на балон

lod'kař, -e м. лодка̀р

lodn|í, -í, -í корабен, параходен: **~í šroub** параходно, корабно витло; **~í stožár** корабна мачта; **~í plavba** корабоплаване; **~í propust** параходен шлюз

lodnick|ý, -á, -é моряшки, матроски, мореплавателски

lodnictv|í, -í ср. мореплавателство; професия на моряк, на матрос

lodník, -a м. моряк, матрос, мореплавател

lod'stv|o, -a ср. събир. флот, флота: **obchodní ~o** търговска флота, търговски флот; **válečné ~o** военен флот; **válečné námořní ~o** военноморски флот

lodyh|a, -y ж. 1. бот. стъбло, ствол на растение 2. лов. главен ствол на еленов рог

lodyhov|ý, -á, -é, lodyžn|í, -í, -í бот. текст. който се отнася до ствол на растение

lodžie, -e ж. 1. лоджия (открита галерия) 2. лоджия (балкон)

logaritmic|ý, -á, -é логаритмичен, логаритмически: **~é tabulky** логаритмична таблица **~é pravítko** логаритмична, сметачна линияка

logaritm|ovat, -uji/разг. -uju неск. (со) мат. логаритмувам (нещо)

logaritm|us, -u м. мат. логаритъм: **dekadický ~us** десетичен логаритъм

logicky нар. логично, логически: **~ myslet** мисля логично

logick|ý, -á, -é логичен, логически: **~ý soud** логично съждение; **~é myšlení** логично, логическо мислене

logičnost, -i ж. логичност

logik, -a м. логик

logik|a, -y ж. 1. логика (наука): **dialektická ~a** диалектическа логика 2. логика, логичност: **mít špatnou ~u** не разсъждавам логично; **ženská ~a ирон.** женска логика; **~a vývoje** логика на развитието

logistick|ý [-sty-], -á, -é логистичен; който се отнася до логистика: **~á pomoc** логистична помощ

logo, -a ср. лого, фирмен знак

logoped [-re-/pé-], -a м. логопед

logopedick|ý [-dy-], -á, -é логопедичен, логопедически: **~é metody** методи на логопедията

logopedi|e [-dy-], -e ж. логопедия

lógr, -u ж. разг. пейор. утайка (от кафе)

loh|nout, -nu св. (со коти) жарг. грубо гèпя, чòпна, свия, открадна (нещо от някого); ощетя (някого с нещо)

loch, -u м. 1. остар. зимник, мазè 2. остар. яма, дупка 3. грубо дра̀нгòлник, занда̀н, затво̀р: **sedět v ~u** лежа̀ в дра̀нгòлника, в занда̀на

loj вж. lůj

lojnat|ý, -á, -é лдест; който е с лой: **~é maso** тлѣсто месò, месò с лой

lojovat|ět, -ím, 3. мн. -ějí/-í неск. лоя̀свам, заля̀вам се; преврѣщам се на лой

lojov|atý, -atá, -até, lojov|itý, -itá, -ité 1. лдест; продòбен на лой 2. лдест, тлѣст; който е с лой: **~atý/~itý kousek masa** тлѣсто парчè месò; парчè месò с лой

lojovic|e, -e, lojovk|a, -y ж. лдена свещ

lojov|ý, -á, -é лден: **~á svíčka** лдена свещ; **~á jiška** готв. за̀прѣжка с лой

lok, -u м. 1. преглѣщане, глѣтка: **vypil to jedním ~em** тòй го изпи на един дѣх 2. глѣтка (количество): **v láhvi zbyl už jen ~ kořalky** в шишето остана̀ са̀мо глѣтка ра̀кия

lokac|e, -e м. спец. 1. локализация 2. истор. основа̀ване, засел̀ване на села̀

lokaj, -e м. 1. лакей, двòрцов слуга 2. пейор. лакей, ра̀болèпен човèк; блюдо̀лизец

lokajsk|ý, -á, -é 1. лакейски 2. пейор. лакейски, ра̀болèпен, угòднически, блюдо̀лизнически

lokajstv|í, -í ср. 1. лакейство 2. пейор. лакейщина, ра̀болèпие, угòдничество, блюдо̀лизничество

lokajstv|o, -a ср. събир. лакей

lokál I, -u м. лока̀л (помещение и заведение): **taneční ~** танцу̀вално заведение

lokál II, -u м. език. м̀стен па̀дèж

lokalizac|e, -e ж. книж. остар. локализация, локализиране

lokaliz|ovat, -uji/разг. -uju неск. и св. (со) 1. локализирам, огранича̀вам/огранича̀ (нещо): **~ovat požár** локализирам по̀жар 2. (-; со) локализирам, помест̀вам/помест̀я (нещо); определям/определя̀ място в пространството: **~ovat děj literárního díla** локализирам дèйствѝе на литерат̀урно произведèние

lokáلك|a I, -y ж. м̀стна, лока̀лна желèзница (обикн. тесно̀линейна): **jet ~ou** пъту̀вам с лока̀лен вла̀к, с тесно̀линейка

lokáلك|a II, -y ж. журн. м̀стна хрòника (рубрика във вестник)

lokáلكáľ, -e м. журн. журналист, подгòтвящ материали за рубриката „м̀стна хрòника“ (във вестник)

lokálně нар. локално, местно

lokální, -í, -í локален, местен: ~í **význam** локално значение; ~í **patriotismus** локален, местен патриотизъм; ~í **anestézie** мед. локална анестезия, местна упойка

lokálpatriot, -а м. разг. обикн. пейор. патриотър; местен, локален патриот

lok|at, -ám нескв. 1. (со; -) лóкам, лóча, гълтам, сърбам (нещо; -): **žiznivě ~at vodu** жадно гълтам вода 2. (со) гълтам, вдъхвам, поемам (нещо): ~at (do sebe) **svěží vzduch** гълтам, поемам, вдъхвам свеж въздух

lok|et, -te/tu м. 1. лакът: **opřít se ~ty o stůl** опра се с лакти, облакътя се на маса; **mít oblýskané, odřené ~ty** лактите (на ръкавите) ми са из-

лакътяни ♦ **něč** ~ty пробивам си път с лакти, нахално; действиям безогледно; **nemůže ~tem do kapsy** не му стигат парите; не свързва двата края 2. мн.

lok|te, -et лакът (стара мярка за дължина): **český, pražský ~et** чешки, пражки лакът (59 см); **vídeňský** ~ виенски лакът (78 см); **prodávávali sukno na ~te** продаваха сукно на лакти; **prodávávali ~te** продаваха ♦ **udáně**

komu, zač je toho ~et дам на някого да (се) разбере; **měřit stejným ~tem** мържа с еднакъв аршин, с еднаква мярка; **měřit dvojím ~tem** мържа с различен аршин; **táhne se to na dlouhé ~te** това трае много дълго; това много се протака; **dělat něco na dlouhé ~te** работя нещо яваш-яваш; правя нещо бавно, мърдно

lok|etní, -í, -í 1. лакътен: ~í **kloub** анат. лакътна става 2. дълг един лакът

lok|n|a, -у ж. разг. къдра, къдрица, бучка

lok|n|out, -nu св. 1. (со; -) излóча, излóкам, глътна, сръбна (нещо) 2. (со) глътна, вдъхна, поема (въздух)

lokomobil|a, -у ж. техн. локомотив

lokomotiv|a [-ty/-tý-], -у ж. локомотив: **parní ~a** парен локомотив; **elektrická ~a** електрически локомотив; **rychlíková ~a** локомотив на бърз влак

lokomotiv|k|a [-ty/-tý-], -у ж. 1. умал. локомотивче 2. разг. локомотивен завод, завод за производство и ремонт на локомотиви

lokomotiv|ní [-ty/-tý-], -í, -í, **lokomotiv|ový** [-ty/-tý-], -á, -é локомотивен: ~í **rám, podvozek** шаси на локомотив

loktu|š|e, -e ж. остар. 1. голяма кърпа за глава, забрадка 2. платнище (за носене на сено)

lokýn|k|a, -у ж. умал. къдричка, бучличка

lokýt|ek, -ku м. умал. лакътче

lom, -u м. 1. физ. пречупване, рефракция: ~

světelných paprsků пречупване, рефракция на светлинни лъчи 2. кариера, каменоломна: **pískový** ~ пясъчна кариера, кариера за пясък; **uhelný** ~ открит рудник (за въглища) 3. лом; плоскост, образувана при счупване на минерал

lom|ovat, -uji/разг. -uju нескв. 1. (кут, čím) силно раздрусвам, разклащам, разтърсвам (някого, нещо): ~ovat **klikou** невъздържано дърпам брава; **vitr ~uje okny** вятър напъра в прозорците; **zimnice mu ~uje celým tělem** треска го тресе 2. (кут) прен. разклащам, раздрусвам, силно вълнувам (някого); ядосвам се, беснея (от нещо): ~oval **jím vztek** той беснееше от яд

lom|enic|e, -e ж. „ломенице“ (облицована с дърво предна част на къща в чешката народна архитектура)

lomen|ý, -á, -é 1. начупен, пречупен, зигзагообразен: ~ý **oblouk** строит. пречупена, готическа арка; ~ý **hřídel** техн. колян вал 2. мат. дробен: ~é **číslo** дроб; дробно число

lomikámen, -e м. бот. каменоломка, обичник (Saxifraga)

lom|it, -ím нескв. 1. (со) рядко ломя, чупя, троша, кърша (нещо) 2. в съчет. ~it **rukama** чупя, кърша ръце; ~it **rukama nad poměry** прен. оплаквам се от положението, отчаян съм от положението 3. (со čím) мат. деля (във вид на дроб): **dvě ~eno třemi** две върху три; две делено на три

lom|it se, -ím se нескв. 1. пречупвам се: **hraniční čára se ~í** граничната черта прави остър завой; **světelný paprsek se ~í** физ. светлинният лъч се пречупва 2. прен. пречупвам се, слабeya, отслабвам: **hlas se ~í** гласът пресеква (от вълнение и под.)

lom|ít|k|o, -a ср. дробна черта

lom|ivost, -i ж. чупливост, трошливост, крехкост: ~ **kostí** чупливост на кости

lom|iv|ý, -á, -é чуплив, трошлив, крехък: ~é **kosti** чупливи кости 2. физ. пречупващ

lomnost, -i ж. способност за пречупване

lomn|ý, -á, -é пречупващ (се): ~á **plocha** минер. плоскост, място на лом, на пречупване

lomov|ý, -á, -é 1. в съчет. ~ý **kámen** строит. лóмен, кариерен камък 2. минер. който се отнася до лóм: ~á **plocha** плоскост, място на лóм, на пречупване

lomoz, **hlomoz**, -u м. шум, врява, трясък, грóхот: **ulice plná ~u** улица, пълна с врява; шумна улица; **strhl se pekelný** ~ вдигна се страховтна врява; ~ **zbrání** грóхот на оръжия

lomoz|it, **hlomoz|it**, -ím нескв. 1. вдигам врява,

вдигам шум; шумя, крещя: **zástup ~il** тълпата вдигаше връва, шумеше **2.** грохотя, трещя, гърмя, боботя: **stroje v továrně ~í** машините във фабриката гърмят, грохотят, боботят

lomoziv|ý, hlomoziv|ý, -á, -é шумен, грохотещ, трещящ, гърмящ, боботещ, бумтящ

lomozn|ý, hlomozn|ý, -á, -é шумен, грохотещ, трещящ, гърмящ, боботещ, бумтящ

londýnsl|ý, -á, -é лондонски: **~á mlha** лондонска мъгла, *прен.* много гъста мъгла

loni, vloni *нар.* лани; миналата година: **letos je větší sucho než ~** тази година има по-голяма сұша от лани

loňsk|o, -a *ср.* миналата година: *обикн. в съчет.* **od ~a** от миналата година; **do ~a** до миналата година; **proti ~u** в сравнение с миналата година

loňsk|ý, -á, -é лански, миналогодишен: **~ého roku** (през) миналата година; **~é události** миналогодишните събития ♦ **natomni zázjako na ~ém sněhu** интересува ме, колкото ланският сняг

looping [lú-], **-u** *м.* авиац. лупинг

lopat|a, -y *ж.* **1.** лопата: **nabrat ~ou** гробна с лопата **ruce jako урък като лопата** ♦ **být u ~y** работя физически труд; **říci něco po ~ě** *експр.* кажа, обясня нещо като на пълнен кретен, съвсем ясно и просто; **vysvětlit po ~ě** *експр.* обясня подробно **2. техн.** перка, крило, лопата; нещо, което прилича на лопата: **~a větrného mlýna** крило, перка на вятърна мелница; **~a rýpadla** кофа, лъжица на багер

lopatičk|a, -y *ж.* *умал.* лопатка: **dětská ~a** детска лопатка (*за пясък*)

lopatk|a, -y *ж.* **1. умал.** лопатка: **~a na uhlí** лопат(к)а за въглища; **~a na smetí** лопатка за смет **2.** перка, лопатка; нещо, което прилича на лопата: **~y vodního kola** перки, лопатки на водно колело; **turbínová ~a** лопатка на турбина **3. анат.** плешка, лопатка: **vysedlé ~y** извънзалигълши, лопатки ♦ **položně koho na ~y** туширам, победя някого; залепя някого на тепиха

lopatkovit|ý, -á, -é лопатовиден, лопатообразен

lopatkov|ý, -á, -é **1.** лопатов, лопатен: **~é vodné kolo** лопатно/лопатово водно колело **2. анат.** който се отнася до лопатка, до плешка: **~é svalstvo** мускули на плешка, на лопатка

lopatov|ý, -á, -é лопатов, лопатен: **~é rýpadlo** *техн.* лъжичен, еднокóфов багер

lopot|a, -y *ж.* **1.** тежка работа; бъртане, блъскане, трепане; изнурителен труд: **každodenní**

~a всекидневен изнурителен труд; ежедневно бъртане, блъскане, трепане **2. прен.** невôля, мъка

lopot|it (se), -ím (se) *несв.* **1.** работя до изнемогване; бъртах се, блъскам се, трепя се, мъча се, труда се тежко **2. само lopot|it se (s čím)** мъча се, трепя се (*с нещо*)

lopotiv|ý, -á, -é тежък, труден, мъчен, изнурителен, изнурителен

lopotn|ý, -á, -é тежък, труден, мъчен, изнурителен, изнурителен: **~á práce** тежък, изнурителен, изнурителен труд; тежка, изнурителна работа; **~ý život** тежък, труден, мъчен живот

lopush, -u *м.*, **lopush|a, -y** *ж.* *бот.* репеней (Arcticum)

lopushov|ý, -á, -é *бот.* репеней; който се отнася до репеней: **~ý list** лист/листò на репеней

lord, -a *м.* лорд: **Sněmovna ~ů** Камара на лордовете ♦ **~i** лордове като бей, като цар

lordsk|ý, -á, -é който се отнася до лорд: **~ý titul** титла на лорд

lordstv|í, -í *ср.* титла на лорд

lordstv|o, -a *ср.* събир. лордове

loretánsk|ý, -á, -é който се отнася до пражката църква „Лорета“: **~é zvonky** лоретанските камбани

lorňon, lornět, -u *м.* лорньон, лорнет

los I, -a *м.* *зоол.* лос (Alces)

los II, -u *м.* **1.** жребий: **padl na něho** ~ жребият падна върху него; **metat** ~ хвърлям жребий **2.** лотарийен билет: ~ **státní loterie** билет от държавна лотария **3. книж.** съдба, участ, òрис: **trpký životní** ~ горчива участ, тежка съдба, тежък живот

los|í, -í, -í лосов; който се отнася до лос

losos, -a *м.* *зоол.* съомга (Salmo)

losos|í, -í, -í който се отнася до съомга: **~í maso** месò от съомга

lososin|a, -y *ж.* месò от съомга

lososov|ý, -á, -é който се отнася до съомга: **~á barva** розов цвят (*като на месо от съомга*)

losovac|í, -í, -í който се отнася до теглене на жребий: **~í urna** урна за теглене на жребий, за тиражиране

los|ovat, -uji/разг. -uju *несв.* **1.** хвърлям, тегля жребий **2.** тиражирам (*за лотария*)

lot, -u *м.* *остар.* „лот“ (*мярка за тегло - 17,5 г*)

loterie [-te-/té-], **-e** *ж.* лотария: **státní ~e** държавна лотария; **věcná ~e** предметна лотария; **~e** лотарийна ♦ **~e** лотарийна

do ~e това си е чиста лотария; това е рискована работа

loterní |í, -í, -í лотарйен

lotion [loʃjon/loušɲ], -u м. търг. лосион

lot|o, -a ср. по-рано лото (вид игра)

lotos, -u м. бот. лотос (Nelumbo)

lotosov|ý, -á, -é лотосов: ~ý květ цвят на лотос

lotr, -a м. експр. негодник, мошеник, безделник, негодяй, разбойник: **ty jsi ale ~!** експр. ти си голям мошеник! ~ **po pravici a po levici** църк. библ. двамата разбойници (разпнати от-дясно и отляво на Христос)

lotrovin|a, -y ж. експр. безобразие, хулиганство, мошеничество; пакост: **dělat, vyvádět ~y** правя пакости, безобразия, магарий

lotrovsk|ý, -á, -é експр. хулигански, негодяйски, мошенически, безобразен, разбойнически: ~á **peleš** разбойническо гнездо, разбойническа бърлога; свърталище на разбойници

lotrovstv|í, -í ср. експр. безобразие, хулиганство, мошеничество; пакост

lotyšsk|ý, -á, -é латвийски

lotyštin|a, -y ж. латвийски език

loub|í, -í ср. 1. бесѐдка 2. пергола 3. аркада, открит галерия

louč, -e ж. борина: **svítit ~emi** осветявам с бори-ни

loučen|í, -í ср. 1. разделяне, прощаване, сбогүване, разлѝка, раздѝла; 2. остар. поет. съединяване, свѝрзване

louč|it se, -ím se неск. (s kým) разделям се, прощавам се, сбогүвам се, разлѝчам се (с някого): ~it se **stiskem ruky** сбогүвам се с ръкостискане; ~it se **se životem** прен. прощавам се с живота; умирам

loud|a, -y м. и ж. разг. бавен, пипкав, туткав човек; бавна, пипкава, туткава жена

loudal, -a м. бавен, пипкав, туткав човек

loudalk|a, -y ж. бавна, пипкава, туткава жена

loud|at se, -ám se неск. 1. мѝкна се, влача се, тѝтря се 2. (s čím) експр. бавя се, мѝя се, пипкам се, туткам се (с нещо)

loudavě нар. бавно, пипкаво, туткаво

loudavost, -i ж. бавност, пипкавост, туткавост

loudav|ý, -á, -é бавен, пипкав, туткав: ~ý **krok** бавна крачка, походка

loudil, -a м. експр. мрънкало, врънкало; човек, който постоянно иска нещо

loudilk|a, -y ж. експр. мрънкало, врънкало; жена, която постоянно иска нещо

loud|it, -ím неск. 1. (со на кот) експр. досадно мѝля, прѝся (за) (нещо от някого), хлѝнча, мрънкам, врънкам (на) (нещо за някого): **pes ~í cukr** кучето се мѝли за захар 2. (koho) книж. мамя, примамвам (някого) 3. (со)

книж. изтрѝгвам, извлѝчам (обикн. звуци):

~it **melodii z houslí** изтрѝгвам, извлѝчам мелодия от цигѝлка

loud|it se, -ím se неск. (kam, odkud) книж. промѝквам се, прониквам (някъде, отнякъде)

loudiv|ý, -á, -é примаамлив, прелѝстителен, съблазнителен

lough, -u м. 1. кожар. лѝга, пепелива вода; поташ, лишйя 2. хим. хидрат, основа: ~ **draselný** калиев хидрат; калиева основа; ~ **sodný** натриев хидрат; натриева основа 3. хим. лѝга: **matčny** ~ минерална ♦ **vodajko** ~ вода като пикня

lough|ovat, -uji/разг. -uju неск. мѝкря, намѝкрям с лѝга; лугѝсвам

louhovit|ý, -á, -é лугообразен

louhov|ý, -á, -é лугав, пепелив

louk|a, -y ж. лѝка, ливада

louko|t, -tě ж. наплат на колелѝ

loupac|í, -í, -í който слѝжи за бѝлене, за лѝщене, за лѝпене, за обѝлване

loupáč|ek, -ku м. 1. кѝфла от мѝслено многолѝстно тестѝ (солена или сладка) 2. земед. жарг. пѝлешник, рѝлник (за плѝтка оран)

loupačk|a, -y разг. 1. рядко бѝлене, лѝщене, лѝпене 2. в съчет. **brambory na ~u** картѝфи, сварѝни с лѝспите 3. белѝчка; машинна, ѝред за бѝлене, лѝщене; белѝчна машина

loupák, -u м. 1. експр. кѝфла от мѝслено многолѝстно тестѝ 2. лес. коробелѝчка; коробелѝчна машина

loupán|í, -í, ср. 1. бѝлене, лѝщене, лѝпене 2. разг. бѝдѝжи, ѝстри бѝлки: **mít ~í v kloubech** ѝмам бѝлки в ставите; **suché ~í** ревматични бѝлки

loupav|ý, -á, -é (о)бѝлен, лѝщен, лѝпен: ~ý **hrách** бѝлен, лѝщен, лѝпен грѝх; ~á **ryže** лѝщен орѝз

loup|at, -u/-ám неск. 1. (со) бѝля, лѝщя, лѝпя, обѝлвам, олѝпвам, олѝщвам (нещо): ~at **brambory** бѝля картѝфи; ~at **kmen stromu** бѝля корѝ от ствѝла на дѝрвѝ; ~at **hrách** чѝстя, лѝщя, чѝшкам грѝх (от шушулки) 2. в съчет. ~at **očima** (ро кот) експр. хвѝрлям, мѝтам погледи (на някого); стрѝлкам с очѝ (някого) 3. само безл. ~el/~á разг. бѝдѝ ме, болѝ ме: ~e **ho v kříži** ѝма бѝдѝжи, бѝлки в крѝста; бѝдѝ го, болѝ го (в) крѝста

loup|at se, -u se/-ám se неск. 1. бѝля се, обѝлвам се, лѝщя се: ~ou se **mu (opálená) záda** изгорѝлят му грѝб се бѝли 2. (kam) рядко прониквам, промѝквам се, промѝшвам се (някъде)

loupav|ý, -á, -é 1. който се бѝли, лѝщя 2. който бѝдѝ, боли: ~á **bolest** бѝдѝж, бѝдѝжи

loupež, -e *ж.* 1. кражба, обир, грабѣж: **dopustit se** ~e извѣрша кражба, обир, грабѣж 2. *рядко* откраднати вѣщи; плячка

loupež|it, -ím *несв.* грабя, обирам, ограбвам; разбѣйничествам

loupeživ|ý, -á, -é разбѣйнически, грабителски; граблив, хищен: ~í **rytíři** рицари-разбѣйници; ~í **živočichové** грабливи живѣтни

loupežně *нар.* разбѣйнически, грабителски, хищнически

loupežnick|ý, -á, -é разбѣйнически, грабителски: ~á **banda** банда разбѣйници; разбѣйническа шайка; ~é **povídky** разкази за разбѣйници

loupežnictv|í, -í *ср.* разбѣйничество; грабителство, плячкѡсване

loupežník, -a *м.* разбѣйник; грабител; бандит: **mořský** ~ пират, корсар; **hoši si hrají na** ~у момчѣтата играят на разбѣйници

loupežn|ý, -á, -é разбѣйнически, грабителски: ~á **vražda** убийство за грабѣж; ~é **přepadení** разбѣйническо нападение; ~á **válka** грабителска война; ~í **rytíři** рицари-разбѣйници

loup|it, -ím *несв.* 1. разбѣйничествам, грабителствам; извѣршвам грабѣжи; плячкѡсвам: **nepřítel páčil a ~il** врагѣт палеше и плячкѡсваше 2. (*со*) обирам, ограбвам, грабя (*нещо*): ~it **peníze z pokladny** грабя пари от каса, ограбвам каса

loup|nout, -nu *св.* 1. *в съчет.* ~nout **očima** (*ро кот*) *експр.* хвѣрля, мѣтна поглед (*към някого*); стрѣлна с очи (*някого*) 2. *само безл.* ~ne *разг.* бѡдне, пробѡде; усѣтя бѡдеж, бѡлка: ~lo **ji v koleně** пробѡде я в коляното; тя усѣти бѡдеж, бѡлка в коляното

louskáč|ek, -ku *м.* орехотрошачка, лѣшникотрошачка

lousk|at, -ám *несв.* 1. (*со*) троша, чѣпя (*орехи и под.*) 2. (*чит*) шракам (*с прѣсти*) 3. (*со*) *експр.* хрѣпам, хрѣскам, грейскам (*нещо*): ~at **komi-sárek** хрѣпам, хрѣскам (твѣрд) войнишки хѣб

loutk|a, -y *ж.* 1. театрална кѣкла, марионѣтка: **hrát si s ~ami** *остар.* играя си с кѣкли, на кѣкли; **divadeln|a** (театрална) кѣкла; **závešné**

~у марионѣтки; кѣкли на конци; ~у **na prsty** кѣкли петрушки (*водени с прѣсти*) 2. *прен.* ~~игралка~~ **loutk|a** играчка съм в нечии ръце, нечии марионѣтка съм

loutkář, -e *м.* кукловѡд; артист в кѣклен театър: **potuln|í** артисти в пътуващ кѣклен театър

loutkářk|a, -y *ж.* кукловѡдка; артистка в кѣклен театър

loutkářsk|ý, -á, -é кукловѡдски, кѣклен; кѡйто се отнася до кукловѡд: ~ý **spolek** самѡдѣен кѣклен театър

loutkářstv|í, -í *ср.* кукловѡдство; кѣклено театрално изкѣство

loutkov|ý, -á, -é 1. кѣклен: ~é **divadlo** кѣклен театър; ~ý **film** кѣклен анимациѡнен филм 2. *прен.* *пейор.* марионѣтен: ~á **vláda** марионѣтно правителство

loutn|a, -y *ж.* муз. лѡтня

loutnist|a [-ny-], -y *м.* свирач на лѡтня

loutnistk|a [-ny-], -y *ж.* свирачка на лѡтня

louž|e, -e, *по-рядко* **louž**, -e *ж.* лѡква, *разг.* гѡл: ~e **po dešti** лѡкви след дѣжд; ~e **uprostřed vesnice** *експр.* гѡл, езерце посрѣд сѣло; **jet za velikou ~i** *прен.* *експр.* заминавам за Америка, ~~идя~~ ~~идя~~ в бедѡ; **vytáhnout někoho z ~e** измѣкна някого от неприятност; **naše kráva se napila z vaší ~e** ние сме далѣчни роднини, роднини от девѣто коляно; **dostat se z bláta do ~e** попадна от трѣн, та на глѡг

loužičk|a, -y *ж.* *умал.* лѡквичка: **štěně udělalo ~u** кутрѣто направи лѡквичка, изпика се (*на пода*)

louž|it, -ím *несв.* (*со*) мѡкря, намѡкрям, кѣсна с лѣгѡ, лугѡсвам (*нещо*)

lov, -u *м.* 1. лов, ловѣване: ~ **se sokoly** лѡв със соколи; ~ **na medvědy** лѡв на мѣчки; ~ **perel** лов на бисери, на пѣрли; **doba ~u** лѡвен сезон; ~u **zdar!** *лов.* наслѣка! 2. *експр.* хайка, потѣря: ~ **na zloděje** хайка за крадѣцѣ 3. *риболѡв* 4. *ѡлов, плячка*: **vrátit se s bohatým ~em** вѣрна се с богѡт ѡлов, с богѡта плячка *и прен.*

lovč|í I, -í, -í лѡвен, лѡвджийски

lovč|í II, -ího *м.* 1. *по-рано* лѡвен надзирател 2. *истор.* царедвѡрец-лѡвец, придвѡрен лѡвец

lov|ec, -ce *м.* лѡвец, *разг.* лѡвджия: ~ci **perel** лѡвци на бисери; **vášnivý, náruživý ~ec** страстен, запален лѡвец, лѡвджия; ~ec **autogramů** *прен.* *експр.* лѡвец на автографи; ~ec **ženských srdcí** *прен.* *експр.* лѡвец, покорител на жѣнски сѣрца

loveck|ý, -á, -é лѡвджийски: ~ý **pes** лѡвджийско, лѡвно кѣче; копѡй; ~ý **listek** лѡвен билет

lovectví, **-í** *ср.* ловджийство, ловуване

loviště, **-ě** *ср.* ловно поле; място за лов, за ловене; **lovištních lovišť** пренесà се във вечните селения; почина, умрà

lovit, **-ím** *несв.* 1. (–; *со*) ловувам; ходя на лов, на риболòв; ловя (*нещо*): **~it zvíř** ловя дивеч; **~it perly** вадя бисери, перли (*от дъното на море*); **~it rybník** вадя риба от рибарник (*след източване на водата*); **~it ženichy** *прен.*

ср

vodách ловя риба в мътна вода 2. *експр.* търся, тършувам, вадя, ловя: **~it po kapsách peníze** тършувам по джобовете да намèря пари; **~it v paměti jména** мъча се да си спомня имена; **~it stanici (na rozhlasovém přijímači)** ловя, търся станция (на радиоприёмник)

lovkyně, **-ě** *жс.* ловджийка

lovný, **-á, -é** ловен; който е за ловене: **~á zvíř** дивеч

lož, **-e** *ср.* 1. *книж.* легло, постеля, ложе: **svatební ~e** свàтбено, брачно ложе; **být, ležet na smrtelném ~i** лежà, сьм на смъртно легло, на смъртен òдър; **odebrat se na ~e** лèгна си; лèгна да спя; **být upoután na ~e** прикован сьм към леглото; на легло сьм; болен сьм; **děti z manželského ~e** законнородèни деца 2. *геол.* слòй, плàст, залèжи, находище: **solné ~e** находище, залèжи на сол 3. *техн.* легло: **štěrkové ~e** чакълено легло

lož, **-e** *жс.* 1. лóжа (*в театр и под.*): **divadelní ~e** театрална лóжа; **zasklená ~e vrátného** остъклèна портьерна 2. *истор.* лóжа: **~e svobodných zednářů** масонска лóжа

ložisko, **-a** *ср.* 1. *геол.* находище, местонаходище, плàст, слòй, залèжи: **rudné ~o** рудни залèжи; находище на руда; **naftová ~a** нефтени находища 2. *огнище (на разпространение)*: **~o požáru** огнище на пожàр; **hnisavé ~o** *мед.* гнойно огнище 3. *техн.* лàгер: **kluzné ~o** плъзгащ лàгер; **valivá ~a** търкалящи се лàгери; **válečkové ~o** рòлков лàгер; **kuličkové ~o** сачмèн, дробилков лàгер; **zadržené ~o** несмазан лàгер; **promazávat ~a** смазвам, гресирам лàгери

ložiskov, **-ý, -á, -é** 1. *огнищен*: **~á infekce** *мед.* огнищна, фокална зарàза, инфекция 2. *техн.* лàгерен: **~á pánev** лàгерна бýкса, лàгерна черупка; **~ý kov** лàгерна сплав, лàгерен метàл; **~ý olej** смазка, смазòчно маслò, грès за лàгери

ložit, **-ím** *несв.* 1. (*со*) *книж.* слàгам, поставям (*нещо*) 2. *несв. и св. (со) трансп.* товàря, натовàрвам/натовàря (*нещо*)

ložní, **-í, -í** постèлен; който е за легло: **~í prádlo**

постèлно, спàлно бельò; бельò за легло; **~í souprava** комплект спàлно бельò

ložnice, **-e** *жс.* 1. спàлня; спàлно помещèние 2. *разг.* спàлня; мèбели за спàлня: **koupili jsme si novou ~i** купихме си нòва спàлня, нòви мèбели за спàлня

ložnicov, **-ý, -á, -é** който се отнàся до спàлня: **~ý nábytek** мèбели за спàлня; спàлня

ložn, **-ý, -á, -é** който служи за товàрене: **~ý prostor** капацитèт, плòщ на натовàрване; **~á plocha (vozu)** плòщ на натовàрване (на вагòн, на камиòн и под.); **~á váha** капацитèт, товароместимост 2. *в свъет.* **~á plocha kamene строит.** дòлна, оснòвна плòскост, странà на камък (*при строеж*)

ložov, **-ý, -á, -é** който се отнàся до лòжа: **~é sedadlo** място, креслò в лòжа

lpít, **lpět**, **lpím** *несв. книж.* 1. (*на чет*) държà се здравò (*за нещо*); плътно сьм залепèн (*към нещо*): **mokrě vlasy jí lpěly na čele** мòкрите коси бяха прилèпнали по челòто ÿ; **na jeho rukou lpí krev** ръцèте му са изцапани с кръв; **na jeho jméne lpí hanba** ÿмето му е опозорèно 2. (*на кот, на чет*) силно сьм привързан (*към някого, към нещо*): **lpět/lpít na svých zásadách** държà на принципите си; не отстъпвам от принципите си; **matka lpí na svém dítěti** майката е силно привързана към детето си

lstivě *нар.* лукаво, хитро, лъстиво, коварно

lstivost, **-i** *жс.* лукавство, хитрост, лъстивост, коварство

lstiv, **-ý**, **lstn**, **-ý, -á, -é** лукав, хитър, лъстив, измàмен, коварен: **~ý úskok** коварство; хитра, коварна улòвка

lub, **-u** *м.* 1. тьнка дьсчйца (*за направа на сита, музикални инструменти и под.*) 2. дървена обвивка, дървен рьб, бордюр (*от тънки дьсчици*) **~o** *нар.* нещò на ум; **držet, nechávat něco za ~em** *стар.* не казвам всйчко; крия, тая нещò в сèбе си

lubenic, **-e** *жс. бот.* любеница, дйня (Citrullus)

lucembursk, **-ý, -á, -é** люксембургски

lucerka *жс. lucina*

lucifer, **-a** *жс.* **~o** *нар.* това нещò мòжеш да го търсиш сьс свещ посрèд бял дèн (*за нещо много рядко*)

lucerničk, **-a, -y** *жс. умал.* фенèрче: **kapesní ~a** джòбно фенèрче

lucifer, **luciper**, **-a** *м.* 1. *и Lucifer* Лүцифер, дьвол, сатанà 2. *експр.* дьвол, немйрник, пàлавник, лудèтина: **ten ~ zas něco vyvedl** тòзи пàлавник пак е измйслил някоя лудория

lucin|a, lucink|a, lucerk|a, -y ж. *земед.* люцерна
lučavk|a, -y ж. *в съчет.* ~а **královská** хим. царска вода
lučb|a, -y ж. *остар.* химия
lučík, -u м. **1.** умал. лъкче; малък лък **2.** воен. предпазител на огнестрелно оръжие
lučín|a, -y ж. *книж.* ливада, лъка
lučínat|ý, по-рядко lučnat|ý, -á, -é богат на ливади, на лъки
lučišť|ě, -ě ср. дъга на лък
lučištník, -a м. *истор.* стрелец с лък
lučnatý *вж.* **lučínatý**
lučn|í, -í, -í ливаден; който се отнася до ливада, до лъка: ~í **kvítí** ливадни цветя; ~í **hospodářství** *земед.* разработване на ливади
luďáck|ý, -á, -é *истор.* пейор. „людячки“; който се отнася до „людяк“
luďák, -a м. „людяк“ (*член на словашката клерикална партия на Хлинка и Тисо*)
Ludolf|ův прил. притеж. обикн. *в съчет.* ~ovo **číslo** *мат.* Лудолфово число; числото „пи“ (3,14)
ludráck|ý, -á, -é *разг. експр.* разпуснат, разюздан, разпъсан; развратен; негоден
ludrač|it, -ím *несв. разг. експр.* вода разпуснат, разюздан, разпъсан, развратен живот
ludrák, -a м. *разг. пейор.* развратник, разсыпник, негодяй, лентяй; разпуснат, разпъсан човек
lues *нескл. ж. мед.* сифилис, лъес
luetick|ý [-tu-], -á, -é *мед.* сифилитичен, луе-тичен
luetik [-tu-], -a м. сифилитик
luft, -u м. *разг. малко остар.* въздух: **pustíme** **pořád** *v* ~ě той/тя все някъде ходи, все го/я няма; **je do ~u** вятърничав(а), лекомислен(а) е
luffák, -a м. *малко остар. разг.* летовник, курортист
luft|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со)* малко остар. проветрявам (*нещо*)
luh I, -u м. **1.** *книж.* ливада, лъка: **rozkvetlé** ~у разцъфнали ливади **2.** *бот.* влажна гора; лонгоз **3.** *книж.* край, страна, земя: **cizí** ~у чужбина; **pozemské** ~у земя, земей
luh II, -u м. *кожар.* луга, щава, шавило
 loji *грубо* загази́л съм; попаднал съм в беда, в задънена улица
luk, -u м. лък: **napínat** ~ опъвам, обтягам лък; **střílet z ~u** стрелям с лък
luka, luk *ср. само мн.* ливади, лъки
lukostřelb|a, -y ж. *спорт.* стрелба с лък
lukostřel|ec, -ce м. *истор. спорт.* стрелец с лък

lukostřelec|ý, -á, -é *истор. спорт.* който се отнася до стрелба с лък
lukostřelkyn|ě, -ě ж. *истор. спорт.* жена-стрелец с лък
lukulsk|ý, -á, -é *в съчет.* ~é **hody** Лукулов пир; пишно угощение, пишна гошавка
lul|at, -ám *несв. дет.* пишкам, чишкам
lulk|a, -y ж. къс чибук; луличка
lulkov|ý, -á, -é който се отнася до лула: ~ý **tabák** тютюн за лула
lumč|ík, -a м. *зоол.* дребно насекомо-паразит (Bracon, Microgaster)
lum|ek, -ka м. *зоол.* фараонова мишка, ихневмон (*насекомо-паразит*) (Ichneumon, Amblyteles)
lumen I [lú-], -u м. *физ.* лъмен (*единица за светлинен поток*)
lumen II [lú-] *нескл. ср. разг. често ирон.* светило, знаменитост: **je to průměrný žák, žádné** ~ той е посредствен ученик, не е никакво светило
luminiscenc|e [-ny-], -e ж. *физ.* луминисценция
luminiscenčn|í [-ny-], -í, -í *физ.* луминисцентен
lumírov|ec, -ce м. *истор.* „лумировец“, член на поетична школа около списание „Лумир“ (*през XIX век*)
lump, -a м. *разг. 1.* лъмпен, нехранимайко, негодник, вагабонтин, мошеник **2. експр.** немърник, палавник: **ten náš malý** ~ нашият малък палавник
lumpáck|ý, -á, -é *разг. експр.* лъмпенски, нехранимайковски, негодяйски, вагабонтски, мошенически: ~ý **kousek** мошеничество, безобразие
lumpáctv|í, -í *ср. разг.* лъмпенство, нехранимайковщина, мошеничество, безобразие
lumpačín|a, -y ж. *разг. експр.* немърство, пакост, лудория, магария: **chlapecké** ~у момчешки лудории
lumpač|it, -ím *несв. разг. експр.* безобразнича; правя безобразия, пакости, лудории
lumpárn|a, -y ж. *разг. експр. 1.* безобразие, лъмпенство, нехранимайковщина, мошеничество: **to je samá ~a** това е истинско безобразие; **v tom je, vězí nějaká ~a** в това има някаква измама, нещо нередно **2.** пакост, немърство, лудория, магария: **hoši provádějí samé** ~у момчетата правят само пакости
lumpenproletariát [-rp-], -u м. *полит.* лъмпен-пролетариат
lun|a, -y ж. *поет.* месечина, месец, месечко
luňák, -a м. *зоол.* червена каня (Milvus): **má zrak jako** ~ има очи като сокъл

lunapark, -u м. лу̀напарк

lunárn|í, -í, -í книж. лу̀нарен: **~í den** астр. лу̀нарен ден; **~í rok** астр. лу̀нарна година

lunatizmus, lunatism|us [-tuz-], -u м. мед. лу̀натизъм, сомнамбулизъм

lunatik [-tu-], -a м. мед. лу̀натик, сомнамбул

lunet|a, -y ж. худ. строит. лю̀нет

lunch [lanč], -e м. лъ̀нч, английска закуска, английски обяд

lunchmeat вж. **lančmít**

lunn|ý, -á, -é поет. лу̀нен: **~á noc** лу̀нна нощ

lůn|o, -a ср. 1. утроба: **ditě v ~ě matčině** дете в майчина утроба 2. книж. лóно, недра: **v ~ě přírody** в лóното, в недра̀та на приро̀дата; **návrat do ~a církve** завръщане в лóното на църквата

lůn|o

lůn|o

слаб е като клечка

lup I междум. луп, туп, хлоп

lup II, -u м. 1. грабеж, ограбване, обир 2. откраднати вещи, плячка

lup III, -u м., обикн. мн. **lup|y, -ů** пърхот

lup|a, -y ж. лупа; увеличително стъкло

lup|at, -u/-ám нескв. 1. пу̀кам, трещя, пращя:

dřevo ~á/-e pod nohama дървото пращи под краката 2. (čít) шляпам, шибам (с нещо): **kočí ~al bičem** кочияшът шляпаше, шибаше с камшик 3. обикн. безл. **-e/-á** разг. боли ме, прободжа ме; имам болки, бодѐжи 4. в съчет. **~at očima** (по кот) експр. хвърлям, мятam погледи (към някого); стрелкам с очи (някого) 5. (со) разг. гълтам, плъскам (нещо)

lup|ek, -ku м. геол. иглеста скална маса

lupen, -u м. 1. лист, листò(обикн. големи, едри):

vinné ~y лóзови листа 2. лист, фолио; тънък пласт, слòй; ламела: **zárodečné ~y** биол. зарòдишни пластове 3. жарг. билет

lupenat|ý, -á, -é който има голѐми листа

lupének вж. **lupínek**

lupen|í, -í ср. събир. шума, листа, шумак, листак

lupenk|a, -y ж. 1. шпѐрплат 2. резбарско триòнче 3. мед. псориазис (кожна болест)

lupenkov|ý, -á, -é в съчет. **~á pilka** резбарско триòнче

lupenovit|ý, -á, -é листообразен, листовиден

lupič, -e м. 1. разбòйник, грабител, бандит, апаш: **námořní ~i** мòрски пирати, корсари 2. юрид. крадец

lupičk|a, -y ж. 1. бандитка, разбòйничка, грабителка: **včely ~y** зоол. грабливи пчели 2. юрид. крадла

lupičsk|ý, -á, -é разбòйнически, грабителски, бандитски, апашки: **~a banda** банда разбòйници, разбòйническа банда

lupičstv|í, -í ср. разбòйничество, грабителство: **námořní ~í** пиратство, мòрско разбòйничество

lupin|a I, -y ж. лю̀спа, лю̀спица, кòжица, шушулка

lupin|a II, -y ж. бот. лупина, вълчи боб, диво кафе (Lupinus)

lupín|ek, книж. lupén|ek, -ku м. 1. умал. листче, листѐнце, листѐц: **~ky jabloňového květu** листѐнца на ябълков цвят 2. листче, рѐзенче; тънък слòй: **smažené bramborové ~ky** готв. чипс, тънко нарязани пържени картофи 3. анат. фонтанѐла: **velký ~ek (čelní)** голяма фонтанѐла; **malý ~ek (týlní)** малка фонтанѐла

lup|nout, -nu св. 1. пу̀кна, изтрещя, изпращя 2. (čít) шляпна, шибна (с нещо): **~l bičem do koní** шибна, шляпна конѐ с камшик 3. обикн. безл. **~ne** разг. прободѐ ме, заболи ме: **~lo mi v koleně** прободѐ ме (в) коля̀ното 4. в съчет. **~nout očima** (по кот) експр. хвърля, мѐтна поглед (към някого); стрѐлна с очи (някого)

lupus, -u м. мед. лупус; вълчанка; кожна туберкулоза

lusk, -u м., по-рядко **lusk|a, -y** ж. шушулка, чушка: **hrachové ~y** грахови шушулки; **fazole ~y** като ябълка

lusk|at, -ám нескв. 1. (čít) шляпам, праскам, шибам (с нещо) 2. в съчет. **~at prsty** шракам с прѐсти

lusk|nout, -nu св. 1. (čít) шляпна, шибна (с нещо) 2. в съчет. **~nout prsty** шра̀кна с прѐсти

◆

пренебрежителен жѐст към някого

luskovin|a, -y, обикн. мн. luskoviny, -n ж. земед. шушулковѐ бòбови растѐния

luskovit|ý, -á, -é шушулковиден

lustr, -u м. полилѐй: **křišťálový ~** кристален полилѐй

lustrac|e, -e ж. юрид. лу̀страция (проверка на политически личности за сътрудничество с бившата Държавна сигурност): **zákon o ~ích** закон за лу̀страцията

lustračn|í, -í, -í който се отнася до лу̀страция; лу̀страциòнен: **negativní ~í osvědčení** свидетелство за лу̀страция с отрицателна резолюция; **~í zákon** закон за лу̀страция, лу̀страциòнен закон

lustrov|at, -uji/разг. -uju нескв. и св. (koho) извѐршвам, провѐждам лу̀страция: **~ovat poslance parlamentu** извѐршвам лу̀страция на депутат(и)

lustrov|ý, -á, -é който се отнася до полилѐй: **~ý přepínač** електрически клòч за полилѐй

luštěni|na, -ny, обикн. мн. luštěni|ny, -n ж. зemed. шушўлкови бобови растєния
luštěninov|ý, -á, -é кўйто се отнєса до бобови растєния: ~**é polévky** готв. сўпи от варивє (грах, фасул и под.)
lušt|it, -ím нескв. 1. (со) решєвам, отгєтвам, разгєдавам (нещо): ~**it křížovku** решєвам кръстослўвица; ~**it nečitelný rukopis** разгєдавам нечетлив пўчерк **2. (со)** рядко лющєя, люпя, чїстя, чўшкам, очўшкавам (нещо)
luštitel, -e м. отгєтвєч (на гєтанки): ~ **křížovek** човєк, кўйто (обича да) решєва кръстослўвици
luštitelk|a, -y ж. отгєтвєчка (на гєтанки): ~**a křížovek** женє, кўйто (обича да) решєва кръстослўвици
luterán, -a м. лютерєн, протестєнт
luteránk|a, -y ж. лютерєнка, протестєнтка
luteránsk|ý, lutersk|ý, -á, -é лютерєнски, протестєнтски
luteránstv|í, luterstv|í, -í ср. лютерєнство, протестєнтство
lutn|a, -y ж. минно вентилациўнна трьбє
lux I, -u м. физ. лукс (единица за светлина)
lux II, -u м. разг. (електрическа) прахосмукєчка
lux III вж. luxus
luxac|e, -e ж. мед. луксєция; изкљчване на стєва
lux|ovat, -uji| разг. -uju нескв. разг. чїстя с прахосмукєчка
luxus, -u м. лукс, разкўш: **pokládat něco za ~** смятам нєщо за лўкс; **to je pro nás ~** товє є лўкс за нєс
luxusně нар. луксєзно, разкўшно
luxusn|í, -í луксєзен, разкўшен: ~**í zboží** луксєзни стўки; ~**í daň** дєнък върху луксєзни предмєти
lůz|a, luz|a, -y ж. пейор. сган, сбїрщина, пєплач
luzně нар. поет. прєлєстно, очаровєтелно, чєрўбно, прєкрасно
luzn|ý, -á, -é прєлєстен, очаровєтелен, чєрўвен, прєкрасен: ~**ý zjev** прєлєстно сздєние
lužickosrbsk|ý, -á, -é лужийшки, лужийшко-срьбски
lužick|ý, -á, -é лужийшки: ~**á srbština** лужийшки, лужийшко-срьбски езїк
lužičtin|a, -y ж. лужийшки, лужийшко-срьбски езїк: **horní ~a** гўрнолужийшки езїк; **dolní ~a** дўлнолужийшки езїк
lůžk|o, -a ср. **1.** леглў, кревєт: **polní ~o** пўходно леглў; **nemocniční ~o** бўлнично леглў; ~**o v hotelu, hotelové ~o** леглў в хотєл; **sádrové ~o** мед. гипсово корїто; **být upoután na ~o книж.** приковєн сьм кьм леглўто; на леглў сьм; б-

лен сьм **2. анат.** леглў, лўже, жлебїна: **vla-sové ~o** леглў на кўсьм; **plodové ~o** плацєнта, послєдък; **zubní ~o** зьбна жлебїна **3. в сьчет.** **květní ~o** бот. цветолўже **4. техн.** гнездў
lůžkov|ina, -ny ж. 1. плєт за спєлно бельў
2. обикн. мн. lůžkov|ny, -n спєлно бельў
lůžkov|ý, -á, -é 1. кўйто се отнєса до леглў: ~**é oddělení polikliniky** стєционєр на поликлиника; ~**á péče** грїжи за бўлни на леглў **2.** спєлен: ~**ý vůz** спєлен вагўн
lužn|í, -í, -í кўйто се отнєса до лўнгоз, до влєжна гора
lv|í, -í, -í 1. львски: ~**í hřiva** львска грїва; ~**í klec** львска клєтка, клєтка на льв **2. прен.** льв
lvic|e, -e ж. 1. львица **2. прен.** львица, тигрїца (жена, кўйто изпъква в общєството)
lvíč|e, -ete ср. львче; мєлко на льв
lvíč|ek, -ka м. 1. умал. львче; мєлък льв **2.** львче, льв (емблема): ~**ek na čepici uniformy** львче върху унифўрмена шєпка (кокарда)
lvín|ec, -ce м. отделєние за львовє (в цирк, зоопарк и под.)
lvoun, -a м. зоол. мўрски льв (Eumetopias, Callo-rhimus)
lvov|ý, -á, -é остар. львов, львски, обикн. в сьчет. **dostat se, vlézt do jámy ~é** попєдна в клєтката на львє; наврє се в устєта на львє
lyceist|a, -y м. лицейст; учєник в лицєй
lyceistk|a, -y ж. лицейстка; учєничка в лицєй
lycejn|í, -í, -í лицєйски, лицєен: ~**í vzdělání** срєдно лицєйско образовєние
lyce|um, -a ср. лицєй
lýč|en|ý, -á, -é лыков; кўйто се отнєса до лыкў: ~**é vlákno** лыково влакнў; ~**é střevíce** обўвки, сандєли от лыкў
lýč|í, -í ср. 1. лыкў: **košíky z ~í** кўшници от лыкў; лыкови кўшници **2. лов.** мьхнєта обвївка върху млєди рогє на єлен
lýk|o, -a ср. бот. лыкў: **kabelka z ~a** чєнта от лыкў
lýkov|ec, -ce м. бот. бєсно дьрвў (вид хрєст) (Daphne)
lýkožrout, -a м. зоол. брьмбар корояд (Ips и др.)
lymf|a, -y ж. 1. анат. лїмфа **2. мед.** ваксїна протїв єдра шєрка
lymfatick|ý [-ty-], -á, -é анат. лимфєтичен, лимфєтически, лимфєн: ~**é uzliny** лимфни, лимфєтични вьзли

lymfocyt, -u м. биол. лимфоцит
lynč, -e м. линчүване
lynč|ovat, -uji/разг. -uju неск. и св. (кого - вин.) линчүвам (някого)
lyr|a, -y ж. муз. лира: **básníkova ~a se roze-zvučela** прен. поет. лирата на поета зазвуча; **souhvězdí Lyry** астр. съзвездие Ли́ра
lyrickoepick|ý, -á, -é лироепичен, лироепически: ~á **báseň** лироепично стихотворение, лиро-епична поема
lyricky нар. лирично, лирически
lyrick|ý, -á, -é 1. лиричен, лирически: ~á **poezie** лирика; лирична, лирическа поезия 2. лири-чен, емоционален: ~á **nálada** лирично на-строение; ~á **povaha** лиричен, емоционален характер
lyričk|a, -y ж. лиричка
lyričnost, -i ж. лиричност, лиризм, емоцио-на́лност
lyrik, -a м. лирик
lyrik|a, -y ж. 1. лит. лирика: **intimní ~a** интимна лирика 2. лиричност, лиризм, емоциона́л-ност
lyrizmus, **lyrism|us** [-iz-], -u м. лиризм, лирич-ност
lyrovit|ý, -á, -é лирообразен
lysák, -a м. звездочёл кон (кон или друго жи-вотно с бяло петно, със звездица на челото)
lys|at, -ám неск. рядко оплешивявам, олисявам; ставам плешив
lysin|a, -y ж. 1. плешивина, лисина (на глава) 2. звездица; бяло петно или плешиво място (на челото на животни и птици): **kůň s ~ou na čele** звездочёл кон
lysink|a, -y ж. умал. 1. плешивина, лисинка, лисина 2. звездица; светло петно, го́ло място (на главата на животни и птици)
lysk|a, -y ж. 1. плешивина, лисина 2. белочела крава, звездочела кобыла (с бяло петно, със звездица на челото) 3. зоол. белочела водна кокошка (Fulica)
lysol вж. **lyzol**
lys|ý, -á, -é 1. го́л, плешив, лис, олисял: ~ý **kapr** го́л шаран (без люспи) 2. го́л, необра́съл: ~á **temena hor** го́ли планински върхове
lýtk|o, -a ср. прасец (на крак) ♦ **už se jí zapalují ~a** разг. експр. тя вече се моме
lýtkov|ý, -á, -é който се отнася до прасец: ~á **kost** анат. пищял, пищялна ко́ст (Fibula)
lyzoforn, -u м. хим. лизофо́рм
lyzol, -u м. хим. лизо́л
lyzovol|ý, -á, -é който се отнася до лизо́л
lyžař, -e м. скиор

lyžařin|a, -y ж. спорт. жарг. ски-спорт
lyžař|it, -ím неск. спорт. разг. ка́рам ски; пързля́ям се със ски
lyžařk|a, -y ж. скиорка
lyžařsk|ý, -á, -é спорт. разг. скиорски: ~é **hole** щёки; ~ý **můstek** ски-шанца; ~é **závod** ски-състезания
lyžařstv|í, -í ср. спорт. ски-спорт; скиорство; ка́ране на ски, пързля́яне със ски
lyž|e, -e ж., обикн. мн. **lyž|e**, -í скá, ски: **jezdít na ~ích** ка́рам ски; пързля́ям се със ски; **jet na ~e** отивам на ски; замина́вам (на планина) да ка́рам ски; **vodní ~e** водни ски; **skoky na ~ích** ски-скокове
lyž|ovat, -uji/разг. -uju неск. ка́рам ски; пързля́ям се със ски
Ize нар. книж. може, бива, възможно е: ~ **to dostat** това може да се намери, да се купи; ~ **řící, že ...** може да се каже, че ...; **na něho (se) ~ spolehnout** на него може да се разчита
lžíc|e, -e ж. 1. лъжйца: **polévková ~e** супена лъжйца ♦ **upřimáck|o** будо удавил в капка вода 2. лъжйца (количество): ~e **cukru** (една) лъжйца захар 3. в свѣт. ~e **na boty, na obouvání; obouvací ~e** обувалка 4. техн. лъжйца, лопатка, мистрия, ко́фа: **zednická ~e** мистрия; **slévačská ~e** леярска лъжйца; ~e **bagru** лъжйца, ко́фа на багер, на ескаватор
lžícovit|ý, -á, -é лъжицообразен, лъжицовиден
lžícov|ý, -á, -é лъжйчен: ~é **rýpadlo** техн. лъ-жйчен, еднокóфов багер
lžičk|a, -y ж. умал. 1. лъжйчка: **káвовá ~a** ка-фёна лъжйчка; **krmit dítě ~ou** храня дете с лъжйчка 2. лъжйчка (количество): ~a **solí** лъжйчка сол
lžičník, -u м. остар. кутйя за лъжйци
lžidemocracie, -e ж. пейор. лъжедемократия, псевдодемократия
lžihumanismus, **lžihumanism|us** [-nyzmus], -u м. пейор. лъжехуманизъм, псевдохуманизъм
lžimorálk|a, -y ж. пейор. лъжлив, фалшив морал
lžiprorok, -a м. пейор. лъжепророк
lživě нар. лъжливо, фалшиво, лъжовно
lživost, -i ж. лъжливост, фалшивост, лъжовност
lživ|ý, -á, -é 1. лъжлив, фалшив, лъжовен, из-мамен, измамнически, клеветнически: ~é **zprávy** лъжливи, фалшиви слухове; ~á **propaganda** лъжепропаганда 2. лъжлив; който лъже: ~ý **člověk** лъжец; човек, който лъже 3. фалшив, престорен: ~ý **zájem** престорен интерес